din spre est, benzĭ lungĭ cenuşiĭ, albe, galbene saŭ roze, dungaŭ orizontul şi formaŭ nişte urme luminoase. Intunecimea caverneĭ făcea loc încetul cu încetul uneĭ penumbre tainice, în care puteaĭ vedea lucrurile de prin prejur. Cioc-de-Vultur cunoştea foarte bine locurile şi intrarea tindeĭ, care da în peşterile tainice unde exploratorul francez dusese pe d-ra Allard.

Ajunseră într'o peşteră înaltă şi largă. Era aceea în care fusese d-ra Allard. Era deşartă.

Cioc-de-Vultur merse drept la cenuşa de la focar şi o dădu la o parte cu piciorul.

Cărbuniĭ aprinşĭ cloceaŭ încă sub cenuşe.

— Vezĭ, zise vînătorul, ceĭ pe care îĭ căutăm nu sunt departe de aicĭ.

— Da! Da! rĕspunse şeful Crowilor. Fraţiĭ să nu piardă timpul şi să mă urmeze.

Ceĭ doĭ tovarăşĭ îl urmară fără a răspunde.

Cioc-de-Vultur alergă la locul unde lăsase barca, dar vaĭ, dispăruse!

. . . .

Iată ce se petrecuse la Insula Peşterilor, din momentul când Duther se întoarse ca învingător al rivaluluĭ săŭ.

Când pătrunse în sala unde steteaŭ indieniĭ de la Nord un om îl întâmpină. Era Vultur-Negru.

— Bine, răspunse d. Duther, fratele meŭ să mă urmeze.

Când sosiră la partea peştereĭ care 'ĭ servea de locuinţă luĭ Petre Duther, indianul se ghemui jos, îşĭ scoase luleaua şi începu:

— Frate meŭ Dracul mă rugase să supraveghez pe ceĭ douĭ vînătorĭ indienĭ care merg dintr'o insulă la alta ca să omoare gazele saŭ lebede.

M'am pus la pândă nu departe de pământul care pare că e locuinţa lor, şi am vĕzut aseară debarcând treĭ oamenĭ în insula lor.

Doĭ din aceştĭ oamenĭ eraŭ şefiĭ indienĭ, cel de al treilea e un vînător, pe care l'am întâlnit adesea, şi care poartă numele de Purtătorul-de-Trăsnet.

Exploratorul ridică mâna şi făcu semn că vrea să vorbească.

— Fratele meŭ să nu piardă nicĭ o clipă, zise el. Pe când voiŭ pregăti bărcile, să se ducă să dea semnalul de plecare. De sigur, suntem destuĭ la număr ca să ne apărăm, dar nu voiŭ primi de cât silit o luptă, impotriva acestor treĭ oamenĭ a căror vrednicie o ştiŭ.

Vultur-Negru se sculă binişor şi după câte-va minute toţĭ rĕzboinicii indienĭ veniră, aducând în mijlocul lor pe nenorocita d-ră Allard, care nicĭ nu vroi să întrebe pe ocrotitorul eĭ, nicĭ să'l onoreze cu vr'o privire.

Se îmbarcară. Când la plecare Petre Duther băgă de seamă că Vultur-Negru sta nemişcat lângă barca luĭ de scoarţă.

— Frate meŭ nu merge cu noĭ? întrebă el.

— Nu, rĕmân, ştiŭ unde să vă găsesc.

— Fie! poate aĭ dreptate, spuse exploratorul.

Cele treĭ luntriĭ dispărură în întuneric.

Apoĭ Vultur-Negru îşĭ luă luntrişoara luĭ, o mâna la celă-l'alt mal şi se ascunse în mărăcinĭ.

De acolo văzu debarcând ceĭ treĭ indienĭ de cu zorĭ, şi băgă de seamă locul unde îşĭ ascunse luntrea.

— Staţĭ! zise el apropiindu-se, şi agăţă de coada luntreĭ luĭ luntrea duşmanilor apoĭ o luă pe icĭ încolo

. . . .

Vă puteţĭ închipui neplăcerea celor treĭ tovarăşĭ, când văzura că luntrea lor dispăruse.

Se sfătuiră ce-ĭ de făcut.

Doĭ dintre dînşiĭ eraŭ de idee să cojească un copac şi să îşĭ fabrice iarăşĭ o luntre.

Dar Cioc-de-Vultur rîse.

— N'aveţĭ grije, zise el, am lăsat vorbă la insula Cucuvaieĭ să vie un om cu luntrea după noĭ, nu trebue să fie departe.

Işĭ lipiră urechia de prmînt, şi auzirá sgomotul pe apă a unor lopeţĭ.

Peste un sfert de oră, răsboinicul pe care Cioc-de-Vultur îl numise *Douĭ lupĭ*, îşĭ făcu apariţiunea.

Se suiră cu toţiĭ în luntre şi porniră.

XXXII

O întâmplare neaşteptată

Pe când se întâmplaŭ acestea în insula cu duelul şi insula peşterilor, cele zece furgoane comandate de unchiul Petruş îşĭ urmaŭ mersul spre Nord.

Vremea era înaintată, şi iarna se apropia, dar fie care pas spre Marea Ingheţată apropia călătoriĭ de regiunea frigurilor.

Stabiliră lagărul într'o vale rîzitoare, străbătută de un pîrîiaş sgomotos, scoborînd din dealurile vecine.

Unchiul Petruş hotărî de a aştepta acolo veştĭ de la ceĭ treĭ căutătorĭ de urme, şi a nu 'şĭ urma drumul până ce nu se va afla ce se mnĭ petrece cu Emil des Rivières şi logodnica luĭ.

Regiunea, în care ajunsese era foarte deosebită de câmpia prin care trecusa.

Fără a fi mutat, pământul se accidentă din ce în ce.

Lanţurĭ de dealurĭ, formând între eĭ văĭ fertile, înlocuise vecĭnica orizontalitate a pământuluĭ, pretutindenĭ culmĭ de coline eraŭ împădurate.

Condiţiunile acestea făceaŭ ca locul acela să fie excelent pentru vînătoare şi pescuit.

Indieniĭ, Crowiĭ saŭ Linziĭ, înţeleseră aşa de bine lucrul acesta, că nu întârziară de a se folosi de el. Pe când, suiţĭ de caiĭ lor exlelenţĭ, oameniĭ se duceaŭ prin văĭ şi munţĭ să urmărească cerbiĭ, carcajui, veveriţele şi antilopele, femeile se duceaŭ pe mărginile lacululuĭ şi pescuiaŭ peştĭ de toate felurile.

Doctorul Leroux se ducea icĭ colo, recoltând mereŭ bagăţiĭ noĭ pentru colecţiunile sale. Inginerul Ernest Champion, însoţit maĭ în tot d'auna de Marius Couracasse şi de Bretonul Jean Ludovic Gludie, se ducea în locurile cele maĭ sălbatice să strîngă probe de cuarţ, pe care le sfărîma şi le punea în contact cu mercurul, ca să constate cantitatea de aur pe care o conţin.

Altă-dată lua ca să le studieze nisipurĭ aurifere din rîurĭ saŭ pâraele scoborînde din munţĭ şi le spăla cu un fel de lopătă de lemn.

Aurul, în cea maĭ mare parte a pământuluĭ Americeĭ, la Nord saŭ la Sud se găseşte împrăştiat în maĭ multă saŭ maĭ puţină cantitate.

Iată cum explică un baron, Man dat Grangez, care s'a ocupat multă vreme cu exploatarea auruluĭ, formarea minelor de aur.

Când, aurul vaporizat în sînul pământuluĭ de căldura centrală, este proiectat la suprafaţă, a întâlnit o pătură de cuarţ care l'a oprit. Pătrunde atuncĭ în toate crăpăturile neregulate ale aceşteĭ păturĭ şi se solidifică: făcându-se saŭ fluture saŭ pepită, după forma şi lungimea crăpătureĭ, pe care a întâlnit'o.

Ceĭ ce se ocupă cu exploatarea auruluĭ, caută maĭ întâiŭ prin diferite metoade, să-l izoleze de substanţele străine, să-l scoată curat.

De lucrul acesta se ocupa tânărul inginer.

Unchiul Petruş era grozav de îngrijat asupra soarteĭ prizonier eĭ şi a logodniculuĭ săŭ.

Raton, Pasărea Nopţilor, Castorager, Urs Păros şi Răsunătoarea tainică chiar, umblară cercetând prin împrejurimile laculuĭ, dar nu aflară nimic. Cu toate acestea sălbaticiĭ nu arătaŭ aşa mare grijă, atâta încredere aveaŭ eĭ în priceperea şi prudenţa şefilor.

O întâmplare neaşteptată şi tainică aduse oare-care diversiune grijelor şefuluĭ expediţieĭ şi a tovarăşilor de călătorie.

Intr'o dimineaţă pe când însurăţelul se duse ca de obiceiŭ să 'şĭ vadă de experienţele cu aurul, băgă de seamă străbătând albia rîuluĭ că în multe locurĭ petricelele eraŭ răstogolite şi nisipul răscolit.

— Drage! Drace! îşĭ zise el, cine se încercă oare să 'mĭ facă concu

rență în căutările mele minerale? Voiŭ întreba astă seară pe prietenii meĭ.

Pentru moment îșĭ văzu de treabă Făcu o maĭ bună recoltă de cât orĭ când.

— E zi bună, asta de azĭ, nu e așa? zise inginerul însoțitoruluĭ săŭ.

— Și eŭ cred ca d-ta, d le Ernest, asta e o comoară bună și ar fi de folos să ne așezăm aicĭ, să ne vedem de treabă. Numaĭ dacă ne ar lăsa în pace?

— Cine să ne supere? întrerupse inginerul.

— D'apoĭ ceĭ care aŭ venit aicĭ înainte de noĭ, și a recoltat aur în această apă.

— Aĭ dreptate, Marius, acești străinĭ îmĭ daŭ de gândit cu atât maĭ mult, ca Indieniĭ noștrĭ bat câmpul zi și noapte și nu ne-aŭ spus nimic de ivirea lor.

Seara, inginerul făcu o anchetă, să se încredințeze dacă marchizul, pictorul saŭ Jollibais îmbrățișaseră cari ra de exploratorĭ aĭ auruluĭ.

Toțĭ îĭ râseră în nas.

Pictorul Beaudoin se lăsase și de vînătoare de când găsise în frumoasa d-ră Bourgeois, o elevă și o iubită. Plecaŭ de dimineață însoțițĭ saŭ de un european, saŭ de un indian, se duceaŭ în câmp unde îșĭ făceaŭ studiile.

Toată lumea vedea cu ochĭ bunĭ începutul aceșteĭ dragoste.

Marchizul făcea haz de asta.

Dar Jollibois se făcea din zi în zi maĭ serios și un observator băgător de seamă nu 'ĭ-ar fi trebuit multă bătaie de cap, că și inima luĭ începuse a cânta cântecul tinerilor.

De câte orĭ savantul d. Fontaine plea unde-va, fostul băiat în prăvălie se lua ast-fel ca să'ĭ iasă în cale și să'l însoțească.

Femeile bĕtrîne sunt prevăzătoare d na Raymond și d-ra Leroux după multe sfaturĭ între ele, dedusese fără multe probe, că d. Jollibois era amorezat de d-ra Marie, și că asta s'ar putea isprăvi printr'o căsătorie.

Când d. Champion căpĕtă convingerea că căutătoriĭ de aur, carĭ păreaŭ a'ĭ face concurență nu fac parte din expediațua comandată de unchiul Petruș, se gândi a se pune la pândă și a afla cine a putut pătrunde pe aceste pămênturĭ așa de părăsite și de pustiĭ.

Marchizul de Becassière se prinse a l ajuta în căutările luĭ. Ancheta începu a da roade. Pictorul Beaudoin îșĭ aduse aminte că odată pe când desena un loc plin de sălciĭ, vĕzuse venind la dînsul un ogar mare și frumos, care nu semĕna cu ceĭ-l'alțĭ câinĭ indienĭ. Câinele într'a devĕr, credinciosul însoțitor al omuluĭ, e înfățișat prin maĭ multe speciĭ în părțile de Nord. El împărțește lucrul și soarta stăpânuluĭ sĕŭ. Mulțumit de a vîna cu sĕlbaticul, îșĭ duce sarcinile și trăește din megeriile adâncĭ în mijlocul posturilor grozave și prelungite, care se impun une-orĭ când e lipsă de vînat saŭ lipsă de prevedere.

Câiniĭ Linzilor și în general aŭ sălbatecilor de câmpie sunt înalțĭ, fiind că iaŭ parte la belșugul stăpânilor lor, vânătorĭ de bizonĭ, pe când biețiĭ câinĭ a celor de la munte, a *pieilor de epurĭ* și alte triburĭ maĭ puțin fericite, probează într'un mod simțitor mizeria obișnuită, în care trăesc.

Să vorbim acum de ogarul, pe care îl văzuse pictorul Beaudoin.

Era un câine înalt, cu părul lung mătăsos și lucitor. Când îĭ văzu nu arătă nicĭ o spaimă, ci veni singur ca să fie desmerdat.

— Ce animal frumos, zise d ra Elena netezindu'l pe spate.

— Ce naiba, zise pictorul, n'am vĕzut așa câine, de când am părăsit Parisul.

Tocmaĭ atuncĭ rĕsună un șuerat, și câinele supus alergă repede la chemarea asta.

Inginerul înțelese că acel câine era a unuĭ European, care venise pe aicĭ cu gându'l de a căuta aur

Un singur lucru nu'l dumerea.

Gândea:

«Acel european trebue să știe de lagărul nostru, indieniĭ noștriĭ umblă forfota în toate părțile, e cu ne putință să nu'ĭ fi vĕzut. Atuncĭ pentru ce nu a venit să ne ceară ospitalitate, și în acelaș timp de ce s'o fi ascunzênd de noĭ?

In sfîrșit mormăi printre dințĭ:

— Lasă, zise el; căutătorul nostru de aur va fi un mare șiret, dacă nu ne va cădea în mână.

Atuncĭ voiŭ afla ce'l face de se ascunde.

XXXIII

Aflarea căutătoruluĭ de aur

Prevederea inginerului Champion nu întârzià de a se realiza. După două saŭ treĭ zile eraŭ pe urma necunoscutuluĭ.

Plecă de dimineață cu marchizul de la Becesière și d. Jollibois să exploreze un fel de strîmtoare îngustă și adâncă.

Marchizul cu pușca în mână mergea înainte examinând cu băgare de seamă micile tufe de mărăcinĭ semănate icĭ colea pe stâncele acelea.

De o dată dădu un țipĕt de uimire:

— Ce este? întrebă Champion.

— Vino de vezĭ, rĕspunse marchizul.

Inginerul și Jollibois, care veneaŭ în urmă alergară; cele două stâncĭ care mergeaŭ ca două ziduri paralele încetaŭ de o dată și după ele venea o vale verde și voioasă întinzêndu se prin micĭ înclinațiunĭ până la vêrfurile celor două dealurĭ.

Aceste pante smălțate de florĭ ca văile din Normandia eraŭ peste tot acoperite de o iarbă deasă și verde, din care de la distanță la distanță se înălța câte un plop saŭ câte o salcie bĕtrână.

La vre-o sută de metriĭ aproape de punctul unde ajunsese exploratoriĭ zăriră în centrul pajișteĭ, un cal negru foarte frumos; avênd pe spate o șea luxoasă americană, și care avênd picioarele împedicate, păștea conștiincios iarba grasă.

— De astă-dată, strigă d. Champion, cred că nu suntem departe de soluțiunea problemeĭ, pe care ne am pus'o.

— Suntem cu atât maĭ aproape cu cât vĕz alergând spre mine un câine, care mi se pare că e faimosul ogar, de care ne-a vorbit Beaudoin, zise marchizul.

De abia isprăvise cuvintele acestea, că toțĭ văzură alergând spre dânșiĭ superbul animal, gudurându-se la fie-care.

— Când întâlneștĭ calul și câinele, stăpânul nu e departe, zise însurățelul.

Plecară înainte și fie care fu atent ca să descopere în aceste locurĭ omul tainic, pe care îl căutaŭ.

Nu avură de căutat mult.

Vĕzură eșind dintr'un buchet de copacĭ, un om tânăr încă, de o statură înaltă, foarte bine îmbrăcat, și a căruĭ apucăturĭ arătaŭ un adevărat om de lume.

Noul venit se apropie de eĭ și le spuse spaniolește:

— Cum vă aflațĭ, d-lor cavalerĭ?

Numaĭ Jollibois rupea puțin din limba asta, pe care de alt-mintrelea ceĭ l'alțĭ doĭ o înțelegea de minune.

— Dar d-ta, domnule. Și prin ce întâmplare te găseștĭ în aceste locurĭ?

— Cunosc după accent că sunteți francezĭ, și voiŭ fi mulțumit de a mă înțelege cu d voastră în această limbă.

Cuvintele acestea fură zise în cea maĭ curată franțuzească.

D. Champion luă cuvîntul.

— Văd, cu plăcere, că întâmplarea ne-a adus în fața unuĭ compatriot.

— Vă înșelațĭ, sunt cetățean american, dar am petrecut multă vreme în Paris.

— Sunteți singurĭ în aceste pustietățĭ?

— Nu, am doĭ servitorĭ negriĭ cu mine.

— După observațiunile mele, relua d. Champion, care avea obiceiŭ de a merge drept la țintă, sunteți cam de mult pe aicĭ.

(Va urma).

LĂCUSTELE

In noaptea sosireĭ mele, în această fermă din Algeria, n'am putut dormi de loc. Noua localitate; agitaţia drumuluĭ, urletele şacalilor, apoĭ o căldură care te enervează, te apasă, te înăbuşe de tot, ca şi cum roiurile de ţânţarĭ nu ar fi lăsat să treacă prin ele nicĭ o mişcare a aeruluĭ... In zoriĭ zileĭ, când îmĭ deschiseĭ fereastra, o ceaţă de vară, greoaie, mişcându se încetinel, colorată pe marginĭ cu roşu şi cu negru, plutea în aer, ca un nor de fum pe un câmp de bătae. Nicĭ o frunză nu se mişca şi în această frumoasă grădină, ce mi se desfăşura sub ochĭ, viţele, pe coastă, risipite în soarele arzător care face vinurile zaharate, fructele din Europa grămădite într'un colţ umbros, portocalĭ micĭ, mandarinierĭ în şirurĭ lungĭ microscopice, totul, totul, avea acelaş aspect posomorât, acea nemişcare a frunzelor aşteptând furtuna. Chiar şi bananieriĭ, acele trestiĭ gigantice de un verde frumos, vecĭnice agitate de vr'o adiere, acum şedeaŭ liniştiţĭ şi dreptĭ, ca nişte penagiurĭ regulate.

Un moment priviĭ această minunată plantaţie în care eraŭ reuniţĭ toţĭ arboriĭ din lume, dând florĭ şi fructe fie-care la rândul lor. Intre câmpurile de grîŭ şi masivele ştejarilor de-plută, lucea un râŭ, care, numaĭ privindu l, par'că te răcoreaŭ în această dimineaţă înăbuşitoare; şi admirând luxul şi ordinea a acestor lucrurĭ, această fermă frumoasă cu arcadele sale maure, cu terasele sale albe, cu grajdurile şi şoproanele grupate împrejur, mĕ gândeam că acum două-zecĭ de anĭ, când oameniĭ ăştia s'aŭ instalat în valea Sahel, n'aŭ găsit aci de cât o baracă ruinată, un pământ incult, presărat cu palmierĭ-piticĭ şi cu lenstici. Aŭ trebuit să creeze totul, să construiască totul. La fie care moment aveaŭ revolte de arabĭ. Trebuiaŭ să lase plugul ca să ia puşca. Apoĭ boalele, oftalmiile, frigurile, recoltele stricate, dibuirea neexperienţeĭ, lupta cu o administraţie mărginită, tot d'a-una în mişcare. Ce de sforţărĭ! Ce de ostenelĭ! Ce neîncetată supraveghere!

Chiar şi acum, cu toate că timpurile rele s'aŭ sfîrşit şi că averea s'a câştigat aşa de scump, amândoĭ, bărbat şi nevastă, eraŭ ceĭ dintâĭ sculaţĭ. La ora aceasta de dimineaţă iĭ auzeam umblând prin marea bucătărie de la etagiul de jos, supraveghind cafeaua lucrătorilor. Un clopot sună şi după un minut, lucrătorii pornesc pe drum. Vieri din Bourgogne, lucrători kabili cu fesurĭ roşiĭ, muncitorĭ mahonezĭ, cu picioarele goale, din Malta şi din alte părţĭ, în fine un popor întreg. Fie căruia, fermierul, în picioare înaintea porţeĭ, le spunea, cu un glas scurt şi cam aspru, ceea ce aveaŭ de făcut în cursul zileĭ. Când isprăvi, el ridică în sus capul, cercetă cerul cu un aer neliniştit, şi vĕzêndu mă la fereastră îmĭ zise:

— Timp răŭ pentru cultură.. iată sirocco.

In adevăr, pe măsură ce soarele se ridica, o boare arzătoare, sufocătoare ne venea de la sud, ca prin uşa unuĭ cuptor înroşit. Nu ştiam unde să ne aşezăm şi ce să facem. Toată dimineaţa s'a petrecut ast-fel. Luarăm cafeaua în galerie fără a avea curagiul nicĭ să vorbim nicĭ să ne mişcăm. Câiniĭ lungiţĭ, la umbră, căutaŭ răcoarea pe pietre. Eram aproape să ne sculăm de la masă când prin fereastra închisă, de teama căldureĭ, pătrunseră strigăte desperate: «lăcustele!»

Gazda mea îngălbeni şi eşirăm împreună. Timp de zece minute, în locuinţa aceea aşa de liniştită de ordinar, nu se auzea de cât zgomote de paşĭ grăbiţĭ, vocĭ nedesluşite, perdute în agitaţia deşteptăreĭ. Din umbra sălilor unde adormiseră, servitoriĭ se repeziră afară, făcând sgomot mare şi lovind cu beţe, cu furcĭ, cu tot ce le cădeaŭ în mână în or ce lucru de metal ce le eşa înainte, în tingirĭ, în lighene, în tinichele. Ciobaniĭ suflaŭ în trâmbiţele şi buciumele lor, alţiĭ aveaŭ cornurĭ de vînătoare, şi făceaŭ o larmă şi o gălăgie discordantă, peste care, dominaŭ nişte ţipete ascuţite: «iu! iu!, iu!» pe carĭ le scoteaŭ femeile arabe, carĭ alergaseră dintr'un sat de alăturĭ. Se pare că adese-orĭ, este de ajuns un sgomot mare, o tremurare sonoră a aeruluĭ pentru ca să se gonească lăcustele şi să le împedice de a se lăsa pe pământ.

Dar unde eraŭ aceste teribile animale? Pe cerul care vibra de căldură, nu vedeam nimic de cât un nor care se ridica la orizont, un nor bronzat, des, ca un nor de grindină, făcând un sgomot care se asemăna cu freamătul frunzelor uneĭ pădurĭ în timpul furtuneĭ. Eraŭ lăcustele. Rezemate una de alta prin aripele lor uscate, ele sburaŭ în masă şi cu toate strigătele şi sforţările noastre, norul venea mereŭ, făcând pe câmpie o umbră deasă. In curând sosi d'asupra capetelor noastre; pe marginĭ timp de o secundă se vĕzu o spărtură, o ruptură. Cum cad primele cocoloaşe de grindină, tot ast-fel câte-va lăcuste se desfăcură din stol şi căzură, apoĭ tot norul se sparse şi această ploae de insecte căzu în belşug şi sgomotos. Cât vedeaĭ cu ochiĭ, câmpurile eraŭ acoperite de lăcuste enorme, marĭ cât un deget.

Atuncĭ începu masacrul. Un mur mur hidos de terciuire, de pae sfărîmate. Cu grăpĭ, cu sape, cu plugurĭ vânturaŭ acest sol mişcător, şi cu cât se omoraŭ maĭ multe, cu atât par'că eraŭ maĭ multe. Mişuiaŭ în straturĭ, cu ghiarele încâlcite; cele de dedesupt făceaŭ săriturĭ desperate, sărind în botul cailor înhămaţĭ pentru această ciudată arătură. Câiniĭ fermeĭ şi aceia aĭ Arabilor, alergând prin câmpie, se năpusteaŭ asupra lor, muşcându-le cu furie. In minutul acesta, două companiĭ de turcos, cu trompetele în frunte, veniră în ajutorul nenorociţilor colonĭ şi omorul îşĭ schimbă aspectul.

In loc de a le terciui, de a le sdrobi, soldaţiĭ le ardeaŭ risipind praf de puşcă căruia iĭ dădeaŭ apoĭ loc.

Obosit de a omorî, înecat de mirolul infect, mĕ întorseĭ acasă. In interiorul fermeĭ, eraŭ aproape tot atâtea lăcuste ca şi afară. Intraseră pe uşĭ, pe ferestre şi pe coşurĭ. Pe lemnăria pereţilor, în perdelile deja mâncate ele se târaŭ, cadeaŭ sburaŭ, se urcaŭ pe zidurile albe făcând o umbră enormă, care le îndoia urâţenia lor. Şi mirosul acela desgustător nu maĭ trecea! La prânz, trebui să ne lipsim de apă. Citernele, bazinele, puţurile, şanţurile, totul era infectat. Seara, în camera mea, unde fuseseră omorâte o mulţime, auzeam încă mişcându-se pe sub mobile, şi trosnetul ce'l făceaŭ cu picioarele, semăna cu plesnitura păstăilor în soare. Nicĭ noaptea aceea nu am putut dormi. De altmintrelea, nimenĭ în jurul fermeĭ, nu se culcase. Dintr'un cap în altul al câmpieĭ, alerga o flacăre pe suprafaţa pământuluĭ: companiile de turcos omoraŭ mereŭ.

A doua zi, deschizând fereastra, după cum făcusem în ajun, lăcustele plecaseră, dar ce ruină aŭ lăsat în urma lor! Nicĭ o floare, nicĭ fir de iarbă: totul era negru, ros, calcinat.

Bananieriĭ, caişiĭ, persiciĭ, mandarinieriĭ se cunoşteaŭ numaĭ după ramurile lor despuiate, fără nicĭ o urmă de frunze. Se curăţaŭ lucrurile pentru apă, citernele şi puţurile. Peste tot lucrătoriĭ săpaŭ pământul pentru a distruge oulile lăsate de ele. Fie care brazdă era întoarsă şi sfărâmata cu îngrijire. Şi inima se strânge văzând miile de rădăcinĭ albe, pline de sevă, carĭ apar din această amestestecare de pământ fertil!

Alphonse Daudet

Azĭ, Vinerĭ, 13 Februarie l. c., a apărut No. 31 din «Universul Amuzant», care se vinde cu 5 banĭ în toată ţara.

Numĕrul 29 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 17 Februrie corent.

La Viena şi la Veneţia gratis

Toţĭ abonaţiĭ la ziarul «Universul» afară de premiile notate maĭ jos vor maĭ concura prin tragere la sorţĭ la două bilete de dus şi întors la Viena saŭ la Veneţia.

Abonamente cu premiĭ

De la 15 Februarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 15 Februarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineaţa, va primi următoarele premiĭ:

Pentru 3 lunĭ leĭ 4.80 în toată ţara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 9.30 în toată ţara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat şi ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 19.50 în toată ţara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brăţară, o zaharniţe şi un port-ceasornic de metal.

La Viena şi la Veneţia gratis

Toţĭ abonaţiĭ vor maĭ concura, prin tragere la sorţĭ, la două bilete de dus şi întors la Viena saŭ la Veneţia.

Tragerea pentru aceste bilete se va face la 15 Februarie curent. Toate persoanele carĭ se vor abona până în seara de 15 curent, vor concura la aceste premiĭ.

IMPORTANT

La 1 ale fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile maĭ sus notate, se maĭ acordă prin tragere la sorţĭ şi în mod gratuit, la toţĭ abonaţiĭ, alte 3 prrmiĭ în obiecte de mare valoare.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatnluĭ «Universul».

Carte spre a cunoaşte viitorul

In editura tipografieĭ «Universul» a apărut o carte prin care orĭ-ce persoană îşĭ poate cunoaşte viitorul. La orĭ-ce întrebare cartea aceasta dă un răspuns potrivit. Cine va poseda această carte, va petrece de minune.

Se vinde 1 leŭ exemplarul. Cu leĭ 1.20 se trimite franco în toată ţara.

Cassa Dr. Bertelli & C-ie, din Milan, a maĭ descoperit acum două lunĭ cum că renumitele sale hapurĭ de catramină se falşificaŭ în mare cantitate şi apoĭ eraŭ expediate în străinătate, Ziarele italiene publică că falşificatoriĭ aŭ fost condamnaţĭ la un an închisoare şi 50.000 de leĭ despăgubire.

Hapurile de catramină, [illegible] cum se ştie, se vînd şi în Româ[illegible]ia, prin urmare persoanele carĭ doresc să fie sigure că cumpără adevsratele hapurĭ de catramină, sunt înştiinţate că fie-care cutie trebue să poarte pe din afară pecetea administraţieĭ *Universuluĭ* şi pe dinăuntru o instrucţie în limba română tot cu pecetea administraţieĭ *Universuluĭ* de oare ce singurul reprezentant al sus-ziseĭ casse este administraţia noastră.

Aceste hapurĭ se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfiresc şi Economu, precum şi la toate farmaciile din ţară.

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur şi în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia şi România.

O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile şi în Bucureştĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 şi la drogheria «Câinele Negru», Ion Ţetzu, strada Lipscanĭ, Bucureştĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucţie în limba română cu stampila administraţieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureştĭ, se vor considera ca falşificate.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administraţia ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50.
Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 şi 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit şi oxidat, pe argint şi de aur, pentru dame şi bărbaţĭ, carĭ se vînd cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deşteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumuseţe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Preţurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 şi leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecţionat, premiat cu cea maĭ înaltă distincţiune la cea din urmă expoziţie specială de ceasornice din Geneva (Elveţia). — Bucata leĭ 170 pe complant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găseşte un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin şi solid şi de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Acelaşĭ ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 şi de metal oxidat leĭ 19.50

LANŢURI de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat şi de aur, pentru dame şi bărbaţĭ, cu preţurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparaţiĭ de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect şi durabil, la atelierul înfiinţat de administraţia ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveţia douĭ lucrătorĭ din ceĭ maĭ experţĭ.—Reparaţiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparaţiunĭ este închis

Anul II.—No. 29. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureşti, Miercurĭ, 18 Februarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « ½ « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARŢEA şi VINEREA

VOTIAKII ŞI CEREMIŞII. — (Vezĭ explicaţia)

Votiakiĭ și Ceremișiĭ

Imensul imperiŭ rus, are cele maĭ ciudate populațiunĭ. Intre multe triburĭ și tipurĭ carĭ îl populează, Ceremișiĭ sunt așezațĭ în partea nord-vestică a guberniei Kazan, prin Uralĭ și prin gubernia Ufa.

Votiakiĭ se zice că aŭ venit din Asia, prin secolul al IV lea al ereĭ creștine. Cea maĭ mare parte dintre eĭ aŭ rĕmas păgânĭ, totușĭ sunt și alțiĭ botezațĭ.

Cel maĭ mare zeŭ al Votiakilor este zeul ceruluĭ, Inmar. Eĭ maĭ aŭ și zeiĭ pădurilor Nules, Iaurta și Pales, un zeŭ al apelor Vumurt, un zeŭ al caseĭ Busturgan.

Locuitoriĭ se roagă zeuluĭ Inmar în acești termenĭ: «Mare și vechiŭ zeŭ, poporul tĕŭ te roagă; țĭ-a adus pâine, lumînărĭ, bere, miere și animale. Poporul tĕŭ s'a adunat sub acest copac. Iubește'țĭ poporul tĕŭ, și primește-ĭ rugăciunea luĭ. Zeule, dă viață poporuluĭ tĕŭ, dă'ĭ animale, dă-ĭ pâine; după pâine dă-ĭ banĭ ca să'șĭ poată plăti birurile; după banĭ dă-ĭ noroc la vênătoare. Țaruluĭ alb, dă-ĭ viață lungă precum și tutulor carĭ adunațĭ aci, te rugăm și'țĭ aducem darurĭ.»

In grădina ce înconjoară orĭ-ce casă, se găsește în tot-d'a una o colibă de lemn cu o singură ușe de intrare, fară ferestre, avênd în acoperiș o gaură pe unde ese fumul. In interior este o vatră, d'asupra căreia este e o căldare atârnată de un lanț. Acest lanț este sfințit și apără de bolĭ.

Cultul Votiakilor nu se mărginește numaĭ la rugăciunĭ, acest popor păgân maĭ face și sacrificiĭ în care se varsă sânge. Se omoară animale și poate se fac chiar și sacrificiĭ omeneștĭ, dar aceasta nu se cunoaște.

Sacrificiile de animale se fac fie în mijlocul pădurilor, fie în casele de care am vorbit maĭ zus. Aceste ceremoniĭ sunt pentru asistențĭ pretextul uneĭ sĕrbătorĭ. Bĕtrâniĭ îndeplinesc slujba de *caimani* (preoțĭ). Se sacrifică rațe, oĭ, berbecĭ, mânjĭ și vițeĭ.

Obiceiurile acesteĭ sacrificărĭ presintă oare carĭ variațiĭ. Regulele principale constaŭ în luarea sânge luĭ, în tăerea capuluĭ, în felul de a scoate plămâniĭ și inima victimeĭ; ficatul nu joacă de cât un rol secundar.

Un Votiak povestește că într'o zi de Sf. Mihail, în pădurea Keremet consacrată spirituluĭ rĕŭ, o familie a făcut rugăciunĭ uneĭ rațe. Sacrificatorul deschise corpul pasĕreĭ și-ĭ scoase intestinele. Apoĭ se arse capul animaluluĭ pe un rug și restul se ferse pentru a'l mânca.

Acelaș individ a avut ocazia de a asista într'o colibă de lemn la sacrificarea unuĭ taur. Se pare că tauriĭ nu se sacrifică de cât în pădurile sfințite.

Se spintecă animalul de la cap la coadă în lungul șireĭ spinăreĭ, apoĭ se scoate tot ce e în pântece și în piept.

Toate aceste sacrificiĭ se fac în prezența celor maĭ religioșĭ din sat, (vezĭ ilustrația), dar se pare că bunătățile zeuluĭ nu se resfrâng de cât asupra familieĭ căreia îĭ aparține casa în care s'a făcut jertfa.

Caracterul acestor ceremoniĭ și misterul cu care sunt înconjurate, aŭ sugerat ideea că Votiakiĭ ar fi capabilĭ de a face și sacrificiĭ omeneștĭ. Uniĭ pretind că Votiakiĭ sacrifică la fie-care două-zecĭ saŭ patru-zecĭ de anĭ, câte un om.

Un fapt recent, a atras atenția asupra acestor sacrificiĭ omeneștĭ. In 1896 s'a judecat pentru a treea și ultima oară, un proces criminal intentat Votiakilor din Multana, acuzațĭ că aŭ jertfit oamenĭ zeilor lor păgânĭ. In cele din urmă aŭ fost achitațĭ.

Iată faptele:

La 6 Maiŭ 1892, o țĕrancă trecênd printr'o pădure, a găsit în drum cadavrul unuĭ om fără cap. In jurul luĭ nu era nicĭ o urmă de sânge, numaĭ gulerul cămășeĭ avea câte-va picăturĭ. Victima era îmbrăcată ca țĕraniĭ. S'a observat că fâșiile de pânză carĭ țin loc de ciorapĭ și galențiĭ eraŭ pușĭ în urmă. Lipsa urmelor de sânge și dezordinea vestmintelor, maĭ ales a încălțăminteĭ se crezu că omorul nu s'a petrecut în acelaș loc.

Victima era un cerșetor, de o constituție atletică. S'a constatat că trunchiul, organele interne și membrele conțineaŭ foarte puțin sânge și că vinele cele marĭ eraŭ goale de tot. Tăetura gâtuluĭ era netedă și dreaptă, și trebue să se fi făcut cu un cuțit care tăia bine și care a fost plimbat de jur împrejurul gâtuluĭ.

O deschidere largă pe piept, arăta tăetura a cincĭ coaste din partea stângă și patru din cea dreaptă. Stomacul era intact, dar inima și plămâniĭ lipseaŭ. Aceste părțĭ interne păreaŭ a fi fost desfăcută cu multă îngrijire și scoase după moarte.

Din examenul cadavruluĭ se putea conchide să aceastä crimă fusese comisă cu un scop religios saŭ superstițios. Lipsa unor părțĭ din corp precum și aceea a sângeluĭ se presupuse că aŭ voit să aducă zeilor o jertfă în care părțile interne și sângele eraŭ de absolută nevoe.

Maĭ multe indiciĭ făcură ca supozițiile să cadă pe un țĕran precum și pe compliciĭ sĕĭ: unul care îndeplinea funcțiunea de preot și altul care 'ĭ servea de ajutor.

In timpul desbaterilor, carĭ fuseră foarte lungĭ, opiniunea rĕmase împărțită din cauza depozițiilor contradictoriĭ a celor douĭ savanțĭ experțĭ, d. Smirnof profesor la Universitatea din Kazan și d. Kuznetzof bibliotecar la Universitatea din Tomsk Și unul și altul sunt reputațĭ pentru cunoștințele lor aprofundate asupra acestor populațiĭ.

D. Smirnof a găsit în legendele și tradițiunile Votiakilor vorbindu se de sacrificiĭ omeneștĭ, și a spus că se maĭ pot întâmpla și azĭ. El a vorbit de spiritele rele numite *chius* și *iuis* adică aceĭ carĭ mănâncă și beaŭ și de *kulem ubirakh*, adică morțiĭ carĭ beaŭ sângele omenesc.

Decĭ, după profesorul Smirnof, faptul sacrificiuluĭ omenesc ar fi fost posibil. Starea cadavruluĭ avea, după el, toate indiciile caracteristice victimelor sacrificate de Votiakiĭ păgânĭ.

Expertul se sprijinea asemenea pe unele depozițiĭ ale unor martorĭ destul de curioșĭ. Ast fel, unul din eĭ, în timpul carnavaluluĭ din 1892, a auzit pe un alt Votiak spunênd în termeniĭ următorĭ un vis ce'l avusese: un zeŭ îĭ anunțase că trebue să se roage, adică să facă o jertfă omenească pentru ca să scape comuna de foamete și de bolĭ.

Un alt expert, d. Vereșaghin, a negat posibilitatea sacrificiilor omeneștĭ la Votiaki. Profesorul Kutnețof care a studiat populațiile finice a fost de acelaș aviz.

De altmintrelea locuitoriĭ din Multana aŭ fost achitațĭ. Noĭ nu'ĭ putem declara culpabilĭ, dar nicĭ inocențĭ.

* * *

Ceremișiĭ aŭ obiceiurĭ carĭ se aseamănă mult cu ale Votiakilor. Eĭ sunt foarte numeroșĭ în gubernia Viatka. Uniĭ s'aŭ botezat, alțiĭ aŭ rĕmas în perfectă stare de păgânism.

Căsătoria se face la eĭ prin furt. Logodnicul sosește în troică, aruncă un șal peste fată și o aduce în casa unuĭ fruntaș. Acolo, familia și invitațiĭ chefuesc toată noaptea. Cântă bătând din palme, apoĭ joacă.

Credințele Ceremișilor se aseamănă mult cu ale Votiakilor.

Pentru sĕrbătorile Pasteluĭ, pe carĭ le numesc *Keremet*, eĭ fabrică un fel de bere și o plăcintă mare. După ce aŭ încălzit soba, se duc la bae și apoĭ se îmbracă cu hainele cele maĭ noĭ. Strânșĭ în jurul sobeĭ îșĭ trec din mână în mână un vas de lemn pe care'l umple fie-care la rândul sĕŭ cu bere și'l varsă în sobă. După aceasta, femeĭ și bărbațĭ se pun la masă.

Acest obiceiŭ al paștelor este la fel-cu acela al Votiakilor făcut în vremea secerișuluĭ.

Și câte alte obiceiurĭ barbare sunt la aceste popoare! Ne ar trebui paginĭ întregĭ ca să le descriem.

Syxttorxy

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

VII

Acum ca și înainte sunt de părere că, după toate probalitățile, *Fram* va fi mânat peste marea polară și va ieși la larg pe partea cealaltă, fără să fie ținut în loc și fără să fie sfărâmat. Dar chiar dacă s'ar întâmpla o nenorocire, nu vĕd de ce oamenii n'ar putea fi în stare să'și facă drumul îndărăt, presupunând că se vor observa măsurile de precauțiune necesare.

De aceea cred că pot să'mî iaŭ rĕspunderea uneî expedițiî cu săniile, care să părăsească vaporul *Fram* și că ea trebue să fie încercată în orî-ce caz, de oare-ce promite rezultate atât de bune.

CAPITOLUL VIII

Pregătirî pentru călătoria cu săniile.

Cine să fie dar ceî douî membri aî expedițieî cu săniile ?

Sverdrup și eŭ, am încercat și unul și cel-lalt deja de mult ast fel de lucru și l'am isprăvi de sigur și acum foarte bine; dar amândoî nu putem părăsi vaporul, aceasta e sigur. Unul din noî trebue să rămână și să ia răspunderea de a reconduce pe ceî-l'alțî cu bine acasă. Dar tot atât de sigur e, pe de altă parte, că unul din noî trebue să ia conducerea călătorieî cu săniile, de oare-ce numaî noî avem experiența necesară.

Sverdrup s'ar duce foarte bucuros; eŭ însă nu'mî pot închipui alt fel de cât că e maî mare primejdie a se părăsi «Framul» de cât a rămânea pe bord. Dacă așa dar l'așî lăsa să plece, i-așî da luî partea cea maî grea, pe când eŭ mi așî opri pe cea maî ușoară. Și dacă ar peri în această expediție, mi-aș erta eŭ vr'o dată că l'am lăsat să plece, chiar și dacă aceasta a fost dorința luî proprie? E cu nouă anî maî în vârstă de cât mine; în tot cazul ar fi o rĕspundere pe care așî simți-o foarte neplăcut.

In cea ce privește pe ceî-l'alțî, carî din noî ar trebui maî de grabă să rămânem pe bord, în interesul celor l'alțî? Eŭ cred că aŭ încredere și în unul și în cel-l'alt din noî doî, și sunt convins că orî-ce ar fi în stare să reconducă în siguranță pe tovarășî acasă, fie cu Fram, fie fără. Din alt punct de vedere, e fapt iar că Sverdrup conduce vaporul, pe când eŭ mi-am rezervat misiunea de a supraveghia totul, și în deosebî experiențele științifice.

De aceea dar, pare a fi maî mult datoria mea să întreprind expediția în care e vorba să se facă descoperirî importante. Ceî carî rămân pe vapor, vor putea, după cum am maî spus, să continue cu observațiile ce trebue să se facă pe bord. De aceea datoria mea e să merg și a luî Sverdrup să rămână. Și el a recunoscut acest raționament.

Am ales tovarăș pe Iohansen, care în toate privințele se potrivește forte bine pentru această întreprindere. E un excelent alergător cu patinele de zăpadă și maî resistent ca orî-care – un bărbat superb în privința trupească și sufletească. Nu l'am întrebat încă, dar am de gând s'o fac în curând, ca să se poată pregăti din vreme.

Blessing și Scott-Hansen m'ar însoți de sigur și eî foarte bucuroși, dar Scott Hansen trebue să rămână ca să urmeze cu observațiile, iar Blessing nu-șî poate părăsi postul de medic. Maî mulțî din ceî-l'alțî ar fi de asemenea potrivițî și desigur gata imediat să mă însoțească.

De-o cam dată așa dar această expediție la Nord e hotărîtă. Voî vedea ce ne va aduce iarna; dacă lumina ne va permite, așî vrea să plecăm maî bine chiar din Februarie.

Duminecă, 18 Noembrie.—Mi se pare că nu pot să mă familiarizez bine cu ideia că în adevĕr voiŭ pleca, și anume deja peste treî lunî. Une orî mă surprind visând despre întoarcerea acasă după muncă grea și isbândă, și atuncî sunt vesel și bine dispus. Dar apoî urmează gândurî despre nesiguranța și înșelăciunile viitoruluî,—și visurile se sting și dispar ca lumina polară.

O! Aceste momente de îndoială! Inaintea fie-căreî hotărîrî, trebue să se ivească... E oare prea mult de cutezat și prea puțin de câștigat acolo? In tot cazul acolo e *maî mult* de câștigat de cât aicî. Și pe urmă, nu e aceasta datoria mea? Afară de aceea, știŭ că o să mĕ întorc. Simt aceasta aci, în mine..

Ciudată mașinărie maî e și omul! Intr'un moment numaî hotărîre, în cel-l'alt numaî îndoială... Astă zî mintea, știința, toată viața și activitatea noastră ni se pare un fleac, lucrurî pe carî să nu daî nicî o pipă de tutun, iar mâine ne aruncăm cu zel, cu tot sufletul și cu toată inima în cercetărî și explorărî. Ne simțim cuprinșî de dorința de a descoperi căî nouî și ne simțim chinuițî de nemulțumirea de a nu putea rezolva problema complect. Apoî ne lăsăm iar stăpânițî de descurajare, și greața ne cuprinde de inutilitatea totuluî.

Chiar dacă am presupune că am putea să limpezim toate misterile natureî și să le explicăm ca o regulă de treî, am fi oare maî fericițî? Poate dimpotrivă. Oare nu tocma în *lupta* de a ști zace fericirea? Eŭ sunt foarte neștiutor; așa dar condițiile fericireî la mine sunt date.

Să fumez dar o pipă și să fiŭ fericit.. Dar nu merge cu pipa! Tutunul de pipă nu e destul de fin pentru ast-fel de visurî. Să fumez maî bine o țigară. Ah! de aș avea măcar o adevĕrată havană!

Hm... ca și când nu tocmaî nemulțămirea, lipsa și suferința ar fi condiția primordială a viețeî. Fără lipsă n'ar fi luptă, fără luptă n'ar fi viață, aceasta e tot așa de sigur ca și de două-orî două sunt patru. Să înceapă dar lupta, colo spre nord! A! lupta e viața și după ea ne așteaptă biruința.

Lunî, 19 Noembrie. — Când sunt rĕŭ dispus, n'am de cât să mĕ duc pe punte și să mĕ uit la ceî șapte cățeî carî sar în jurul meŭ și aleargă par'că m'ar sfîșia în bucățî, de bucuria vieţeî. Viața pentru dînșiî e raze de soare, de și soarele a dispărut de mult, și pe punte trăesc sub un acoperiș, de unde nu pot vedea nicî stele.

Kvik, mama de familie, e și ea printre dînșiî; grasă și mulțumită dă din coadă. N'am oare și eŭ motiv să fiŭ tot așa de fericit ca și căiniî? Și cu toate astea aŭ avut și eî nenorocirile lor.

Cum stam alaltă-erî dup'amiazî la lucru, auzeam cum se învîrtește moara și cum Peder da de mâncare câinilor carî, ca de obiceiŭ, se cam certaŭ între dînșiî; m'am gândit atuncî că apropierea moriî era cam primejdioasă pentru cățeî. Peste câte-va minute auziî pe unul din câiniî urlând, și 'acelaș moment și moara începu a se învîrti maî încet.

Alergaî sus și vĕzuî pe unul din cățeî învîrtindu-se cu moara și urlând de ți se rupea inima. Bentsen se opinti din toate puterile să oprească moara, dar în zadar. Primul meŭ gând fu să pun mâna pe secură și să scap de suferințe pe bietul câine, a căruî urlete eraŭ sfîșietoare. Dar m'am gândit să ajut maî bine luî Bentsen ca să oprim moara.

In acelaș moment sosi și Mogstad, care reuși să libereze cățelul, pe când noî țineam moara în loc. De oare-ce se vedea că bietul animal trăia, începu să'l frece și să-l îngrijească.

Părul câineluî înghețase cum-va de aripa moriî, care îl ridicase apoî în văzduh și la fie-care învîrtitură îl isbea de punte. In sfîrșit sărmanul dobitoc ridică capul și se uită amețit împrejur; se învîrtise de vr'o câte-va orî, așa că nu era de mirare dacă nu prea cunoștea împrejurimile. Apoî se ridică pe labele dinainte; îl luaî și'l mângâiaî. In curând apoî începu să umble pe toate patru labele și să se învîrtească fără să știe unde.

— Bine că a fost apucat de păr, zise Bentsen; credeam că i s'a lipit

limba ca celuia deună-zi.

Să'şi închipuiască cine-va, să atîrne cu limba de aripa moriĭ care să se învîrtească ; brr ! Luaĭ pe bietul dobitoc jos în salon şi făcuĭ pentru el tot ce-am ştiut. In curând iĭ fu iar bine de tot şi începu să se joace cu tovarăşiĭ sĕĭ ca şi maĭ nainte.

Frumoasă viaţă să te bălăbăneştĭ în întuneric şi frig pe punte. Indată ce vre-un din noĭ ese cu felinarul, toţĭ câiniĭ aleargă, se sgâiesc la lumină şi încep a alerga uniĭ după alţiĭ, a juca şi a sări în sus ca nişte copiĭ în jurul unuĭ pom de Crăcium. Aşa merge asta zi de zi ; eĭ n'aŭ văzut alt ceva de cât puntea asta acoperită, ba nicĭ măcar cerul curat albastru, întocmaĭ după cum noĭ oameniĭ n'am văzut nicĭ o dată alt-ceva de cât pământul acesta.

Acu s'a făcut ultimul pas peste puntea hotărîreĭ ! Inainte de amiazĭ am esplicat luĭ Iohansen toată afacerea, cam cu aceleaşĭ vorbe cum am scris'o aci,—i-am pus în vedere toate posibilităţile şi am accentuat cu deosebire primejdiile la carĭ trebue să fim pregătiţĭ.

E o chestiune serioasă, de viaţă şi moarte, nu trebue să ne ascundem acest lucru. I-am pus în vedere să se gândească bine înainte de a se hotărî dacă vrea să mă însoţească saŭ nu. Dacă e dispus să vină cu mine, mĕ voiŭ bucura ; dar şi maĭ bine mi-ar părea dacă şi-ar lua timp de o zi saŭ două, ca să se gândească bine la tot lucrul, înainte d'a-mĭ da un rĕspuns.

Imĭ rĕspunse că n'are la ce să se maĭ gândească, ci că vine bucuros. Sverdrup iĭ vorbise deja maĭ de mult despre posibilitatea uneĭ ast-fel de expediţiĭ ; de atuncĭ s'a gândit destul la asta şi a ajuns la rezultatul că, dacă va fi să-l aleg pe dînsul, va considera aceasta drept o mare favoare.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

XXXI

Sunt un fost elev al şcoalelor de mine din Paris, şi tot ce priveşte căutarea metalelor mă interesează mult. Asta vă va explica de ce în fie-care zi trec prin aceste părţĭ, şi cum cercetând locurile, pe unde se găseşte aur, am băgat de seamă că maĭ este cine-va care face acelaşĭ lucru.

— Da, de sigur, ca toţĭ oameniĭ de neamul meŭ sunt practicĭ, şi nu fac nimic pentru perdere de vreme. N'am venit aicĭ pentru preumblare ; urmăresc un scop şi presupuneam că suntem pe urma aceluiaşĭ epure. Aşa dar, d-lor, am cinstea d'a vă saluta. Fie-care pentru dînsul, şi D-zeŭ pentru toţĭ.

Inginerul stătu la gândurĭ înainte de a răspunde.

— Domnule, zise el în sfîrşit, înţeleg rezerva d-tale, dar trebue să te desluşesc, să'ţĭ spunem ţinta călătorieĭ noastre.

Suntem nişte turiştĭ.

Eştĭ un căutător de aur, eŭ sunt un inginer de mine, şi mă folosesc de călătoria asta, ca să'mĭ desăvîrşesc studiile mele.

— Dacă e aşa, zise Americanul, daţi-mĭ voe să mă prezint şi eŭ.

Mă numesc Dick Moor, şi caut să 'mĭ refac o avere, pe care am perdut'o în neînvinsul d-voastră Paris

Ceĭ treĭ francezĭ se prezintară de asemenea. O strîngere de mână englezească fu schimbată între dânşiĭ. Apoĭ franceziĭ poftiră în lagărul lor pe American.

Unchiul Petruş primi nu se poate maĭ bine pe nonl venit.

Masa iĭ reuni pe toţĭ. Atuncĭ delegară pe pictorul Beaudoin să spue peripeţiile călătorieĭ.

Când fu vorba de Petre Duther, americanul exclamă.

— Cunosc pe acest om şi am putut să preţuesc puterea luĭ de caracter.

— Şi noĭ cunoaştem voinţa, energia şi vitejia luĭ fără de pereche. Şi noĭ am fost prieteniĭ luĭ.

— Iată de ce vreaŭ să vĕ vorbesc, zise Dick Moor:

— Printre provinciile care formează Canada se găseşte aşa numitul teritoriul de Nord.

La Fort-Leveru, care serveşte de graniţă la vestul teritoruluĭ de Nord, am vĕzut pentru ultima dată pe răpitorul d-raĭ Allard.

Nu departe de acolo, maĭ la Sud, trăeşte un mare trib de indienĭ, care se divide în treĭ marĭ triburĭ. La unul dintre aceste popoare micĭ, locueşte d. Petre Duther.

Indieniĭ, care'ĭ daŭ ospitalitate îl numesc *Dracul*, şi'l privesc ca pe un Dumnezeŭ.

Tribul acesta e acel al Castorilor şi eĭ trăesc pe marginea rîuluĭ Pace.

— Toate astea sunt bune, zise şeful expediţiuneĭ, dar mă nelinişteşte faptul că nu ştiŭ nimic despre ceĭ treĭ căutătorĭ de urme.

Unchiul Petruş se adresă unuĭ Indian, care făcea de strajă acolo.

— Aş dori să vorbesc cu Pasărea-Nopţilor.

Peste puţin şeful Indian era în faţa d-luĭ Milion.

— Tata şeful albilor vrea să'mĭ vorbească ?

— Da, zise unchiul Petruş, dîndu'ĭ un pahar de cognac.

— Frate-meŭ şeful Lind, începu d. Milion, a primit vr'o veste de la marele războinic, marele şef al tribuluĭ sĕŭ.

— Ochĭ-de-Linx a părăsit tribul recomandând ca nimenĭ să nu'l urmeze. Când a vorbit şeful, fie-care iĭ da o supunere pasivă. Nimenĭ nu s'a gândit să afle ce a vrut el să facă.

— Foarte bine ! zise unchiul Petruş, dar în sfârşit, pe când staţĭ aci nepăsătorĭ, nimic nu se probează că marele şef al d-voastră nu'ĭ în pericol saŭ nu a rămas mort, sub toporul duşmanuluĭ.

— Să n'aibă grijă, tatăl meŭ, rĕspunse Pasărea-Nopţilor nepăsător, când treĭ şefĭ ca Cioc-de Vultur, Ochĭ-de Linx şi Purtrtorul-de-Trăsnet sunt tovarăşĭ, nicĭ o putere din lume nu'ĭ în stare să'ĭ învingă.

Unchiul Petruş se întoarse spre american.

— Ce crezĭ de asta ? zise el.

— Cred că indianul are dreptate.

— Cum se poate ? eştĭ de părere să stăm nehotărîţĭ ?

— Eĭ! ce aţĭ putea face ? După cât am înţeles nu numaĭ că nu ştiţĭ ce s'aŭ făcut răpitoriĭ, dar nicĭ nu ştiţĭ sigurĭ că d. de Rivières e în viaţă.

Vĕ găsiţĭ acum într'o regiune frumoasă şi bogată. Imulţiţi-vĕ proviziunele de ale mâncăreĭ.

Trăiţĭ în mijlocul unor pădurĭ admirabile. Culcaţĭ copaciĭ la pământ şi transformaţi-ĭ în cărbune, cu care să vĕ umpleţĭ furgoanele căcĭ iată, iarna e aproape.

Apoĭ americanul se întoarse spre tînărul însurăţel :

— D-le inginer, zise el, acum că ştiŭ cine eştĭ, simt nevoia de a vĕ face o destăinuire şi chiar de a vĕ cere un sfat.

XXXII

Prânzul unuĭ aventurier

Unchiul Petruş vazênd că Americanul vrea să plece şi fiind târziŭ, vru să'l oprească să doarmă la lagăr.

Americanul iĭ mulţumi, cerêndu'şĭ ertare, că de când era aventurier îşĭ luase obiceiurĭ, de care nu se putea lăsa aşa de uşor.

— D-voastră, domnilor francezĭ, adăogă el cu un zîmbet îngăduitor, când plecaţĭ la drum, orĭ-cât vĕ veţĭ duce de departe, credeţĭ a strânge în jurul vostru, toate obiectele carĭ v'ar putea garanta confortul.

Eŭ, escortat de ceĭ doĭ negriĭ aĭ meĭ, de calul meŭ Black, mĕ înfund în necunoscut fără de bagaj saŭ grijă. Am odoroaga mea de puşcă de vînat, un rovolver ca să mĕ apăr, două desage pline cu d'ale mâncăreĭ, asta cu ajutorul negrilor meĭ, carĭ sunt trăgacĭ bunĭ, îmĭ ajung pentru a asigura existenţa mea.

— Dar, în felul acesta, zise unchiul Milion, n'aĭ nicĭ odată ce'țĭ trebue.

— Ba spune, că nu sunt lipsit nicĭ odată de nimic și pe lângă asta maĭ am avantajul iuțeleĭ. Calul meŭ face treĭ-zecĭ de leghe pe zi, dacă e nevoe. Faceți și d-voastră atât cu furgoanele acestea greoaie ?

— Când ne maĭ vedem? întrebă d. Champion.

— Mâine dimineață, la 10 ore precis, rĕspunse americanul rîzînd ; v'aștept la locul unde ne-am întâlnit. Cu atât maĭ mult țiŭ să fiŭ exact, cu cât am o însemnată mărturisire de făcut.

Apoĭ încălecă pe cal și porni urmat de credinciosul săŭ câine, Medor.

A doua zi d. Champion escortat de d. de la Becassiere și Jollibois, de pictorul Beaudoin, doctorul Leroux și savantul geograf d. Fontaine, care voiră în această împrejurare să nu lipsească.

Tineriĭ se suiră pe caĭ, dar Leroux și Fontaine preferiră a veni pe jos până la locul întâlnireĭ, cu gând ca în timpul drumuluĭ să erborizeze.

Când intrară în strîmtoarea prin care trecuseră în ajun, ochiĭ ingineruluĭ fură isbițĭ din noŭ de stratificările pe care le formaŭ păturile de cuarț și de ardesie.

Cum era prea de vreme, se scoborî de pe cal și cu ajutorul ciocanuluĭ săŭ ascuțit de metalurgist, tăiă maĭ multe bucățele de cuarț, cu care umplu un sac, pe care îl purta de gât.

O bucată de cuarț atrase atenția ingineruluĭ, prin aceea că fiind mică era foarte grea,—să mă ia naiba, dacă nu'ĭ aicĭ o pepită.

Examină cu de amănuntul o bucată și văzu că dacă nu'ĭ o adevărată pepită, era compusă de nenumărate fire de aur vizibile cu ochiul liber și maĭ bogată în prețiosul metal maĭ mult de cât orĭ-care, pe care o întâlnise până acum.

Ișĭ petrecu vremea în experiențe prin care constată că acel trist loc coprindea o bogăție nemăsurată.

Incălecă pe cal și se duse la locul întâlnireĭ.

D. Dick Moor fu foarte exact.

Profesa ca orĭ-care american că timpul e banul și pentru nimic în lume n'ar fi vrut să dea pilda neexactitudineĭ.

Pictorul Beaudoin sosi cel dintâiŭ. Mărturisi că se întoarce cu mâna goală.

Tînărul însurățel înțelese foarte bine starea de spirit a prietenuluĭ sĕŭ, în fața priveliștilor frumoase văzute și desenate împreună cu eleva sa, piciorul ca și îndrăgostitul, nu se gândise de a urmări animalele sălbatice.

După Beaudoin sosi Jollibois. Tolba îĭ era plină și fața'ĭ bucuroasă.

— Ce aĭ vînat ? întrebă doctorul.

Cam de toate, rĕspunse fostul băiat de prăvălie. Maĭ întâiŭ două prepelițe albe pe care le am împușcat dintr'o dată.

Apoĭ iată o pisăre mare, care seamănă cu curcaniĭ noștriĭ domesticĭ.

— Dar e un curcan ! zise doctorul, numaĭ că acesta e sălbatic.

In sfârșit, urmă îndrăsnețul vînător întinzând o mulțime de păsărĭ pe iarbă, am întâlnit nu departe de aicĭ un fel de baltă, de unde am adus colecția asta ; eraŭ o mulțime de prepelițe, găinușe, ciocănitoare, becațe și becaține.

Sosi și marchizul de la Becassiere, aducând pe calul luĭ un cerb.

— Vă rog să primițĭ complimentele mele, zise elegantul Yanken, rar s'ar putea face lucrurile maĭ bine. Ora dejunuluĭ a sunat de mult. Imĭ vețĭ face plăcerea domnilor, de a mă însoți până la sălbaticul meŭ lagar și să împărțițĭ cu mine câte-va cotlete dintr'o căprioară căzută sub loviturile negruluĭ meŭ Tobi ?

Fie care din europenĭ se înclină în semn de învoire și fără a maĭ sta la gândurĭ cavaleriĭ ținându'șĭ caiĭ de căpăstru și ceĭ l'alțĭ pe jos, merseră spre lagăr.

După un sfert de oră, zăriră treĭ corturĭ două maĭ simple și unul la mijloc, purtând steagul american.

In fața corturilor maĭ simple, doĭ negriĭ supravegheaŭ o bucată de carne trasă într'o țepușă de lemn pe care o învârteaŭ pe foc.

D. Dick Moor ridică o piele de urs alb, care slujea de ușă de intrare în cortul săŭ și rugă pe invitațĭ să'l urmeze.

Locuința americanuluĭ era maĭ mare încă de cât s'ar fi închipuit de afară. Mobilierul era de o simplicitate biblică.

Pe pămînt, cu toate acestea, în mijlocul odăieĭ, era întinsă o față de masă de o albeață de zăpadă și de jur împrejur străluceaŭ farfuriĭ de argint, cu tacâmurĭ cum numaĭ spiritul practic al americanilor a putut să născocească. Tacâmurile acestea formaŭ un fel de ruloŭ portativ, care se desfăcea după voință și da fie-căruĭ musafir cuțitul, lingura și furculița trebuitoare.

Cât despre farfuriĭ, eraŭ foarte asemănătoare cu farfuriile noastre de supă, intraŭ una în alta exact și cum eraŭ foarte subțirĭ, duzina nu forma de cât un obiect lesne de transportat.

Cratițele de același metal și aceiașĭ formă, conținea bucatele pentru masă.

Scaunele eraŭ înlocuite prin pieĭ întinse pe pămînt.

Prânzul fu maĭ copios și maĭ delicat de cât [illegible] spera.

După masă [illegible] sculă :

— Prietenĭ, zise el, am și eŭ un singur tabet, pe care l'am importat din țara d-voastră. Ador cafeaua și vă rog să primițĭ și d-voastră câte o ceașcă.

Sub forma eĭ simplă, căsnicia d-luĭ Dick Moor era maĭ considerabilă de cât s'ar fi crezut. Aduse un mic ruloŭ învelit într'o stofă mătăsoasă. Eraŭ niște păhăruțe de argint, același sistem ca farfuriile și cratițele.

Indată ce cafeaua fu sorbită, d. Champion făcu semn prietenilor că vrea să rămâie singur cu d. Moor.

Dar acesta din urmă interveni :

— Nu'ĭ nevoie să vă ducețĭ. Ceea ce am de spus poate să audă fie-care.

Iată ce voiŭ destăinui domnuluĭ Champion.

XXXIII

Un orfan sărman care vrea să se îmbogățească

Ceĭ doĭ neobosițĭ vînătorĭ, îmbărbătațĭ de isbînzile de dimineață, cerură voe să se ducă după alte isprăvĭ.

Doctorul Leroux și D. Fontaine vru să'ĭ imite, dar rămaseră, la stăruințele d-luĭ Dick Moore.

Cât despre pictorul Beaudoin, în starea de spirit, în care se găsea, prea puțin îĭ păsa să fie icĭ saŭ colea ; rămase dar la locul săŭ, foarte încredințat, că va fi cu totul străin de convorbirea care va avea loc.

Cu toate acestea trebue să spunem că nu stătu multă vreme nepăsător la cele ce spunea căutătorul de aur.

Incepu așt-fel :

V'am spus că sunt născut la New-York, dar încă nu v'am spus că murind tatăl meŭ, mĕ lăsă fără de nicĭ o lăscae din colosala avere ce o avea.

Lucrurile acestea sunt foarte dese în America. Un bogătaș de erĭ e nevoit să lucreze azĭ cu mâinile în mine, pe când unuĭ om, căruĭ îțĭ vine să'ĭ daĭ de pomană când trecĭ pe lângă dînsul, va fi mâine un om bogat.

La noĭ, domnilor, munca cinstește pe om, și nimenĭ nu se va gândi a ține de rĕŭ pe milionarul din ajun, purtând a doua zi greutățĭ pe umerĭ în port.

Așa dar mĕ pomeniĭ la cincĭ-sprezece anĭ orfan și fără parale.

Fusesem crescut în lux și voiam să mĕ îmbogățesc. In scopul acesta plecaĭ cu emigrațiĭ, carĭ cunoșteaŭ familia mea, și carĭ se duceaŭ spre Vest să se stabilească acolo, ca speculatorĭ saŭ ca căutătorĭ de aur.

De timpuriŭ fuseiŭ obișnuit cu exercițiile corpuluĭ și cu oboseala. Trăgeam cu revolverul și cu pușca, rezistam oboselilor nenumĕrate carĭ mĕ amenințaŭ.

In sfîrşit după multe peripeţiĭ familia Robinson (ast-fel se numeaŭ protectoriĭ meĭ) şi cu mine ajunserăm în California.

Se vorbea mult în New-York de averile colosale, pe care uniĭ mineri le câştigase în aceste locurĭ bine cuvîntate.

Acolo mă hotărîĭ, să'mĭ încerc norocul.

Părăsiĭ pe prieteniĭ noştrĭ care găsiseră în împrejurimile luĭ San-Francisc un loc, unde gândeaŭ să se stabilească drept crescătorĭ de turme.

Iĭ lăsai şi mă duseiŭ cu câte-va unelte trebuitoare, pe terenurile aurifere.

Acolo petrecuiŭ doui anĭ ceĭ maĭ grozavĭ din viaţa mea, de multă vreme pamî..tul fusese răsturnat şi răscolit, noĭ nu eram de cât culegătorĭ, care venen după cules.

Scurt, mâncam puţin, dormeam sub cerul liber şi lucram cu o bărbăţie demnă de o soartă maĭ bună, în sfîrşit încredinţat de zădărnicia silinţelor mele, eram hotărît să mă întorc la San-Francisco, să cer acolo de lucru, când trecură pe acolo nişte oamenĭ, încărcaţĭ cu aur ce se întorceaŭ bogaţĭ în capitala Californieĭ.

Ne spuseră că vin de la Sud-Est, unde aŭ găsit pămînturĭ aurifere de o bogăţie necalculabilă.

Era vorba de o ţară muntoasă, care despărţea Mexicul de Statele-Unite.

Pornirăm în spre acolo. Oameniĭ aceştia nu ne înşelaseră, cu toate atacurile nesfîrşite, pe care le primeam de la Apaşĭ, vedeam în fiecare zi proviziunea noastră de praf de aur mărindu-se.

Cu toate astea cine ştie câtă vreme mi-ar fi trebuit, să ajung milionar precum doream.

Intâmplarea îmĭ veni în ajutor.

Intr'o zi trecând prin stâncile cuarţoase care formează aceĭ munţĭ, mă rătăciĭ aşa că noaptea mă surprinse, şi fui nevoit să mă resemnez a mă culca saŭ sub cerul liber saŭ să caut vr'o crăpătură într'o stâncă unde să mă adăpostesc.

Intâlniĭ din fericire un fel de gură de cuptor scobită în munte. Intraĭ înăuntru cu revolverul în mână, căcĭ mĕ puteam întâlni cu vre-un urs, un leopard saŭ vre-un tigru.

D. Dick Moor se întrerupse, apoĭ adresându-se d'adreptul d-luĭ Champion :

— Iţĭ cer ertare, tinere, că intru în ast-fel de amănunte, dar numaĭ ca să vĕ fac să mĕ înţelegeţĭ

Aveam la mine, urmă căutătorul de aur, câte-va chibriturĭ şi o bucată de hârtie, pe care o răsuciĭ în formă de torţă, mĕ serviĭ cu ea să examinez locurile.

O parte din peştera naturală unde pătrunsesem era plină de ghindă şi frunze uscate, pe care le strânsese vînturile acolo.

Făcuĭ un morman la intrare, şi îl aprinseiŭ, ca să depărtez fiarele, apoĭ îmĭ făcuiŭ un aşternut de frunze, şi mĕ întinseĭ deasupra luând drept perniţă o piatră mare şi groasă, care se afla acolo din întâmplare.

După o jumĕtate de oră şi contrariu obiceiurilor mele, nu simţiĭ că mi-e somn; în capul meŭ ideile cele maĭ ciudate jucaŭ hora, dar degeaba închideam ochiĭ, visul meŭ urma, şi cu toate acestea eram deştept.

De douĕ orĭ, mĕ sculaĭ, mĕ duseĭ să'mĭ vizitez focul.

Examinând perniţa mea, îmĭ veni în gând că poate ea era pricina insomnieĭ mele.

Mĕ plecaĭ s'o aşez maĭ bine, dar băgaĭ de seamă că ceea ce luasem drept un bolovan izolat era o stâncă ţintuită de pământ, căcĭ n'o putuiŭ urni din loc.

Mĕ resemnaĭ dar a mĕ culca tot pe ea şi a aştepta cu răbdare să'mĭ vie somn.

In sfîrşit adormiĭ foarte puţin şi la cele dintĕĭ luminĭ ale zileĭ, fuseiŭ în picioare.

Mecaniceşte îmĭ aruncaĭ ochiĭ asupra bucăţeĭ de stâncĭ care 'mĭ servise de perinіţă: lumina o învăluise; băgaĭ de seamă că era neagră şi nu semăna de loc cu păreţiĭ peştereĭ, carĭ eraŭ formaţĭ de un cuarţ alb.

Mă plecaiŭ s'o cercetez de maĭ aproape, şi constataiŭ cu uimire că era de un pământ vegetal şi nu putea să facă parte din stînca inferioară.

Făcuĭ o sforţare mare, ca să o mişc din loc, şi văzuĭ că nu se urni în ruptul capuluĭ.

Strîngându-mĭ toate forţele, mă rezimaĭ de perete, şi putuĭ s'o fac să se mişte.

O mişcare de bucurie mă zgudui din cap până în picioare.

— Asta e o pepită! strigaĭ eŭ.

Scoseiŭ din buzunar un cuţit mare care nu mă părăsea nicĭ o dată.

Trăseiŭ o linie lungă. Dîra făcută era strălucitoare şi de un galben frumos.

Avusesem drept primă o adevĕrată bucată de aur, nativ, o bucată de aur curat.

Numaĭ piatra aceea era o avere pentru mine.

Oare cât cântărea 80, 100, 120 kilograme?

Făcea oare 250, 300 saŭ 350 miĭ de francĭ, saŭ chiar şi maĭ mult?

Nimenĭ nu 'şĭ poate face o idee de gândurile care se purtaŭ prin creerul meŭ câte-va minute după descoperire.

Plecasem în ajun cu gândul foarte hotărît de a mă întoarce seara acasă; nu luasem dar cu mine nicĭ o provizie, şi începusem a simţi atacurile foameĭ.

Gândeam să încep a urmări o căprioară, saŭ vre o altă dihanie.

Dar nu prea eram sigur de isbândă, vînatul fiind maĭ rar în acele locurĭ.

Mă gândiĭ că orĭ cât aşĭ fi dorit să rămâĭ stăpân singur pe comoara aceea, nu era cu putinţă.

De altmintrelea cine ar îndrăzni să vie pe urmele mele prin îngrămădeala asta de stâncĭ?

De sigur, eram cel dintĕiŭ om, care trebue să fi pus piciorul aicĭ şi de sigur că harniciĭ meĭ tovarăşĭ se gândeaŭ cu totul la alt ceva de cât de a merge pe urmele unuĭ ştrengar ca mine, setos de libertate şi de aer liber. Cu toate acestea pentru maĭ multă siguranţă acoperiĭ pepita mea cu cenuşe. Apoĭ puseiŭ împrejur nişte bolovanĭ; luaiŭ planul peştereĭ şi apoĭ porniĭ spre lagărul nostru. Avuĭ puterea de suflet şi bărbăţia de a nu spune, nimănuĭ descoperirea mea, îmĭ era aşa de teamă să nu fiŭ furat! Dinpotrivă arătaiŭ o faţă liniştită.

Veciniĭ meĭ, dacă m'ar fi vĕzut părăsind lucrul maĭ multe zile, s'ar fi luat după mine, şi mi ar fi dat de urmă, aşa mĕ prefăcuiŭ că sunt bolnav, foarte bolnav chiar, că sunt nevoit să staŭ de geaba, ceea-ce explică absenţa mea de ore întregĭ.

A doua zi îmĭ luaĭ în tolbă proviziunĭ pentru mâncare, lumînărĭ, o lampă, şi'mĭ puseiŭ în gând să explorez subterana acea, căreia deja iĭ ziceam: *Peştera mea,* apoĭ luând apucăturile unuĭ bolnav care vrea să ia aer, porniĭ, şi după multe ocolurĭ, încredinţându-mĕ că nu mĕ urmează nimenĭ, intraiŭ în partea munteluĭ, unde făcusem preţioasa descoperire. Constataiŭ că nimic nu se schimbase de la plecarea mea.

Băgaiŭ mâna în cenuşe şi dăduiŭ de drugul acela admirabil, pe care o întâmplare mĕ făcuse stăpân.

Ceea-ce mĕ preocupa acum era de a găsi pereche aceste pepite, căcĭ îmĭ spuneam cu oare-care raţiune că bucata aceea de aur, nu putea să fie izolată. Câte-va obiecţiunĭ îmĭ veniră în gând. Cum mĕ voiŭ face eŭ stăpân pe această comoară? Cum o voiŭ transporta de acolo? Lăsaiŭ să caut maĭ târziŭ soluţiunea acestor probleme. Nu aveam pentru asta focul, care putea transforma pepita mea în drugurĭ transportabile? nu putea s'o despic în douĕ saŭ să o limez până ce o voiŭ putea încărca în roaba mea?

Toate acestea mi le spuneam cercetând petrele de prin împrejur, dar vĕzuĭ că nu eraŭ de cât nişte bolovanĭ ordinarĭ, cea maĭ mare parte aduşĭ de mine.

Mĕ înfundaĭ cu hotărîre într'unu din cele treĭ tinzi ale munteluĭ cuar-

ţos. Podelele, tavanul şi pereţiĭ acestuĭ coridor îngust nu formaŭ de cât o singurĕ bucatĕ de stâncĕ icĭ strimtându-se, colea lărgindu-se dincoace înălţându-se, când scoborân du-se într'atâta că mĕ silea să umblu tîrîndu-mĕ.

Mergeam înainte, inspectând pămêntul, negăsind nicĭ un atom, care să nu facă parte din tot întregul.

Imĭ spuseĭ că la urma urmeĭ prea puţinĭ căutătorĭ sunt aşa de norocoşĭ ca mine, ea dacă nu era tocmaĭ o avere, era cel puţin un bun început.

Acum mĕ gândeam la mijloacele, pe care să le întrebuinţez, ca să iaŭ pepita aceea, şi s'o pot vinde.

Printre instrumentele mele profesionale aveam un ferăstrăŭ de tăiat cuarţul. Până acum nu'mĭ slujise, dar acum gândeam să'l întrebuinţez. Numaĭ atât.

Cum voiŭ putea eŭ strânge bucăţelele micĭ preţioase, pe care ferăstrăul le va împrăştia în toate părţile?

A doua-zĭ aduseĭ o lopată şi o sapă; hotărîsem să curăţ locul şi să fac o groapă, în care să'mĭ stabilesc atelierul meŭ de lucru. Spălaiŭ bine stînca de jos, aşa că pe pardoseala cea curată, puteam să strîng la aur cât aş fi vrut.

Asta era o economie de vre-o cincĭ spre-zece, douĕ-zecĭ de miĭ de leĭ.

Nicĭ o dată nu cunoştĭ maĭ bine valoarea aurului, de cât când ştiĭ câtă muncă trebue să puĭ, ca să-l câştigĭ.

Aşa dar mĕ apucaĭ de lucru.

Nicĭ o dată, vr'un om avênd cea maĭ bogată închipuire, nu ar putea ghici cea ce se întâmplă...

In acea clipă negrul Zogo veni la uşa cortuluĭ. Era urmat de Marius Couracasse.

Dădu d-luĭ Champion un plic.

— E de la unchiu-meŭ, zise el.

Citi cu glas tare:

(Va urma)

Botany-Bay

In secolul al XVIII-lea, Englejiĭ, cucerind Australia, fundară, la sud estul eĭ, — puţin maĭ la miază-zi de locul unde înfloreşte astă-zĭ Sidney, regele oraşelor celuĭ d'alcencilea continent,—o staţiune numită *Botany Bay* golful Botanistuluĭ.

Ferocitatea fiarelor sălbatice şi a indigenilor de acolo, boalele epidemice, greutăţile unuĭ drum până în Australia, nu atrăgea de loc pe emigraţĭ d'a se aşeza acolo, ci preferaŭ maĭ bine America.

Englejiĭ văzând că toate promisiunile ce făceaŭ celor carĭ ar fi voit să emigreze în noile posesiunĭ nu aflaŭ nicĭerĭ ecoŭ, hotărîră să lucreze într'alt sens.

Dînşiĭ începura să trimită în Botany Bay tot ceea ce Anglia avea maĭ rĕŭ, drojdiile societăţeĭ, pungaşiĭ, falşificatoriĭ, briganziĭ, piraţiĭ, excrociĭ, tâlhariĭ, fură toţĭ deportaţĭ într'această parte a Australieĭ, Siberia Engleză.

Li se dădu pămênturĭ, unelte şi lucrurĭ de menagiŭ; şi unde, în Anglia, aceştia ar fi mers să ispăşească la ocnă tot restul vieţeĭ lor, aci eraŭ maĭ mult saŭ maĭ puţin liberĭ.

Guvernul Englez nu se temea ca aceştĭ oamenĭ să fugă, de oare ce viaţa orĭ-cuĭ era în pericol dacă s'ar fi depărtat un mil măcar în interior, în afară de staţiune.

La răsărit era marea infinită cu grozavele eĭ furtunĭ, la miază-noapte, apus şi miază-zi pădurĭ nepătrunse, necunoscute şi populate cu canibalĭ. Unde ar fi putut cine-va să fugă?

Afară de lucrarea pămêntuluĭ, uniĭ dintre deportaţĭ, aciea carĭ în patria lor fuseseră meşteşugarĭ, se ocupaŭ şi aci cu meseriile lor: uniĭ fierarĭ, alţiĭ tâmplarĭ, strungarĭ, luntraşĭ, etc.

*
* *

Colonia din Botany-Bay, devenită, la începutul celeĭ d'a doua jumătăţĭ a secoluluĭ al XVIII-lea, destul de numeroasă, nu trăia de loc în înţelegere cu ingigeniĭ, nişte sălbaticĭ canibalĭ *pur sang*, insusceptibilĭ de orĭ-ce umbră de civilizaţie.

La 1888, cu fundarea Sindney-uluĭ, vecinătatea acestor indigenĭ era nu numaĭ neplăcută, însă şi periculoasă într'acelaş timp.

Viţiul bĕutureĭ şi al hoţieĭ se încuibase intr'înşiĭ. Europeniĭ eraŭ, pe fie care zi, atacaţĭ, omorîţĭ şi jefuiţĭ.

In faţa acestor fapte, Englejiĭ jurară războiŭ de moarte duşmanilor lor. Dînşiĭ eşaŭ în bande la vînătoare, şi unde zăreaŭ un indigen îl culcaŭ cu un glonte la pămênt S'aŭ vĕzut lupte în carĭ, într'o singră zi, aŭ căzut sute de sălbatecĭ.

Această grozavă dar necesară vînătoare — care formează unul dintre cele maĭ teribile episoade de măcelurĭ — şi care a durat până pe la jumĕtatea secoluluĭ actual, unită cu bĕuturile spirtoase, de cele maĭ multe orĭ otrăvitoare, pe care li-le daŭ englejiĭ, cu boalele epidemice, cu lipsa de apă şi de hrană, şi cu clima arzătoare a interloruluĭ Australieĭ, contribui să distrugă, complect şi pentru tet-d'a:una pe sălbateciĭ indigenĭ din Noua-Gallie-de-sud şi din Quensland.

Şi acum, acolo unde acum un secol se petreceaŭ cele maĭ marĭ calamităţĭ, se înalţă unele dintre cele maĭ marĭ, maĭ frumoase şi maĭ pitoreştĭ oraşe din lume.

Astă-zĭ, vizitând cine-va Sidney, Melburn, Brisbaua, Perth saŭ Adelaida, sunt sigur că n'ar zice alt de cât că, printr'o minune, un colţ al Europeĭ-de-apus a fost transportat în acest Extrem-Orient.

Canalurĭ, căĭ ferate, palate, hotelurĭ, tramvaiurĭ electrice, telegrafe, porturĭ superbe în carĭ se adăpostesc sute de corăbiĭ, sunt astă-zĭ acolo unde, acum o sută şi ceva de anĭ, indieniĭ, goĭ şi înarmaţĭ cu arcurĭ, se mâncaŭ ca câiniĭ uniĭ pe alţiĭ.

Ce va să zică civilizaţia!..

*
* *

La începutul secoluluĭ actual, în punctul de miază-noapte al Botany-Bey se maĭ zărea încă grădina unde nefericitul navigator La Perouse sămăna legume pentru echipagiul sĕŭ topit de boale în urma grozavuluĭ naufragiŭ ce îndurase, precum şi măsuţa de piatră pe care el 'şĭ scria depeşile pentru Europa. Astă-zĭ, de sigur, aceste memoriĭ preţioase aŭ perit, şterse fiind de vreme.

Puţin maĭ departe d'acolo, tot de pe atuncĭ, ţintuită într'un arbore secular, se află, pusă din ordinul luĭ Filip, cel dintĕĭ guvernator al Australieĭ, o tablă de oţel cu inscripţia:

Hic jacet Le Receveur
E. F. F. minimis Galliae sacerdos,
Physicus in circumnavigatione mundi
duce de La Perouse
ob. 17 feb. 1778.

La picioarele arboreluĭ care susţinea această placă se afla îngropat părinte «Le Receveur», tovarăşul luĭ «La Perouse», decedat în urma băteĭ de moarte ce primise de la locuitoriĭ din insulele Navigatorilor.

Probabil că nicĭ această mărturie nu maĭ exită astă-zĭ.

In partea de miază-zi a Botany-Bay-uluĭ, **Societ. Filosofică Australasiană**, făcuse să se pună, în onoarea mareluĭ navigator Cook, o tablă cu inscripţia:

A. D. MDCCLXX

Under the auspices of british science
These shores were discovered
By James Cook and Joseph Banks
The Columbus *and* Mecaenas *of their time*
Thise spot once saw thein ardent.
In the pursuit of knowledje
now
To their memory, this tablet is inscribed
in their first Year
of
The philosophical society of Australiasia
sir Thomas Brisbane
Corresp. of french institute, president.
A. D. MDCCCXXII

Const. A. Stephănescu.

Numĕrul 30 din «Ziarul Călĕtorii-lor» va apare Vinerĭ 20 Februrie corent.

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucuresci.

Anul II.—No. 30. 5 BANI ÎN TOATĂ ŢARA Bucureşti, Sîmbătă, 21 Februarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « 1/2 « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR apare de 2 orĭ pe sĕptămână MARŢEA şi VINEREA

15 AUGUST 1443. — (Vezĭ explicaţia)

Epilogul răsboiuluĭ de 100 de anĭ

15 August 1443

Englezii se depărtaŭ după pămênt Franciei. Stindardul regal fâlfâia din noŭ în provinciile Majestăţeĭ Sale. Numaĭ Normandia, afară de Rouen şi alte câte va oraşe vecine, maĭ sufereaŭ jugul streinuluĭ. Atuncĭ un simplu căpitan fiind anunţat că piaţa din Dieppe este foarte rĕŭ apărată şi că, pe un timp de reflux se putea să surdrinză oraşul, sosi în timpul nopţeĭ la piciorul zidulu, urmat de o escortă bună, sări zidurile fără caznă şi aproape fără bătae, coprinse şi supuse garnizoana.

Faptul acesta, care a făcut atâta onoare căpitanuluĭ Desmarest, fu semnalul uneĭ mişcărĭ generale în departamentul Caux. In puţin timp, o armată se găsi reunită sub zidurile Dieppuluĭ. In curând Fécamp, Harfleur, Mantivilliers, Tancarville, afară de Arques şi Caudebec, fură supuse.

Ce bucurie se răspândi pe întreg departamentul la auzul acestor fapte!

Dar Englezul, care maĭ avea un picior pe pământul Normand nu putea să nu maĭ revie. In vara anuluĭ 1443, Talbot ese din Caudebec şi se îndreptează în marş sforţat spre Dieppe; mica sa avan-gardă fu trimeasă în faţa casteluluĭ luĭ Charles-Mesnil, în valea Scie, care se predă. Trecând prin Arques, Talbot ajunge în le Pollet, unde îşĭ construi un turn de lemn, zis Bastilia, pe care-l armă cu două-zecĭ de tunurĭ, afară de grenate şi muschete.

La vederea acestora, locuitorii din Dieppe se grăbiră a se pune în apărare şi bateriile lor, găuriră lucrul inamiculuĭ. Era evident că turnul nu va întârzia de a cădea, cu atât maĭ mult că Talbot se dusese în Anglia să'şĭ ia ajutoare, fără a pune la socoteală că o flotă mare se reuni la Portsmouth sub ordinele luĭ Somerset, care'şĭ propuse să atace Dieppul pe mare. Locuitoriĭ din Dieppe cerură ajutor regeluĭ Carol VIII-lea, care le trimese... o sută de oamenĭ. A doua cerere, maĭ puternică de cât cea dintêĭ nu aduse un resultat maĭ bun; dar la a treia, Dofinul, care în acest moment se găsea lângă tatăl sĕŭ la Meulan, pledă cu aşa căldură cauza asediaţilor în cât obţinu de la rege permisia de a se duce la Dieppe şi de a goni pe Englezĭ.

Acest drăguţ Dofin, ferches şi tînĕr, era viitorul rege Ludovic al XI-lea. La chemarea sa toată nobilimea din Picardia şi din Caux alergă sub drapelul sĕŭ.

Dofinul sosi în Dieppe în ziua de Sfânta Maria (15 August). I se preparaseră arcurĭ de triuf, dar Dofinul nu se opri. Marea era în reflux şi va trece imediat, ca să atace Bastilia, care lucea ca un far.

— Inainte, înainte, strigaŭ soldaţiĭ entusiasmaţĭ de ardoarea Dofinuluĭ. Bătrânii răsboinicĭ voiaŭ să'l oprească, dar Dofinul nu vrea să ştie de nimic. Şanţurile Bastilieĭ sunt trecute pe podurĭ de lemn făcute în pripă, şi scările sunt rezimate de zidurĭ. Ceĭ maĭ îndrăzneţĭ se reped la asalt, dar câţĭ aprişĭ, uleĭ clocotind şi petre li se aruncă în cap. Eĭ sunt aruncaţĭ înapoĭ în şanţurĭ, unul peste altul.

Atuncĭ Dofinul luând o scară, alergă la zid şi începe a se sui, singur. La vederea sa, tot curajul se redeşteptă. Trompetele răsună, oamenii strigă şi luptătoriĭ se aruncă asupra turnuluĭ. Englejiĭ sun înconjuraţĭ, copleşiţĭ, masacraţĭ. Săcurile şi săbiile fac să curgă valurĭ de sânge. Şi în mijlocul măcelului, tînĕrul prinţ, strâns în tunica sa înfluturată, cu ochiĭ dilataţĭ, cu buzele înfrigurate şi cu braţele încrucişate, în picioare ca un eroŭ din atichitate, priveşte desastrul, opera măcelului, (vezĭ ilustraţia)

Bastilia e a luĭ, a câştigat'o şi focul îşĭ va avea partea luĭ. Arde, Bastilia de lemn ca o lumînare. De acum, Talbot şi Sommerset pot veni, Dieppe este salvat De aci în colo, Franţa va fi liberă.

* * *

Trupa victorioasă se întoarce în oraş. Dofinul se duce la biserică unde i se slujeşte un *Te-Deum*.

De atuncĭ şi până în timpul luĭ Ludovic al XIV lea, in ziua de 15 August în Dieppe se făcea o procesiune şi un *Te Deum*.

Era un spectacol foarte curios acest cortej, unde elementul profan se amesteca la celebrarea cultuluĭ.

In urma preoţilor veneaŭ unsprezece inşĭ îmbrăcaţĭ ca apostolĭ, precedaţĭ de un preot care reprezenta pe Sf. Petre.

Aceştĭ unspre-zece inşĭ duceaŭ un leagăn mare de frunze, în care era o fată frumoasă, reprezentând pe Sf. Maria.

Câţĭ-va caraghioşĭ, — în fruntea cărora mergeaŭ maĭ mult în mâinĭ de cât în picioare, două paiaţe.— excitaŭ veselia asistenţilor cu strâmbăturile şi caraghioslâcurile lor.

Apoĭ urma fruntaşiĭ oraşuluĭ, magistraţiĭ, şi notabiliĭ, fie-care cu câte un sfeşnic de argint în mână, în care ardea câte o lumînare mare

In urmă veneaŭ asociaţiile, târând după ele o lume întreagă de popor, ţinându-se foarte aproape de procesiune, maĭ mult prin devoţiune de cât prin speranţa de a putea pătrunde în biserică unde se prepara cea maĭ importantă parte a comedieĭ.

In fundul bisericeĭ şi la înălţimea galeriilor era ridicat un fel de scenă, clădită pe două catargurĭ de corăbiĭ puse în cele două părţĭ ale altaruluĭ. Pe scenă, un bĕtrân cu barba lungă, îmbrăcat ca împĕraţiĭ şi încoronat cu o tiară, şedea pe un nor. D'asupru capuluĭ sĕŭ strălucea un soare de aur şi de cristal, înconjurat de o mulţime de stele sclipitoare. Acesta era Dumnezeŭ... In jurul sĕŭ sburaŭ îngerĭ, atârnaţĭ cu sârme. Eĭ umblaŭ încoace şi în colo, legănându-se şi ascultând ordinele stăpânuluĭ lor, mişcându'şĭ cădelniţele, trimiteaŭ spre tavan fumurĭ parfumate.

La începutul leturghieĭ, doĭ din aceştĭ îngerĭ, trimeşĭ de Dumnezeŭ, se coboară din cer şi vin să ia în braţele lor pe Sf. Fecioară, care se odihneşte pe patul sĕŭ de verdeaţă, în faţa altaruluĭ. O ridicaŭ binişor, cu precauţiune. Ajunsă sus, în cer, D-zeŭ o bine-cuvântă de treĭ orĭ, un înger depune pe capul eĭ blond, o coroană de aur şi noriĭ cereştĭ se închide ŭ ascunzând o privirilor spectatorilor.

In timpul acesta, preotul care reprezenta pe Sf. Petre cuminica pe apostolĭ, pe când pe o altă estradă, începea exerciţiile celor două paiaţe, şi a tovarăşilor lor. Feţele lor eraŭ spoite cu faină. Foarte mlădioşĭ şi foarte slabĭ, cele două paiaţe aveaŭ picioarele lungĭ, drepte, subţirĭ, şi afară de asta, o figură foarte mare. Foarte sprintenĭ, eĭ se învirteaŭ în aer ca nişte maimuţe, se ridicaŭ în mâinĭ, cu picioarele în sus, şi făceaŭ cele maĭ ciudate strâmbăturĭ şi cabazlâcurĭ din lume.

Poporul se tăvălea de rîs şi, cu toată sfinţenia loculuĭ, aplauda; chiar şi preoţiĭ nu maĭ puteaŭ resista.

Cele două paiaţe ocăra pe D-zeŭ şi pe Sf. Maria, ţipaŭ, strigaŭ, se alergaŭ se trânteaŭ, producând în mulţime hohote enorme. Toată biserica era sguduită de un rîs nervos, lovindu-se de bolţĭ, carĭ par'că se miraŭ, se scandalizaŭ de acest spectacol.

Nicĭ chiar morala nu era cruţată de aceste paiaţe. Şi câte scandalurĭ şi destrăbălărĭ nu aveaŭ loc sub sfinţitele bolţĭ.

Aceste serbărĭ durară până în timpul regeluĭ Ludovic al XIV-lea, care fiind faţă odată la aceste scene, i s'aŭ părut aşa de monstruase în cât le desfiinţă.

C. de Montgiulhem

Numĕrul 31 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 24 Februarie corent.

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

VIII

— Nu ştiŭ dacă acest răspuns te va mulţămi saŭ dacă aĭ voi maĭ bine să mă maĭ gândesc; dar de sigur că nu mi-aş schimba părerea.

— Nu, dacă te-aĭ gândit deja serios la ce primejdie te expuĭ—că poate niciĭ unul din noĭ nu va maĭ vedea vr'o dată chip de om...

...diţie. Le-am observat însă cu tot dinadinsul că dacă era de sigur foarte frumos a se înainta cât maĭ mult spre nord, nu era o întreprindere maĭ puţin onorabilă de a conduce cu bine *Fram*-ul peste marea Polară şi şi a-l scoate de cea l'altă parte, saŭ dacă nu şi *Fram*-ul, cel puţin pe eĭ înşişĭ fără pierdere de viaţă omenească. Dacă aceasta se va întîmpla, vom putea zice, fără temere de contrazicere, că toate sunt bune. Cred că aŭ recunoscut cu toţiĭ dreptatea acestuĭ raţionament.

Zarul e aruncat aşa dar şi trebue...

...jutorul blănilor noastre, luntrea întreagă devenea absolut impermeabilă; putea să se reverse toată marea asupra noastră, fără ca să pătrundă o picătură de apă în caic. Trebuia să ne pregătim ast-fel de luntri pentru cazul când era să găsim apă liberă pe drumul nostru spre Spitzberg saŭ, dacă era să alegem cel-l'alt drum, în ţara Frantz Iosef şi Novaia Zembla.

Afară de gaura din mijloc, caicurile maĭ aveaŭ la cele două extremităţĭ micĭ clape, prin carĭ puteam băga mâna şi scoate proviziĭ saŭ o-...

dar sub acest cerc era icoana repetată a luneĭ, împresurată de un alt cerc, al căruĭ centru trebuia să fie sub orizon. D'asupra luneĭ treceaŭ norĭ ușorĭ și transparențĭ. Totul făcea o impresie fantastică.

Sâmbătă 22 Decembrie. — Acelaș vînt de sud-est; s'a prefăcut într'o adevărată furtună care urlă și șuieră deasupra noastră; îmĭ place să'l ascult, mĕ duc cu siguranță repede spre nord. Când scot capul pe punte, vîntul îmĭ fluieră în urecĭ, zăpada mă plesnește în față și în câte-va minute sunt transforat într'o statuă albă.

Aș vrea foarte mult să știŭ dacă am trecut de 83°; mĕ tem însă că bucuria nu ne va fi lungă, de oare-ce barometrul a căzut într'un chip îngrijitor și vîntul s'a menținut la o iuțeală în genere de 13 — 15 metri pe secundă.

Pe la $12^1/_2$ ore noaptea, vaporul a resimțit fără veste o presiune puternică; tot bordul s'a cutremurat. Maĭ târziŭ am auzit din cabină și sgomotul bubuitor pricinuit de presiune în depărtare.

Am dat omuluĭ de pază ordinul să vază de unde venea presiunea și dacă banchiza pe care ne aflam era în primejdie de a fi spartă, cum și dacă era ceva amenințat din aranjamentele noastre pe ghiață. Omul îmĭ dete răspuns că sgomotul presiuniĭ se auzea și înaitea și îndărătul nostru; dar că din cauza sgomotuluĭ produs de furtună nu se putea afirma nimic hotărît.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂȚANIILE

Uneĭ nunțĭ pariziane în jurul lumeĭ

XXXIIII

Orĭ-care ar fi direcția pe care o vor urma, vor veni, de o parte saŭ de alta să se arunce în cursa preparată, unde îĭ vom omorâ saŭ îĭ vom face prizonierĭ.

Planul acesta de bătae fu primit de toțĭ.

Se învoiră ca numaĭ rĕzboinicíĭ carĭ vor fi siliţĭ să treacă de granița stâncilor, să'șĭ lase caiĭ; cât despre ceĭ-l'alțĭ carĭ vor păzi defileul să stea călărĭ, ca să poată urmări pe fugarĭ, în caz de scăpare.

Cât despre tunurĭ, se hotără să le pue afară, și să bombardeze stîncile cu dînsele, așa ca să nu maĭ poată sta nimenĭ acolo.

Marius Couracasse, inginerul Champion și d. Dick Moor fură însărcinațĭ cu manevrarea mașinelor de artilerie.

Ochi-de-Linx se însărcină cu conducerea a cincĭ-zecĭ de oamenĭ însărcinațĭ să treacă peste stâncĭ de cea-l'altă parte a defileuluĭ, ca să facă imposibilă orĭ-ce eșire. Cât despre Guilom Novet luă cu el zece oamenĭ, carĭ trebuia să meargă sub ordinele luĭ, să măcelărească de pe vîrfurile stînceĭ, Castoriĭ ghemuițĭ în ascunzĕtoarea lor, carĭ se credeaŭ cu atât în maĭ mare siguranță, că nu se așteptaŭ de cât de la un atac venind din jos.

In sfârșit își stabiliră lagărul într'un luminiș.

Mâncară aproape veselĭ, dar când fie-care rĕzboinic se gândea a se pregăti pentru odihnă, marele șef al Linzilor dădu un șuerat ascuțit și toțĭ indieniĭ ca mișcațĭ de acelaș șurup fură în picioare.

Ochi-de-Linx luă cuvêntul:

— Am nevoe de cincĭ-zecĭ de oamenĭ sdravenĭ și agerĭ, în stare să se agațe de-alungul stâncilor lunecoase și de a'șĭ ascunde urma; am nevoe de cincĭ-zecĭ rĕzboinicĭ desăvârșițĭ

Cine vrea să mĕ urmeze?

Toțĭ ridicară mâna.

Alese ceĭ trebuia.

E rĕndul meŭ zise canadianul. Alese și el zece Linzĭ.

Toțĭ îșĭ inspectară armele, apoĭ porniră.

Ceĭ-l'alțĭ petrecură în lagăr o noapte bună.

A doua zi eraŭ odihnițĭ și bine nutrițĭ, tocmaĭ bunĭ pentru bătălie.

Numaĭ atât încurca pe D. Champion, dacă vor pleca cu tărăboiŭ mare, cu caiĭ, tunurile, etc., vor deștepta atenția Castorilor.

Dar tocmaĭ atuncĭ vĕzu venind spre dînsul un călăreț.

Era Vêntu-care-bate trimis de Ochi-de Linx.

— Toate merg bine, zise el, uniĭ aŭ trecut de deal, ceĭ-l'alțĭ sunt la postul lor pe vîrfurĭ.

— De unde știĭ amănuntele astea?

— Am urmat pe marele șef până de cu zorĭ, și am vĕzut pe Purtătorul-de-trăznet așezându'șĭ oameniĭ.

In acest timp Ochi-de-Linx se lăsă să alunece d'alungul stâncelor până în fundul prăpăstieĭ.

— Cum aĭ putut să vezĭ toate astea prin întuneric?

— Marele șef știe să prevadă toate. N'am plecat de cât după ce am auzit de cincĭ orĭ rĕsunând strigătul cobitor al bufnițelor albe.

Iată ce mi-a ordonat marele șef, să vĕ spun, adaose el.

«Mĕ vețĭ urma pe un drum, pe care îl știŭ eŭ și care e bun chiar și pentru căruțe. Drumul ĕsta merge pe lângă coastele dealuluĭ, are să vĕ ducă drept la intrarea gâtlejuluĭ unde sunt postațĭ dușmaniĭ noștriĭ. Acolo vom aștepta semnalul de luptă.

— Care va fi semnalul? întrebă Champion.

— Impușcăturile începute de Purtătorul-de-trăsnet și cu tovarășiĭ sĕĭ.

Atuncĭ vom merge la bătălie, la postul care ni e hotărît, și vețĭ rĕscoli trecĕtoarea cu un foc bine nutrit.

Porniră dar condușĭ de Vênt-care-bate, și luând o direcțiune piezișe ajunseră pe coasta colineĭ, unde nu întârziară de a găsi un fel de crăpătură urmând în lung lanțul stâncos, și care la nevoe putea să ție loc de cărărușe.

Sosiră la unsprezece ore pe câmpul de luptă, și se hotărâse de a nu începe nimic înainte de două-sprezece.

Vînt-care-bate se tîrâ până la gura trecĕtoareĭ de unde putea vedea tot ce se petrece înăuntru fără a fi vĕzut.

Totul era liniștit și tăcut, șeful putu să'șĭ dea seamă, că nimic nu alarmase încă pe dușmanĭ.

Vĕzênd că se apropia douĕ sprezece ore, fie-care se așeză la postul sĕŭ.

Deodată urechile lor fu străpunse de un sgomot de împușcăturĭ groaznice. Eraŭ așa de dese șí de tarĭ, că s'ar fi crezut că eraŭ slobozite de vr'o două sute de oamenĭ.

In maĭ puțin de cincĭ minute începu o altă împușcătură înăuntrul trecĕtoareĭ. Altele rĕspunseră de la cele douĕ eșirĭ.

Bieţiĭ Castorĭ prinșĭ din toate părțile, se lăsară să cadă la pământ. Ceĭ maĭ mulțĭ se rostogoleaŭ de pe vîrful stâncilor, până în prăpastie.

Atuncĭ îșĭ începu și artileria rolul.

Cele douĕ tunurĭ începură a bubui în acelaș timp, și în mijlocul unor sgomote asurzitoare, dușmaniĭ înebunițĭ căutaŭ în zadar un adăpost în dosul orĭ-căreĭ bucată de stâncă.

Castoriĭ aruncară armele lor și se culcară pe pământ adăpostindu-se în dosul cadavrelor îngrămădite. De odată se ridică un om din mijlocul lor ținênd în mână o bucată de stofă albă.

— Incetațĭ împușcăturile! strigă d. Champion.

Vênt-care bate dădu un șuerat prelung, care se repetă din grup în grup. Toțĭ lăsară armele.

Omul care purta steagul parlamentar era un șef mare.

— Cine e? strigă d. Champion vĕzênd pe șef că se apropie de tabăra luĭ.

Dar nenorocitul se vede că nu înțelese, căcĭ nu se mulțumi de a mișca steagul.

D. Dick Moor se oferi atuncĭ de a sluji ca interpret.

— Cum te chiamă? întrebă el.

— Sunt Marele-Avînt, locotenentul luĭ Trăsnet-de rĕzboiŭ, marele șef al națiuneĭ Castorilor, tăbărâte aicĭ.

— Ce vreĭ?

— Mĕ daŭ învins şi mĕ supun împreună cu oamenii meĭ, care n'aŭ căzut sub armele voastre omorîtoare.

— Veţĭ fi scăpaţĭ tu şi oamenii tĕĭ, cu condiţie că veţĭ depune armele, şi că, până la un noŭ ordin, veţĭ rĕmâne aci zdravăn legaţĭ, sub paza rĕzboinicilor noştriĭ, care vor omorâ fără de milă, pe toţĭ carĭ ar încerca să se revolte saŭ să fugă.

— Marele Manitu a vrut să cădem în puterea voastră. Primesc condiţiile fiind-că nu pot alt fel.

— Atuncĭ du-te de'ţĭ adună toţĭ oamenii, şi pune să transporte aicĭ pe ceĭ răniţĭ.

Şeful Castorilor, se înfundă în defileŭ şi la semnalul luĭ toţĭ rĕzboinicii se strânseră.

Fie-care răsboinic înainte de a se înfăţişa înaintea învingĕtoruluĭ sĕŭ, aruncă arcul săgeţile, lancea, toporul, cuţitul de ras şi scutul.

Inaintară cu capul plecat şi oferiră mâinile lor învingĕtorilor, care îĭ legară strâns. Răniţiĭ fură culcaţĭ pe iarbă. Atuncĭ începu rolul doctoruluĭ Leroux. Toţĭ eraŭ grav răniţĭ. In timpul acesta se zări venind coloana cea mare a luĭ Ochĭ-de Linx. Inainta încet uitându-se împrejur, să nu cum-va să scape vr'un Castor să ducă vestea în lagărul luĭ Petre Duther. Pe de altă parte Guilom Novet nu se scoborâ de pe vîrful dealuluĭ, de cât când se încredinţă că nicĭ un învins nu maĭ rĕmăsese în trecătoare. Ochĭ-de-Linx îndată ce ajunse, spuse luĭ Champion:

— Cred că toţĭ sunteţĭ de părerea mea, că prezenţa şefuluĭ Marele-Avînt ne e de mare folos. Trebue întrebat.

— Duceţi-vĕ, şi'mĭ aduceţĭ pe prizonier, zise Champion.

Peste puţin Marele-Avînt era în faţa luĭ.

— Deslegaţĭ pe acest om, porunci Champion.

Vânătarul îĭ tăe legăturile de la braţe.

— Vreĭ să rĕspunzĭ? întrebă Ochi-de-Linx.

— Dacă fraţiĭ meĭ se prind că va cruţa viaţa rĕzboinicilor meĭ şi mie.

— Spune'ĭ, zise Champion d-luĭ Moor, că albiĭ respectă pe prizonierĭ, şi nu numaĭ că nu'ĭ omoară dar că îndată ce se va putea le vom da libertatea.

Marele-Avînt zise:

— Dintr'o sută de oamenĭ, pe carĭ îĭ comandam, cincĭ zecĭ sunt răniţĭ şi nouĕ spre zece morţĭ. Albiĭ să aibă milă de ceĭ carĭ aŭ scăpat de tunetele lor.

— Câţĭ oamenĭ aveţĭ în tabăra voastră?

— Ne-aŭ maĭ rĕmas nouĕ sute cincĭ-zecĭ, afară de douĕ sute de femeĭ şi douĕ sute de copiĭ.

— Tot tribul vostru e aicĭ?

— Nu, tribul Castorilor e de zece orĭ maĭ mare, dar aŭ rĕmas în ţara părinţilor noştriĭ.

— Lagărul vostru e fortificat?

— Foarte bine fortificat şi păzit.

— Aveţĭ un alb între voĭ.

Indianul părea a se codi.

In sfîrşit rĕspunse:

— Dracul, dacă ar şti, că v'am destăinuit ascunzĕtoarea luĭ, m'ar da morţeĭ.

— Domnule Dick, spune că francezii nu sunt babe rele de gură să ducă vorba de colo, colo; numaĭ să ne vorbescă sincer.

Marele-Avînt începu a povesti.

Ast-fel aflară că Petre Duther ocupă în mijlocul lagăruluĭ un wigwam elegant, în vîrful căruia e un steag tricolor, şi lângă el, într'o celulă, e prizoniera franceză, servită de patru femeĭ, conduse de alta maĭ bĕtrână şi foarte devotată luĭ Petre Duther.

Şeful Castorilor maĭ dădu câte-va amĕnunte asupra unor şanţurĭ trase în jurul lagăruluĭ, şi o închisoare de stîlpĭ carĭ 'l înconjuraŭ şi asupra moduluĭ cum duşmanul îşĭ aşează sentinelele.

— Am înţeles, adăogă el, că albiĭ şi cu aliaţiĭ lor indienĭ şi aŭ pus în gând să atace lagărul nostru. Cu groasnicele tunete, pe carĭ le aŭ, vor răpune pe fraţiĭ, nevestele şi copiiĭ noştri.

— Eĭ bine, n'are să fie maĭ greŭ de cât ierĭ, zise d. Champion zîmbind.

— Dar ce v'aŭ făcut compatrioţiĭ meĭ, ca să vreţĭ să'ĭ răpuneţĭ? întrebă disperat şeful Castorilor.

— Dar n'avem nimic cu d-voastră, traduse americanul.

— Dar atuncĭ?

— Uite, aveţĭ în lagărul d-voastră o fată albă, pe care un compatriot al nostru ne a răpit'o prin şiretenie, şi noĭ vrem să i-o luăm îndărăt cu sila.

— Ce cer fraţiĭ meĭ albĭ, ca să nu ne maĭ răpue şi să distrugă corturile noastre?

— Să ni se înapoeze tînĕra, sănătoasă şi neatinsă în mâinile noastre.

— Bine, rĕspunse sălbatecul, dar dacă pentu asta va trebui să omor pe păzitorul eĭ alb?

— Cum i-o fi scris, zise americanul, repetând cuvintele luĭ Champion.

— Atuncĭ, zise Marele-Avînt, să'mĭ vie Marele-Spirit în ajutor; voiŭ face tot ce voiŭ putea ca să mulţumesc pe albĭ.

Ţinură consiliŭ fără a se îngriji de presenţa Mareluĭ-Avênt, carĭ de altmintrelea nu înţelegea boabă franţuzeşte.

Invingĕtoriĭ se îngrijeaŭ maĭ mult de o trădare.

Canadianul luă cuvîntul:

— Ca să fim sigurĭ că nu vom fi trădaţĭ de Marele-Avânt, trebue să avem viaţa luĭ în mâna noastră. De aceea propun să mă lăsaţĭ cu dînsul, să împărtăşesc cu el toate pericolele întreprindereĭ.

D. Dick Moor luă cuvîntul:

— Veţĭ compromite izbînda, daca după cum am înţeles, el are de gând să răpească pe d-şoara Allard, fără a deştepta atenţia celor-l'alţĭ.

— Bine, zise Canadianul, n'aveţĭ grijă de asta, mă voiŭ îmbrăca cu hainele unuĭ căzut în luptă, pictorul Beaudoin îmĭ va zugrăvi faţa ca a unuĭ Castor.

XXXIX

Altă scrisoare a d-reĭ Allard

Pictorul făcu ce i se ceruse, şi în câte-va minute, după modelul unuia din castorĭ morţĭ, schimbă, cum nu l'aĭ maĭ fi recunoscut pe Guilom Novet.

Plecară decĭ.

Pe drum Guilom Novet întrebă pe Marele-Avênt:

— Maĭ avem mult?

— Nu tocmaĭ, rĕspunse acesta.

— Cum vom pătrunde înăuntru?

— Sunt şef şi cunosc cuvintele de ordine.

Incepură a zări nişte lumine. Marele-Avênt arătă cu mâna luĭ Guilom:

— Acolo e lagărul spuse el.

Un om se înfăţişe înaintea lor:

— Cine e acolo? zise el.

— Un şef cu însoţitorul sĕŭ.

— De unde vine?

— Din pământurile rĕzboiuluĭ.

— Bine, făcu şeful gânditor.

Cincĭ-zecĭ de paşĭ maĭ încolo, se ivi o nouĕ streajă.

— Cine e acolo?

— Şef.

— Unde se duce?

— Spre cel ce are mână lungă.

— Trecĭ.

— Drace! îşĭ zise canadianul, iată nişte oamenĭ carĭ se păzesc bine.

Ajunseră în faţa unuĭ zid. Marele-Avênt ca un om care cunoştea localurile, se îndreptă spre o portiţă secretă.

Portiţa era închisă.

Şeful dădu cu toporul sĕŭ patru loviturĭ la intervale lungĭ.

Un om, pe care penele din cap îl arăta ca şef, se înfăţişe. Recunoscu pe Marele-Avînt, şi nu'ĭ maĭ puse întrebările obişnuite.

— Frate-meŭ să fie bine-venit, zise el.

— Salut pe frate-meŭ Raton.

— Ce fac rĕzboinicii Mareluĭ-Avînt?

— Marele Spirit îĭ ocroteşte.

— Poate să'mĭ spue frate-meŭ ce vine să facă la lagăr în mijlocul nopţeĭ?

— Marele şef, Trăsnet-de-rĕsboiŭ m'a chemat. Are să'mĭ dea o misiune de încredere.

— Bine! Dacă frate-meŭ se întoarce în noaptea asta la lagărul sĕŭ, să vie să'mĭ strângă mâna. Sunt de strajă până dimineaţă.

Guilom Novet tăcut, cum trebuia să fie un rĕzboinic lângă şeful sĕŭ, se bucura nu numaĭ că pătrunsese foarte uşor în lagăr, dar chiar şi pentru întoarcere eraŭ asiguraţĭ.

Trecură prin faţa cortuluĭ mareluĭ şef păzit de maĭ multe straje. Soldaţiĭ se mulţumiră numaĭ de a saluta pe noiĭ veniţĭ.

— Acum ce gând aĭ? întrebă Guilom Novet.

— Să mă duc la cortul tinereĭ franceze, şi să'ĭ daŭ ordin să mă urmeze.

— Dar nu'ĭ păzită?

— Ba e păzită de o femee bătrînă, care doarme la uşa eĭ.

— Atuncĭ?

— E mama mea.

Făcu după cum spuse. Sculă pe mama luĭ:

— Credeam pe fiul meŭ departe de aicĭ, zise ea, ce vine el să facă la ora asta.

— Am fost chemat de Marele şef, care mi-a ordonat să viŭ fără întârziere aicĭ, şi să iaŭ pe Fraga-Pădurilor, fără a deştepta atenţia mareluĭ eĭ ocrotitor, Dracul.

— Nu ştiam reluă bătrâna, că fiŭ-meŭ are limba despicată, şi minte cu neruşinare.

— Marele-Avînt n'a minţit nicĭ odată.

— Ba'ĭ spun că minte, afirmă bătrâna. Cum era să poruncească marele Şef să viĭ ieĭ pe Fraga-Pădurilor fără să ştie Dracul, când Fraga-Pădurilor şi cu Dracul vor fi deja departe, de când aŭ plecat.

Indianul rămase liniştit şi zîmbitor.

— Am vrut să încerc pe mama, zise el, şi din ordinul mareluĭ Şef o întreb.

— Vorbeşte că'ţĭ voiŭ răspunde, zise baba.

— Unde şi'a dus Dracul captiva.

— Fiul meŭ; Marele Şef ştie bine că s'aŭ îmbarcat pe marele Fluviŭ, pentru-că Trăsnet-de-Răsboiŭ a împrumutat mareluĭ şef, corabia luĭ, şi i-a dat patru răsboinicĭ ca să'l escorteze.

— Mama ştie de ce parte s'a în dreptat, în susul saŭ în josul apeĭ?

— In susul apeĭ, pentru-că Dracul e însărcinat, să ducă o scrisoare în ţara strămoşilor noştriĭ.

— Să aprind o torţă mamă, vroiŭ să vizitez locuinţa FrageĭPădurilor.

Bătrâna, fără a zice o vorbă, se duse să scapere amnarul deasupra uneĭ grămezĭ de muşchiŭ uscat.

In curînd focul uneĭ scânteĭ se comunică la ierburile inflamabile, şi o lumină vie umplu cortul.

O ramură de brad, plină de răşină le servi drept torţă, şi Guilom Novet se putu încredinţa că fata plecase. Pe un trunchiŭ de copac geluit, care trebue să fi servit de scaun saŭ de masă, eraŭ o mulţime de lucruşoare îngramădite în neorînduială, ceea ce arăta o plecare neaşteptată.

Culcuşul din fund, făcut dintr'o grămadă de frunze uscate şi acoperite de două pieĭ de urs alb era gol şi descoperit încă.

Câte-va lucrurĭ femeeştĭ, un şăluţ şi un colţ de dantelă eraŭ la pămînt.

Guilom Novet îşĭ aduse aminte de scrisoarea d-reĭ Allard, care spunea că va semăna în calea eĭ obiecte care să spuie de urma eĭ. De aceea se uită cu multă băgăre de seamă la toate lucrurile din cort.

In mijlocul diferitelor lucruşoare de pe masă, văzu un plic pătrat, se apropiă, şi'l luă.

Era o scrisoare pecetluită şi adresată d luĭ Milion.

O luă şi o băgă în sîn.

Indianul întinse mâna mameĭ sale.

— Mulţumesc, mamă, zise el; plec şi peste câte-va zile mă întorc. Mama va veni să trăiască în cortul meŭ; e destul de bătrână să se odihnească.

— Acum, zise Canadianul, e vorba să eşim, fără a fi surprinşĭ.

— Vaĭ! răspunse Castorul, nu mă tem atât de pericolul de a fi surprins de compatrioţiĭ meĭ, cât de acela de a cădea în mâinile francezilor tăĭ.

— De ce ţi e teamă?

— De ce? de a fi omorît şi jupuit. Mă legasem să răscumpăr viaţa răsboinicilor meĭ aducând pe Fraga-Pădurilor fraţilor eĭ albĭ.

«Fraga Pădurilor a plecat, nu am putut să mă ţiŭ de cuvênt, voiŭ căpăta moartea.

— Frate-meŭ, şeful, să fie liniştit. Franceziĭ sunt groaznicĭ în timpul răsboiuluĭ, dar nu sunt cruzĭ.

— Voiŭ putea nădăjdui dar scăparea mea şi a răsboinicilor meĭ?

— Asta te pot asigura de pe acum, toţĭ veţĭ fi liberaţĭ şi veţĭ fi lăsaţĭ în pace, dacă fata albă nu maĭ e la voĭ, nu maĭ avem nimic a împărţi împreună.

Dar nu eşiră pe unde veniseră, ci apucară prin câmp. Acolo dădură de o apă. Şeful Castorilor desprinse o barcă şi în curând fură pe cel-l'alt mal. Drumul pe apă era maĭ scurt. După un ceas de la debarcare, eraŭ în faţa defileuluĭ, îl trecură şi peste puţin eraŭ în mijlocul lagăruluĭ european.

Guilom Novet nu respectă somnul d-luĭ Champion, ci îl sculă şi 'ĭ povesti toată întâmplarea.

La urmă scoase scrisoarea şi o dădu d luĭ Champion.

După ce stătu o clipă la gândurĭ, rupse plicul şi citi cu jumătate voce:

«Prietene, protectore şi tată,

«Fatalitatea mă urmăreşte.

«De cincĭ-spre zece zile, răpitorul «meŭ, odiosul Petre Duther, m'a a«dus în mijlocul unor sălbatecĭ, a «căror limbă nu o înţeleg şi unde sunt pusă sub o supraveghere neîn«cetată. Astă zĭ îmĭ dă ordin să'l urmez. N'aş fi ştiut unde vrea să mĕ ducă, dacă întâmplarea nu mi-ar fi descoperit când d. Duther a trimis «să mă cheme în odaia luĭ, să'mĭ «dea ordin să'l urmez, am văzut pe «biuroul luĭ deschisă o hartă a Ca«nadieĭ. Am studiat'o pe furiş. Avea «un itinerar însemnat cu creion roş.

«Itinerarul acela, plecat din cursul «fluviuluĭ Moor, ia în susul luĭ cât «va timp, apoĭ intră în câmpie şi «se duce într'un rîŭ, care se aruncă «în fluviul numit Albany.

«La confluenţa celor douĕ rîurĭ, «drumul o ia în sus pe Albany, apoĭ «trece un pământ muntos de la rîul «At-tah-viah-pis kat. Se opreşte între «rîul acesta şi un altul numit l'E«quan. E după cum se pare pămên«tul ocupat de Castorĭ.

«Adio tată, prezintă complimen«tele mele tutulor domnilor şi săru«tările mele tuturor cucoanelor. D. «des Rivières a murit?

«Clemenţa Allard»

XL

Comoară părăsită

— Iată nişte informaţiunĭ preţioase. Dacă întêmplarea, care pare a ocroti pe D. Petre Duther, l'a insuflat s'o ia la sănătoasa, cel puţin ştim în ce parte a globuluĭ şĭ-a ascuns victima, zise d. Champion.

— Ce avem să facem acum? întrebă canadianul.

— Maĭ întêiŭ vom înapoia armele celor învinşĭ, cerêndu le să renunţe la orĭ-ce gând de rĕzbunare.

Vînătorul transmise aceste cuvinte şefuluĭ Castorilor.

Acesta se înclină în faţa inginerului.

— Şeful Albilor e tot aşa de generos pe cât e de viteaz şi tare.

Să fie sigur că atât cât Marele-Avânt îşĭ va păstra o suflare de viaţă, îĭ va rămânea un aliat credincios şi prieten, chiar dacă ceĭ-l'alţĭ Castorĭ se vor îndărătnici de a-ĭ face războiŭ. (Va urma)

O vânătoare de ovis polii

Eram în Pamir. Mergând de la Dabda în spre Vest, am trecut prin deschiderea valuluĭ Mintaka unde găsirăm capete şi coarne de ovis Polii. Ne-am bucurat, pentru-că acest animal este din ce în ce maĭ rar.

Ovis Polii saŭ muflonul de Kaschgar, are coarnele în spirală şi vîrfurile întoarse în afară. La ceĭ bătrânĭ, coarnele devin foarte marĭ şi greutatea lor considerabilă.

Blana lor este formată din perĭ tarĭ şi scurţĭ, însă iarna, celor maĭ bătrânĭ le creşte în jurul gâtuluĭ şi pe umerĭ nişte fire lungĭ de păr.

Mergând pe cale, întâlnirăm un Kirghiz numit Tokman Bat, cu care în 1885 vânasem pe înălţimile din Karakask, yacki sălbaticĭ.

Omul acesta fu foarte bucuros de a mă întâlni, şi foarte încântat de a-l lua la vânătoare de ovis Polii. Cu el maĭ era un indigen venind din Raskum. Pe acesta îl întrebaĭ despre valea aceasta. Se pare că astă-zĭ, din pricina persecuţieĭ Kun joţilor, valea este nelocuită, dar se văd câte-va ruine de sate existente altă-dată.

Râul Raskum, un curs de apă foarte furios, isvoreşte din Mustagh şi se varsă în Zerafshan.

Ne urmarăm drumul spre vest-sud-vest. In curând, râul se făcu maĭ mic şi ajunserăm în faţa gâtuluĭ Kilik.

Pe partea cea-l'altă, văzurăm o turmă compusă din vre-o 300 de ovis Polii. Mă apropiaĭ şi priviĭ cu ochianul şi văzuĭ că această turmă e compusă din femeĭ cu puiĭ lor. Atuncĭ ne urmarăm drumul spre o localitate numită de Kirghizi Kink-trup, pe unde găsisem o mulţime de coarne de ovis Polii.

Aci, suntem la 14.000 de metri altitudine şi zăpada acopere toată partea de nord a munţilor Mustagh.

Kirghiziĭ, aŭ coborât cu turmele lor la vale, căcĭ vremea e înaintată, suntem la 24 Septembrie.

Imĭ începuĭ vînătoarea printr'un ovis mic, căcĭ Kirghizul meŭ voia carne şi a trebuit să fac aceasta şi pentru ca să daŭ oamenilor meĭ nutriment.

A doua zi, plecarăm cu noaptea în cap. Frigul era simţitor şi aerul foarte rărit, cea ce ne face mersul cam anevoios. Deodată Kirghizul meŭ mă luă de braţ, strigând: «Ayu! Ayu!» şi arătându-mĭ, la câte-va sute de metri un urs brun, care ne văzuse şi fugea cât îl ţineaŭ picioarele în spre partea opusă de unde unde ne găseam noĭ. Cu ochianul îĭ urmăream mişcările ca să văd unde o să se oprească, când, pe o colină, văzurăm cincĭ berbecĭ ovis Polii, păscând iarba care creştea destul de rară pe această coastă.

Nu vă voĭ maĭ descrie peripeţiile prin carĭ am trecut, ca să ne putem apropia de aceştĭ berbecĭ enormĭ. Mă apropiasem binişor de eĭ,—aproape de 200 de metri,—şi, apăsând pe trăgacĭ, culcaĭ la pământ pe cel maĭ mare din eĭ şi răniĭ pe un altul. Mărturisesc că am simţit o bucurie copilărească, văzînd mort pe acel ovis, ale căruĭ coarne aveaŭ 1 m. 45 de lungime.

Kirghizul meŭ, văzându-l căzând, începu să urle de bucurie şi sări ca o panteră spre el. Al doilea berbec rănit nu se dusese prea departe; era d'asupra noastră, la vre o 5—600 de metri şi-l putea vedea pata roşie care o avea pe coaste.

Incepurăm să ne urcăm pe stâncĭ în spre el; dar, el văzându-ne, sări maĭ departe şi l văzuĭ dispărând pe linia ceruluĭ. Ascensiunea noastră era foarte obozitoare, la înălţimea aceasta de 17000 de picioare, dar îĭ urmaĭ urma sa de sânge şi ştiam din experienţă că cu răbdare şi perseverenţă îl voiŭ putea găsi

Urma se continua pe un gheţar neted şi alunecos şi Kirghizul meŭ dădea din cap pentru a mă opri de la acest pericol. Imĭ urmaĭ drumul câţĭ-va metri; nu aveam baston, cismele mele alunecaŭ şi greşind pasul, ar fi fost să mă cobor şi să alunec în eternitate.

In ast-fel de cazurĭ se fac nebuniĭ. Urcaĭ încă câţĭ va metri, de maĭ multe orĭ era să alunec dar ajunseĭ la ţintă şi ajunseĭ pe o stâncă: eram scăpat

Urmând după urma de sînge, văzuĭ pe ovis Polii epuizat şi culcat între stâncĭ, la două-zecĭ de paşĭ de mine; cu un glonţ îĭ zdrobiĭ şalele şi Kirghizul meŭ, sosi în fugă, strigând şi ţipând.

Neputând să mă întorc pe unde venise, căcĭ gheţarul era prea alunecos, mă hotărîĭ să mă cobor pe partea cea-l'altă, uitându-mĭ de oboseală şi satisfăcut de rezultatul zileĭ mele.

Apropiindu-mă de văgaş, văzuĭ pe ceĭ-l'alţĭ treĭ ovis carĭ se urcaŭ pe muntele opus nouă, dar eraŭ maĭ departe de cât bătaia puşteĭ.

Aĭ urmări, nicĭ nu era de gândit. Mă aşezaĭ pe o stâncă şi îĭ priviĭ. Şi eĭ făcură asemenea. Punând puşca la umăr, ochi, şi fără voia mea, trăseĭ.

Risipindu-se fumul, văzuĭ pe ceĭ treĭ ovis sărind pe coasta munteluĭ. Doĭ, dispărură în curând pe linia ceruluĭ, al treilea, pe care îl rănisem, se mişca cu greutate. Deodată peri şi nu maĭ văzuĭ nimic.

Eram obosit şi a mă maĭ urca pe acele stâncĭ colţuroase, ar fi fost prea greŭ. Aşteptaĭ zece minute, şi ne maĭ văzînd mişcând nimic, nu putuĭ resista şi începuĭ a mă urca cu greutate, răsuflând la fie-care 15 saŭ 20 de metri. Ajunseĭ în fine pe un platoŭ mic şi văzuĭ coarnele ovisuluĭ.

A mă arăta, ar fi fost poate a-l perde. Mă târâĭ încă câţĭ va metri în spre el şi ridicându-mă în genuchĭ, îĭ trimeseĭ un glonţ în spate. Cu toate astea el se sculă şi o luă la fugă în treĭ picioare. După ce făcu 100 de metri căzu pentru a nu se maĭ ridica. Din depărtărĭ, auziĭ pe Kirghizul meŭ strigând: «Halaoakbar!» şi atuncĭ tăiaĭ gâtul animaluluĭ ca să puĭ capăt agonieĭ luĭ.

Il lăsaĭ acolo şi porniĭ spre lagărul nostru. Se întârzia şi noĭ eram departe. Ajungând la râŭ, băuĭ ca un însetat de apă, şi îmĭ urmaĭ drumul maĭ departe.

De odată, văzuĭ ursul cel brun, care se plimba tacticos pe cel-l'alt mal al rîuluĭ, căutându-şĭ hrană. Nu maĭ aveam nicĭ un cartuş, şi graţie acestuĭ fapt, ursul maĭ îşĭ are pielea în spinare.

Sosiĭ în lagăr zdrobit de oboseală şi nu putuĭ să mănânc nimic, dar eram foarte mulţumit de ziua mea.

Ziua de a doua fu lăsată odihneĭ. A treia zi, luaĭ din noŭ calea munţilor în căutarea altor ovis. Văzurăm o turmă de vre-o 10, dar nu ne puturăm apropia de ea din cauza vântuluĭ foarte considerabil după înălţimile acelea.

După un ocol mare, maĭ văzurăm alţĭ treĭ, carĭ pareaŭ a fi cu gândul de fugă. Trecură foarte departe de noĭ, trăseĭ, dar nu se opriră. La vânătoare, zilele trec şi nu se aseamănă. Mă consolaĭ cu gândul de a întâlni alţiĭ în zile următoare.

A doua zi, începu să ningă şi nu puturăm eşi din corturĭ. Mă temeam de zăpadă ca să nu mă facĭ să mă întorc la Caşmir cu iarna în cap.

Către seară, ceĭ doĭ tovarăşĭ aĭ meĭ, maiorul Cumberland şi locotenentul Boner sosiră. Eĭ făcuseră a celaş drum ca şi noĭ, şi se bucurară când văzură focurile bivuacului nostru. Seara o petrecurăm împreună şi vederea capetelor de ovis ce vînasem, îĭ făcu să se gândească dacă nu vor avea şi eĭ norocul meŭ.

A doua zi luaĭ drumul spre Vest în spre pasul Va Kijikul.

Henri Dauvergue.

Tragerea de la 1 Martie

La zi 1, a fie căreĭ lunĭ, se acordă prin tragere la sorţĭ tuturor abonaţilor ziaruluĭ *Universul* treĭ premiĭ consistând în treĭ obiecte dintre cele maĭ frumoase.

Cititoriĭ «Universuluĭ» să se grăbească a se abona, dacă doresc să concureze la tragerea la sorţĭ a celor treĭ premiĭ carĭ *se vor acorda la 1 Martie.*

Abonamentul pentru treĭ lunĭ costă numaĭ leĭ 4.80 în întreaga ţară.

Afară de acesta, abonaţiĭ maĭ primesc un roman de 2 volume şi «Universul Literar» colorat pe timp de 3 lunĭ.

Abonaţiĭ din provincie vor trimite 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor.

Numĕrul 32 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 27 Februarie corent.

Abonamente cu premii

De la 1 Martie 1898

Cine se va abona cu începere de la 1 Martie 1898, la ziarul «Universul» politic care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premiĭ:

Pentru 3 lunĭ leĭ 4.80 în toată țara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

Premiĭ Gratuite

Un roman ilustrat de 2 volume, precum și ziarul «Universul Literar» colorat pe timp de 3 lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 9.30 în toată țara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

Premiĭ Gratuite

Un roman ilustrat de 4 volume și ziarul «Universul» literar colorat pe timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 19.50 în toată țara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

Premiĭ Gratuite

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar, colorat, pe timp de un an, o frumoasă zaharniță de metal nichelat, o brățară și un portceasornic de metal.

IMPORTANT!!!

La 1 ale fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile maĭ sus notate, se maĭ acordă, prin tragere la sorțĭ și în mod gratuit, la toțĭ abonațiĭ, alte 3 premiĭ în obiecte de mare valoare.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

Premiate tincturĭ pentru a văpsi pĕrul și barba.

Se acordă **O mie de Leĭ** *celuĭ care va arăta că există tincturĭ superioarĕ celor urmĕtoare:*

APA MEXICANĂ redă în câte-va zile barbeĭ ș pĕruluĭ alb și sur coloarea castanie saŭ blondă perfectă. Curăță capul de mătreață, oprește căderea pĕruluĭ și'l face să crească. Leĭ 3 sticla.

APA ENGLES .— Cu această apă orĭ-cine 'șĭ poate vopsi singur pĕrul și barba negru saŭ castaniŭ închis, întrebuințând numaĭ zece minute. Cutia cu 2 sticle leĭ 7.

APA AUREA. — Această apă vopsește la moment în blond pĕrul și barba. Leĭ 6 cutia.

APA AFRICANA.—Cu aceestă apă se vopsește la minut pĕrul și barba în negru și castaniŭ. Este de preferat fiind o singură sticlă. Leĭ 6.

CERONE AMERICAN. — Această tintură nu este lichidă ci un cosmetic solid, care dă la moment pĕruluĭ și barbeĭ colorile blondă, castaniŭ saŭ negru dupĕ dorință. Leĭ 6.

Cassa Dr. Bertelli & C-ie, din Milan, a maĭ descoperit acum douĕ lunĭ cum că renumitele sale hapurĭ de catramină se falșificaŭ în mare cantitate și apoĭ eraŭ expediate în strĕinătate, Ziarele italiene publică că falșificatoriĭ aŭ fost condamnațĭ la un an închisoare și 50.000 de leĭ despăgubire.

Hapurile de catramină, d[illegible]ă cum se știe, se vînd și în România, prin urmare persoanele carĭ doresc să fie sigure că cumpĕră adevĕratele hapurĭ de catramină, sunt înștiințate că fie-care cutie trebue să poarte pe din afară pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* și pe dinăuntru o instrucție în limba romănă tot *cu* pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* de oare ce singurul reprezentant al sus-ziseĭ casse este administrația noastră.

Aceste hapurĭ se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfiresc și Economu, precum și la toate farmaciile din țară.

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

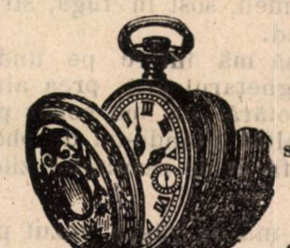
O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în Bucureștĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la droгheria Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 și la drogheria «Câinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanĭ, Bucureștĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrațieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureștĭ, se vor considera ca falșificate.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50.
Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 și 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbațĭ, carĭ se vînd cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deșteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 și leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea maĭ înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata leĭ 170 pe comptant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin și solid și de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 și de metal oxidat leĭ 19.50

LANȚURI de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat și de aur, pentru dame și bărbațĭ, cu prețurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparațiĭ de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția douĭ lucrătorĭ din cei maĭ expertĭ.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparațiuni este închis

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 32. 5 BANI IN TOATA ȚARA București, Sâmbătă, 28 Februarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « ½ « « «
Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 ori pe sĕptămână
MARTEA și VINEREA

RĂZBOIUL IN DANTELE. — (Vezĭ explicația)

Războiul în dantele

Anul trecut, cu ocazia evenimentelor din Creta, trupele franceze carĭ debarcaŭ, găsiră treĭ tunurĭ vechĭ.

Printre acestea, unul era de origină franceză, cu o dată pe el aproape ştearsă, apoĭ numele luĭ Ludovic al XIII-lea cu această devizâ: *Ultima Ratio Regum:* «tunul este ultimul cuvînt al regilor.»

Ce căuta tunul acesta în Creta? Lucrul simplu. Franceziĭ aŭ maĭ fost în Creta. In 1644, o corabie turcească mergea la Meca. Pe ea se afla una din sultanele favorite. Galerile din Malta prinseră corabia turcească şi o duseră în Candia. Sultanul Ibraim făcu, pentru aceasta, responsabilĭ pe veneţieniĭ carĭ eraŭ posesoriĭ insuleĭ Corfu, şi vizirul săŭ Mehemed îl consilie de a profita de această ocazie nemerită şi să ocupe insula Creta, atât de mult dorită de sultan.

Sultanul fu de părerea viziruluĭ; Poarta se înarmă, înşelă pe Veneţienĭ spunîndu-le că merg contra cavalerilor de Malta şi descinseră în Creta.

Atacul fu repede, dar acţiunea dură mult în mijlocul unuĭ măcel atât de mare, în cât—zicea un istoric contimporan – nu s'a văzut nicĭ o dată curgând atâta sînge. Intre altele, turciĭ înainte de a asedia Suda, pentru a anunţa pe locuitorĭ de soarta ce ĭ aştepta, făcură pe piaţă treĭ piramide, compuse fie-care din capetele a câte cincĭ miĭ de creştinĭ.

Două-zecĭ de anĭ s'aŭ petrecut în mijlocul unor ast-fel de măcelurĭ, când Veneţieniĭ, cărora le aparţinea insula, simţind că forţele li se sfârşesc, făcură apel la toate naţiunile catolice.

Pentru un moment se gândi la o nouă cruciadă, dar timpurile de exaltaţie mistică nu maĭ existaŭ Numaĭ câţĭ-va principĭ italienĭ, regiĭ Spanieĭ şi aĭ Portugalieĭ trimiseră un ajutor slab de tot. Regele Ludovic al XIV-lea nu putu face alt-ceva de cât să dea voe voluntarilor francezĭ de a merge în Orient.

Ducele de La Feuillade, plecă în capul a 500 de gentilomĭ tot ce era maĭ nobil în Franţa.

Această mică trupă ajunse la destinaţie în Noembrie 1668... Ah! *furia franceză!...* De-abia debarcaţĭ, şi eĭ şi voiră să cerce un atac, imediat. Guvernatorul insuleĭ, Morosini, se opuse, dar în zadar. La Feuillade, împărtăşa firea războinică a tovarăşilor săĭ şi dete asaltul. Se zice că el şarja cu biciul în mână, şi în adevăr că Franceziĭ goniră pe turcĭ din câte-va redute, dar, copleşiţĭ de o armată nenumărată, eĭ fură risipiţĭ, masacraţĭ, măcelăriţĭ. După cîte-va zile, resturile aceseĭ glorioase armate, plecaŭ pe mare. Pe corăbiĭ, ciuma termină opera de exterminare începută de turcĭ. La Feuillade scăpă cu câţĭ-va cavalerĭ.

La Versailles emoţia fu mare, când aflară trista veste din Orient. La curte nu era nicĭ o familie care să nu fi fost atinsă de acest măcel. Ludovic al XIV-lea promise că va trimete 12 regimente de infanterie, 300 de caĭ şi un detaşament din garda sa.

In calitatea sa de mare amiral al Franciei, Beaufort, vechiul *Rege al Halelor,* luă comanda escadreĭ din Orient, iar ducele de Navailles comanda armatele de uscat.

Beaufort întârzie la Marsilia Ludovic al XIV-lea fu foarte nemulţumit, şi Colbert scrise:

31 Maiŭ 1669.

«Regele aşteaptă acum noutăţĭ de plecarea voastră, negăsind nicĭ o cauză care v'ar putea reţine.

«Nu maĭ rămâne de cât să vă urez călătorie bună şi norocoasă...»

La 25 Iunie, Beaufort ajunse în faţa Candieĭ. Oraşul era în ruine, epuızat, sfârşit, îşĭ aştepta moartea.

«Stradele, spune un ofiţer din această expediţie în *memoriile* luĭ, eraŭ acoperite de gloanţe, de bombe, de grenade; nu era nicĭ o biserică, nicĭ o clădire a căreĭ zidirĭ să nu fie ciuruite şi aprôape ruinate de tun. Casele nu maĭ eraŭ de cât nişte dărâmăturĭ pe jumătate distruse. Aerul era încărcat de exalaţiunĭ infecte. Orĭ unde te întorceaĭ dădeaĭ de soldaţĭ omorâţĭ, răniţĭ saŭ ciopârţiţĭ.»

Situaţia era din cele maĭ grave, dar sosirea Francezilor ridică curagiul. Din nenorocire acelaş lucru se petrecu ca şi cu ceata luĭ La Feuillade. Armata nu era încă complectă când voiră să încerce o eşire generală. Morsini se opuse din noŭ, dar cum de astă dată Franceziĭ represintaŭ oficial pe regele Franciei, trebui să cedeze. In zadar el le spuse că se aşteaptă sosirea uneĭ flote de aliaţĭ. Beaufort, de-abia debarcă şi voi să şi atace imediat.

In noaptea de 29 Iunie, aproape şase sute de oamenĭ sunt culcaţĭ în jurul zidurilor, aşteptând semnalul. In revărsatul zorilor, două loviturĭ de tun răsunară şi Franceziĭ se precipitară spre lucrările de întărire ale Turcilor, şi, după martoriĭ ocularĭ, făcură «o mare măcelărie» (vezĭ ilustraţia). Norocul le surîde, înaintează tăind şi omorând totul în calea lor. De-o dată, câte-va butoaie de praf de puşcă, părăsite într'o redută, iaŭ foc şi eclată producând un bubuit înfricoşat.

* * *

Soldaţiĭ se opresc înmărmuriţĭ. Li se spuse că toate redutele Turceştĭ eraŭ minate. In rîndurile lor se produce panică, se întorc în loc şi o iaŭ la fugă spăimântaţĭ. Nimic nu'ĭ poate opri. Atuncĭ inimicul îĭ urmăreşte cu furie şi elita armateĭ, rămasă la post ul eĭ de luptă, este masacrată.

A doua zi, învingătoriĭ se plimbaŭ prin oraş, avênd în vîrful suliţelor lor capetele a cincĭ sute de Francezĭ, printre carĭ, se zice, şi acela al luĭ Beaufort.

* * *

După câte-va zile, Navailles se îmbarcă cu restul armateĭ sale, iar Veneţieniĭ, reduşĭ la un pumn de oamenĭ. se predară.

Capitulaţia datează de la 11 Octombre 1669 şi răsboiul a durat 25 de anĭ.

In Franţa, după răsboĭ şi după maĭ multe scrisorĭ primite din Creta, s'a născut ideia că Beaufort n'ar fi murit. La Paris, îndoiala prinse din ce în ce maĭ mult sufletul populaţieĭ, care se interesa de soarta răsboiuluĭ şi *doamnele Halei* făcură slujbe pentru întoarcerea luĭ.

In Anglia aceiaşĭ îndoială. Un spion Englez care se afla la Paris, scrie ministruluĭ sĕŭ că Beaufort a fost făcut prizonier şi condus la Adrianopol unde se afla şi Sultanul.

* * *

Tradiţia zice că Beaufort şi-a sfîrşit zilele într'o mănăstire din Grecia.

Trist sfîrşit pentru un răsboinic ca el, pentru aventurierul îndrăzneţ al apărăreĭ Candieĭ.

Lucrul acesta e adevărat? S'a petrecut ast fel? Nu ştim. In tot cazul, noĭ am ţinut să dăm cititorilor noştriĭ acest episod dintr'un răsboĭ atât de sângeros, răsboĭ pe care un scriitor Francez l'a botezat: *Războiul în Dantele.*

Syxttorix

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

VIII

Azĭ, pe la 12½ ore dup'amiazĭ *Fram* fu sguduit a doua oară, şi maĭ tare decât noaptea. Presiunea părea a veni din dărăt; dar din cauza furtuneĭ nu se auzea nimic.—Presiunile astea sunt ciudate; s'ar crede că sunt pricinuite de vînt. Cu toate astea se produc cam regulat, de şi acum nu e încă vremea fluxuluĭ.

După ce am avut atâta timp liniştit, acum începem aproape să devenim nervoşĭ, maĭ ales când *Fram* primeşte câte o lovitură de parcă e un cutremur de pământ.

Duminică, 23 Decembrie.—Vîntul e neschimbat şi are o iuţeală de la 12—14 metriĭ pe secundă.

Zăpada e vînturată în aşa chip de nu se maĭ vede nimic de jur împrejur. Chiar pe punte s'a îngrămădit îndărăt un morman de zăpadă. Ne cutremurăm şi ne simţim fericiţĭ că putem să ne adăpostim în cabine.

— Dar, — cine ştie, — se poate întâmpla ca să ne vină rîndul să stăm ziua şi noaptea expuşĭ la o ast-fel de vreme, cu voie saŭ fără voie.

Azĭ dimineaţă Pettersen, care era de rînd să păzească câiniĭ în noaptea asta, veni în salon să întrebe dacă vrea cineva să'l însoţească pe ghiaţă cu o puşcă, de oare-ce e sigur că va da peste un urs. Peder şi eŭ îl urmarăm, dar nu puturăm găsi nimic; chiar şi câiniĭ, când ne aŭ văzut, aŭ încetat d'a maĭ lătra şi aŭ început să se joace.

Avea însă dreptate Peder: era o vreme grozavă; îţĭ tăia respiraţia când staĭ în faţa vîntuluĭ; zăpada îţĭ înfunda şi gura şi nasul. Vaporul nu se vedea decât de la câţĭ va paşĭ, aşa că nu era prudent să ne depărtăm prea mult de el. Afară de aceasta era foarte greŭ de mers prin zăpadă; când ne poticneam, când cădeam în câte o groapă. Jur împrejur era un întuneric complect.

Barometrul căzuse mereŭ; în sfîrşit însă începuse să se maĭ urce, şi acum e la 746 mm. Termometrul, ca de obiceiŭ, face întorsătura inversă; s'a urcat azĭ dup'amiazĭ până la — 21, 3° C.,—acum însă pare a scădea iar puţin, de şi vîntul ţine aceiaşĭ direcţiune. De sigur ne-a dus binişor spre nord; fără îndoială peste 83° grade.

E plăcut să ascultĭ vîntul vîjiind peste punte. Ah! de n'am şti că toate bucuriile pămînteştĭ durează prea puţin!

Pe la miezul nopţiĭ pilotul, care e de pază, vine şi ne anunţă că ghiaţa s'a crăpat în apropierea colibeĭ termometrelor, între aceasta şi gaura de sondagiŭ. Este crăpătura care se formase deja vara şi care acum s'a deschis din noŭ. Termograful şi celelalte instrumente s'aŭ scos din colibă, ca să nu fim primejduiţĭ să le pierdem în cazul uneĭ noĭ presiunĭ. Ast-fel, aparatul de sondagiŭ nu e în primejdie, de oare-ce se află la oare-care depărtare dincoace de crăpătură.

Joĭ 27 Decembrie.—Iar a trecut Crăciunul şi suntem încă aşa departe de patrie! Totuşĭ, e trist. Nu sunt însă melancolic; maĭ de grabă aşĭ putea să zic cu mă bucur. E ca şi când m'aş aştepta la ceva măreţ, ascuns încă în sînul nepătruns al viitoruluĭ. După orele lungĭ de nesiguranţă privesc acum la sfîrşitul nopţiĭ întunecate şi nu mă îndoiesc că toate se vor sfîrşi cu bine, că nu voĭ fi făcut în zadar călătoria aceasta, şi că toate speranţele mele se vor realiza. Soarta exploratoruluĭ e poate grea, şi viaţa luĭ, după cum se afirmă, plină de decepţiĭ. Dar e plină şi de momente frumoase, când vede triumful voinţeĭ şi încredereĭ omeneştĭ, şi vede aproape portul fericireĭ şi al păceĭ.

Mă găsesc acum într'o stare de mare nelinişte. De câte-va zile deja nu prea aveam dispoziţie de scris; gândurile vin şi trec şi necontenit vor să pătrundă înainte. Nu mă maĭ înţeleg pe mine însu-mĭ. Dar cine ar putea să pătrundă în adâncul sufletuluĭ omenesc?... Creerul e o maşinărie în faţa căreia rămâĭ nedumerit.

Acesta e al doilea Crăciun pe care îl petrecem departe în singurătatea nopţiĭ, în imperiul morţiĭ, maĭ spre nord de cât orĭ-când. E un sentiment ciudat ce ne cuprinde când ne gândim că acesta va fi, pentru doĭ din noĭ, ultimul Crăciun pe bordul *Framuluĭ;* suntem aproape triştĭ când ne gândim la aceasta. Vaporul acesta ne-a devenit scump ca un al doilea cămin; tovarăşiĭ noştri vor maĭ serba un Crăciun şi poate încă unul pe vapor, dar fără noĭ, carĭ vom porni în singurătate...

Serbările Crăciunuluĭ aŭ fost de astă dată liniştite, dar foarte plăcute. Şi toţĭ păreaŭ a se simţi bine. Nu puţin a contribuit la bucuria noastră faptul că vântul ne-a adus ca dar de Crăciun gradul 83. Norocul acesta a ţinut maĭ mult de cât mă aşteptasem eŭ; vântul a continuat şi lunĭ şi marţĭ; dup'aceea însă a devenit tot maĭ moale şi s'a întors spre nord şi nord-est. Ierĭ şi azĭ am avut vânt de la nord-est. Dar trebue să ne împăcăm cu gândul d'a avea din când în când şi vânturĭ contrare; probabil n'are să ţină mult.

Seara de ajun s'a serbat, fireşte, cu un mare banchet. Masa a fost frumos împodobită cu prăjiturĭ de tot felul, cu dulceţurĭ şi altele. De sigur mulţĭ aŭ petrecut Crăciunul maĭ prost acasă. Afară de aceasta Blessing şi eŭ am lucrat în cursul zileĭ în sudoarea frunţiĭ noastre ca să fabricăm o «Şampanie polară 83°», care a provocat o adevărată sensaţie. Tutulor le-a plăcut şi am deşertat maĭ multe pahare. Apoĭ s'aŭ adus mormane întregĭ de cărţĭ ilusrate, s'a făcut muzică, declamaţie, cântărĭ; veselie generală.

In ziua de Crăciun am avut iar o masă specială, la urmă cu cafea şi cu *curaçao*, preparat pe bord; apoĭ Nordahl ne oferi ţigarele ruseştĭ. Seara am avut un mare ponciŭ, care a plăcut tutulor. Mogstad ne cântă cu vioara, ceea ce electrisă atât de mult pe Pettersen în cât începu să ne cânte din gură şi să joace. In adevĕr are un mare talent comic şi danseazā minunat. E de mirare la câte lucrurĭ se pricepe: e maşinist, faur, lăcătuş, bucătar, maestru de ceremoniĭ, comic şi baletist, şi acum maĭ pe urmă s'a distins şi ca bărbier de prima clasă.

Seara a fost un «mare bal» la care Mogstad a jucat până ce curgeaŭ nădușelile de pe dânsul. Eŭ şi Hansen dansam ca dame. Pettersen era neobosit.

Zi de zi suntem tot maĭ curioşĭ să aflăm până unde am ajuns; dar de cât-va timp a fost mereŭ viscol saŭ cerul a fost acoperit, aşa că n'am putut să facem observaţiĭ. Cu toţiĭ suntem de părere că trebue să fi trecut binişor peste 83°, dar cât, n'ar putea să spue nimenĭ.

De-odată Hansen exclamă azĭ dup'amiazĭ că se vĕd stele de-asupra noastră. Numaĭ de cât 'şĭ făcu socoteala că în tot cazul suntem maĭ la nord de 83°20', o comunicare care ne umplu de bucurie. De şi nu eram încă la cea maĭ depărtată latitudine la care a ajuns vr'odată un om, nu eram maĭ departe. In tot cazul maĭ mult de cât ne am aşteptat.

Ierĭ, a doua zi de Crăciun şi în acelaş timp ziua naşteriĭ luĭ Juell, am avut o masă deosebită, la sfîrşit cu prăjiturĭ de migdale. Nu ne putem plânge că ne merge rĕŭ.

Azĭ dimineaţă pe la 4 ore vaporul primi o lovitură violentă care îl făcu să tremure; dar nu auzirăm sgomot de presiune. Pe la $5^1/_2$ ore auziĭ pârâiturĭ în ghiaţă. Seara auzirăm iar ast fel de sgomote. Spărtura de lângă vapor s'a închis iar cu totul.

Vinerĭ 28 Decembrie. — Dimineaţa am plecat să examinez spărtura lângă vapor, care acum s'a deschis iar. Fireşte că m'aŭ însoţit toţĭ câiniĭ. Nu ajunsesem departe, când văd o figură neagră dispărând dinaintea mea. Era *Pan* care căzuse în apă. In zadar să chinuia să iasă, se cufunda mereŭ în sloată. Mĕ plecaĭ pe marginea spărturiĭ, şi era cât p'aci să cad şi eŭ cu capul în jos în apă; nu puteam să ajung până la *Pan.* Chemaĭ un om cu o secure, dar până să vină el, eşi şi *Pan* cu mare greutate la mal. Ca să se încălzească sărea şi să tăvălea pe ghiaţă urmat şi împresurat de ceilalţĭ câinĭ carĭ lătraŭ din toate puterile, de sigur pentru a'şĭ da expresie bucurieĭ pentru scăparea tovarăşuluĭ lor. Când căzuse în apă, se strînseseră cu toţiĭ şi se uitaŭ după el cherlăind. Le părea rĕŭ, se vedea, şi voiaŭ să mă îndemne să'ĭ sar într'ajutor; alergaĭ apoĭ dealungul spărturiĭ în sus şi în jos, până ce *Pan* eşi la mal. In alte împrejurărĭ mulţĭ din eĭ ar fi gata să'l sfîşie, şi acum... Aşa sunt toate fiinţele în lumea asta. Pe *Pan* 'l am ţinut toată dup'amiază în salon ca să se usuce.

Cu puţin înainte de 9 $^1/_2$ vaporul primi o lovitură grozavă. Ieşiĭ pe punte, dar nu auziĭ nicĭ un zgomot de presiune. Vîntul urla aşa că nu se maĭ auzea nimic.

Pe la $10^1/_2$ urmă o altă sguduitură; apoĭ urmară altele maĭ micĭ; pe la $11\ ^1/_2$ iarăşĭ deveniră maĭ violente. De sigur se grămădea ghiaţa undeva prin apropiere.

Tocmaĭ mă pregăteam să mă îmbrac şi să mă duc să maĭ văd ce era, când Mogstad anunţă că înaintea vaporuluĭ se formase o colină înaltă, luarăm felinarele şi merserăm să vedem. La 56 de paşĭ înaintea vaporuluĭ se ridică o colină dreaptă care se întindea de alungul spărturiĭ unde se producea o presiune grozavă. Ghiaţa pîrîia şi scârţâia pe toată lungimea spărturii; zgomotul se potolea şi iar se pornea, ca în tact.

Colina părea a fi formată maĭ mult din ghiaţă de curând prinsă, din spărtura deschisă,—dar eraŭ şi câteva blocurĭ marĭ. Se apropia încet-încet de corabie. Banchiza din jurul vaporuluĭ era aproape spartă, iar acea în care ne aflam noĭ începuse a se micşora. Nu ne ar veni la sosoteală dacă acea colină ar ajunge la vapor, unde ar putea să cauzeze stricăciunĭ.

De şi nu e de prevăzut că va fi împinsă aşa departe, totuşĭ am ordonat omuluĭ de pază să bage bine de seamă şi să mă deştepte imediat în caz când colina se va apropia de tot, saŭ dacă ghiaţa sub noĭ se va sparge.

Probabil că presiunea, după ce a ţinut acu maĭ multe ceasurĭ, va înceta în curând. Noaptea pe la 1 fără un sfert am simţit iar maĭ multe zguduiturĭ şi am auzit din cabină mugirea presiuniĭ cu tot urletul vîntuluĭ d'asupra noastră.

CAP. IX.

Anul Noŭ 1895.

Miercurĭ 2 Ianuarie 1895.—Nicĭ odată până acum nu m'am simţit la începutul anuluĭ într'o dispoziţie atât de ciudată. Acest an trebue să aducă cu sine unele evenimente importante şi probabil va fi uniĭ din aniĭ ceĭ maĭ însemnaţĭ aĭ vieţiĭ mele,—fie că mă va duce la biruinţă, fie la înfrângere.

In această lume de ghiaţă aniĭ vin trec neobservaţĭ şi ştim tot atât de puţin ce aŭ adus cu eĭ omeniriĭ, cât ştim ce ne vor aduce nouă aniĭ viitorĭ. In aseastă natură tăcută nu se întâmplă nimic; totul e împresurat în întuneric, numaĭ stelele scânteiază în depărtărĭ nemăsurate prin noaptea rece şi lumina boreală străluceşte fâlfâind.

Fram stă aci ca un punct infim, pierdut în imperiul întins al morţiĭ. Totuşĭ, sub puntea luĭ e un cămin comod şi plăcut pentru treisprezece oamenĭ carĭ nu se lasă intimidaţĭ de maiestatea acestuĭ imperiŭ. Aci palpită viaţă, pe când de jur împrejur departe nu domneşte decât moartea şi tăcerea întreruptă numaĭ din când în când de mugirea ghieţeĭ ce se rostogoleşte în masse gigantice.

In această tăcere adîncă sună ceva ca o ameninţare; simţĭ că în apropiere sunt puterĭ demonice, uriaşiĭ regiunilor arctice, cu carĭ poate în fie-care moment vom avea să purtăm o luptă pe viaţă. Dar noĭ nu ne temem.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

XXXIII

— Iaŭ act de cuvintele d-tale, şefule, şi într'o zi ţi le voiŭ aduce aduce aminte.

— Frate-meŭ, şeful alb să fumeze dar cu mine luleaua păciĭ.

Se aşezară în cerc, şefiĭ Crowĭ şi Linziĭ îşĭ împodobiră capul cu câte o pană roşie şi una albă, în semn că sunt gata atât pentru războĭ, cât şi pentru pace.

Se aduse luleaua păceĭ. Se umplu bine cu tutun, şi apoĭ toţĭ luară câte un fum dintr'însa.

Chiar doctorul şi ceĭ treĭ tinerĭ francezĭ veniră să ia parte la această ciudată iscălire de tractat.

Doctorul Leroux făcu semn că vrea să vorbească.

— Ca să probăm aliaţilor noştri, că vorba de prietenie nu'ĭ zadarnică, cer în numele umanităţeĭ, să maĭ stăm pe loc o zi, ca să pot lecui pe răniţĭ, care toţĭ merg spre bine.

— Bravo! foarte bine Doctore strigară tineriĭ francezĭ.

— Eŭ, zise D. Champion, ca să probez prietenilor noştri Castorĭ cât încredere am în eĭ, daŭ ordin să fie lăsaţĭ liberĭ şi să li se înapoeze armele.

— Aveţĭ dreptate, zise Novet. Indieniĭ sunt credincioşĭ cuvîntuluĭ lor.

— Şi eŭ cer ca să complectăm serbarea, ca să le oferim un ospăţ demn de un rege, zise d. Dick Moor

— Bine înţeles! rĕspunse inginerul

— La ce oră mâncăm? întrebă d. Becassière.

— La două-spre-zece punct, şi acum sunt cincĭ ore de dimineaţă.

— Atuncĭ, prietenĭ, la vînătoare, noĭ trebue să aducem friptura, strigă marhizul.

— Merg şi eŭ, zise d. Moor, care dădu un şuerat lung.

Frumosul câine Medor alergă şi se culcă la picioarele luĭ.

— Cu ajutorul luĭ nu ne întoarcem ploaţĭ, vă încredinţez, zise americanul luând puşca pe umăr.

Nu vom urma pe vînătorĭ, destul să spunem că până la douăsprezece, după ce maĭ întâĭ trimiseră doĭ caribuĭ pentru friptură, se întoarseră cu o proviziune miraculoasă de vînat, care săĭ despăgubească de toată mîncarea, pe care o cheltuise în timpul războiuluĭ(!).

— Mă rog, domnilor! zise d-nu Champion, ce atâta modestie, povestiţi-ne întâmplările vînătoareĭ.

— Să vă spun eŭ, zice d. Dick Moor, domniĭ aceştia se întrec în a gerime şi sînge rece.

Marchizul vru să'l întrerupă, dar americanul urmă:

— Să vorbesc de fie-care. D. de la Becasière, care v'a trimis deja un carabuĭ omorît de el, a maĭ împuşcat doĭ cerbĭ Wapiti, o gazelă şi o căprioară.

Beaudoin, care la început se ţinea numaĭ de măsgăliturĭ, a aruncat creionul şi a apucat puşca, a omorît şi el o căprioară şi un cerb.

In sfîrşit d. Jollibois cu toată lipsa luĭ, când a venit să vă aducă vînatul dintâiŭ, a omorît doĭ berbecĭ de munte, treĭ epurĭ şi un cerb.

D. de la Becassière se ridică şi luă cuvîntul.

— D-l Moor, nu spune că a tras zece focurĭ şi a omorît zece bucăţĭ, toate lovite în cap, de glonţul săŭ negreşit!...

— Zăŭ, i-a spune cum, zise d-nu Champion.

— După ce a omorît doĭ caribuĭ, a urmat vînătoarea cu admirabilul săŭ câine, care e un savant naturalist, şi un vînător de mare merit.

Mergeam înainte, el ne urma.

Medor, de odată, lătră de două orĭ.

— De astă-dată e un cerb, zise d. Dick Moor.

Văzurăm într'adevăr un cerb mare care mergea încet în fața noastră, încurcat de coarnele luĭ, care se agățaŭ de toate ramurele.

Beaudoin, Jolibois și cu mine tragem cu pușca: Pan!

Cerbul îșĭ urmează drumul, fără a se arăta grăbit.

Maĭ facem foc odată.

Animalul se scutură, vedem căĭ cade câte-va fire de păr, dar merge înainte.

In clipa când se făcea nevăzut în deșiș. Pan!

Era groaznica odoroagă a d-luĭ Moor.

Privirăm îndată ce fumul ne dădu voie și nu zărirăm nimic.

— Ah! Ah! avuiŭ nesocotința de a spune, iată un cerb fermecat, fiind că a scăpat de gloanțele celuĭ dintâiŭ trăgaciŭ din lume.

D. Dick Moor zîmbi și plecă înaintea noastră.

Găsirăm pe bietul cerb, căzut sub niște uscăturĭ.

Glonțul îl lovise în creer, și îĭ pătrunsese în craniŭ, fără să aducă la suprafață o singură picătură de sînge.

Așa se întâmplă cu cele șeapte victime a d-luĭ Moor; pe care nu le nemeream noĭ, le răpunea el.

In sfîrșit, vînătoriĭ deșertară tolbile și scoaseră de acolo o mulțime de păserĭ moarte.

Masa fu veselă și copioasă.

La urmă d. Champion vesti că vrea să vorbească:

— Prietenĭ, zise el, am gândit că e de trebuință să răspundem scrisoareĭ d reĭ Allard. Iată cum 'ĭ am scris:

Scumpă prietenă,

«Am primit scrisoarea d-tale prin-«tr'un concurs de împrejurărĭ provi-«dențiale. Suntem bucuroșĭ că te «știm sănătoasă, dar suntem cât se «poate de mâhnițĭ, că auzim de ple-«carea d-tale tocmaĭ când aveam de «de gând să te eliberăm. Dar să știĭ «că orĭ unde veĭ fi, noĭ suntem pe «urma d-tale.

«Așa dar, așteaptă-ne zi cu zi a «ne vedea lângă d-ta.

«Ca să știĭ care sunt intermediariĭ «carĭ sunt prieteniĭ noștri și în carĭ «să te poțĭ încrede, adu-țĭ aminte că «ori care s'ar prezinta în fața d-tale «trebue să 'țĭ arate un semn, o hîr-«tie, o frunză, o bucată de lemn, «care să poarte inițialele unchiuluĭ «meŭ P. M.

«Să te păzeștĭ de orĭ-cine nu ți-ar «arăta ast fel de semn.

«Toțĭ oameniĭ expedițieĭ, fără de «a lăsa la o parte pe vînătorul nos-«tru Guilom Novet, Ochi-de-Linx, «care te-aŭ maĭ liberat odată și Cioc-«de-Vultur, fostul temnicer al d-tale, «îțĭ trimete murturia uneĭ marĭ dra-«goste.

«Marele-Avînt, care îțĭ va da a-«ceastă scrisoare, e un aliat, un om «sigur, cu toate că ținênd de tribul «care te ține închisă. Avem dreptul «de a ne încrede într'însul până în «momentul când ne vom apropia «de d-ta.

«In curînd, dragă prietenă, sem-«nez aicĭ pentru toțĭ ceĭ, care vă «iubesc și 'țĭ sunt devotațĭ până la «moarte.

«Ernest Champion».

«P. S. D. Emil des Rivières nu numaĭ că nu e mort, dar e pe cale de lecuire.»

Scrisoarea fu dată Mareluĭ-Avênt, care jură că va da scrisoarea tinereĭ Europene, fără ca cine-va să prindă de veste.

D. Champion gândia cu drept cuvênt că retragerea trebue să se facă cu mare băgare de seamă, căcĭ de unde știa cum va primi știrea măcelărireĭ răsboinicilor săĭ, Trăsnet-de-Răsboiŭ? Cu toată bună-voința Mareluĭ-Avênt, se putea ca marele șef să nu'l asculte și să se gândească la răsbunare.

Pe când Castoriĭ se întorceaŭ la lagărul lor, Europeniĭ porniră spre al lor.

O divizie compusă din cincĭ zecĭ de răsboinicĭ comandațĭ de Cioc-de-Vultur, plecă pe drum de la cele d'întêĭ zorĭ.

Primiseră ordin de a nu grăbi pasul, așa ca să dea voie de a nu 'ĭ pierde din vedere și a putea orĭ-când să le dea mână de ajutor, ceĭ carĭ veneaŭ în urmă.

In sfârșit, patru-zecĭ de cavalerĭ Indienĭ rămașĭ și Europeniĭ serviră de escortă celor două tunurĭ și celor două căruțe cu proviziĭ.

Seara, tăbărără într'o câmpie și aprinseră un foc, în jurul căruia se îngrămădiră cu toțiĭ. D. Champion spuse d-luĭ Dick Moor:

— D-le, cred că acum e timpul să reluăm șirul povestirilor d-tale.

D. Dick Moor nu așteptă să fie mult rugat:

— V'am povestit, zise el adresân du-se maĭ cu seamă d-luĭ Champion, cum dădusem peste o pepită mare.

«Rămăsesem la momentul când, după o cercetare amănunțită, fără a descoperi nimic noŭ, luaĭ sapa ca să sap pământul împrejurul pepiteĭ mele, să fac o groapă, unde să pot strînge toate bucățile de aur căzute sub ferestreul meŭ.

«Mă puseĭ la lucru.

«Dăduĭ o lovitură de sapă, dar unealta mea întâlni o rezistență, care o asvârli cât colo.

«E ciudat lucru; apucaiŭ sapa și începuĭ a scormoni pământul.

«Spre marea mea mirare, pământul acela vegetal avea cel puțin un centimetru de grosime.

«Imĭ urmaiŭ lucrul de jur împrejurul punctuluĭ atacat, și în curând mă asiguraiŭ că n'aveam de a face cu o stâncă propriŭ zisă, dar cu un bolovan izolat, pe care urmaiŭ a'l curăța în toate felurile, cu intenția foarte hotărâtă de a'l transporta și duce maĭ încolo.

Bucata aceea de stâncă avea o formă ciudată.

«Se compunea de depresiunĭ și de bulbucăturĭ.

«Când isbutiĭ să o curăț din toate părțile de pământul care o acoperea, ma plecaiŭ s'o ridic. Sta nemișcată.

«Fu pentru mine o descoperire.

«— Iar o pepită! strigaiŭ eŭ pe jumătate nebun de bucurie și de uimire.

«Luaĭ sapa și dăduiŭ pe bolovan o lovitură de muchie, din. toate puterile mele.

«Unealta desemnă pe mineral o dîră lungă și luminoasă.

«Era de sigur, și nu mă înșelam, o a doua pepită maĭ voluminoasă de cât cea d'intâĭ.

«Mĕ gândiĭ o clipă și începuĭ cu o hărnicie pe care numaĭ un căutător de aur poate s'o înțeleagă, să rĕscolesc pământul de jur împrejur.

«In peștera aceea minunată, găsiĭ până seara cincĭ-zecĭ și treĭ de pepite, din care fie-care era o avere.

«De unde era acest aur? De sigur că nu se produsese acolo. Era o comoară ascunsă acolo. Dar de cine? Murise saŭ maĭ trăia acela?

«Nu plecase oare să'șĭ procure materialul necesar pentru transportarea acestuĭ aur?

«Dacă vine și dă peste mine, nu'ĭ așa că toate astea se vor risipi ca un vis?

«Ideile astea se băteaŭ în capul meŭ, și simțeam că'mĭ lipsește liniștea necesară, ca să le pun în ordine.

«— Să facem ce'ĭ maĭ de grabă, îmĭ ziseiŭ.

«Cu sapa mea acoperiĭ din noŭ acele stâncĭ prețiose, bătătoriĭ pământul cum putuiŭ, așa ca să ascund rĕscoala pe care o făcusem.

«Apoĭ începuĭ să mĕ gândesc:

«— Dacă această comoară ar fi fost pusă de cine va aicĭ, cu gând să se întoarcă s'o ia, ar fi ascuns'o maĭ bine, n'ar fi lăsat pepita cea de d'asupra, să stea în ochiĭ tuturor. Orĭcine ar fi trecut pe acolo ar fi putut s'o vadă și ar fi cercat s'o miște. Greutatea i-ar fi arătat natura eĭ.

«De sigur acest aur a fost adus de oamenĭ, dar trebue să fi trecut multă vreme de atuncĭ, poate secole întregĭ...

«După ce stabiliĭ acestea, mĕ gândiĭ la mijloacele practice de a'mĭ asigura posesiunea acestuĭ aur.

«Nu mĕ maĭ puteam gândi la procedeurĭ elementare, care mi-ar fi fost de ajuns pentru cea dintêiŭ pepită.

«Să desfac în bucăţĭ aceste blocurĭ masive dintr'un metal moale, dar în acelaş timp rezistent, îmĭ păru o întreprindere cu neputinţă de a încerca.

«Va cere anĭ de lucru, în timpul cărora tovarăşiĭ ar observa lipsa mea, şi n'ar sta la îndoială de a mĕ asasina, dacă nu voiam să împart cu eĭ.

«Inţeleseiŭ că trebue să le spuiŭ şi lor.

— Domnilor, zise americanul, scoţênd ceasornicul, e o oră de dimineaţă. E vremea să ne gândim la somn.

Moor dormi neîntors, dar d. Champion se tot gândi dacă povestirea asta nu'ĭ o curată fantezie, cu toate acestea nimic nu arăta pe American să aibă o închipuire uşoară.

De aceea era bine să aştepte sfîrşitul povesteĭ.

Dormi, dar avu numaĭ vise de aur.

XLI.

Ruptura dintre d-ra Leroux şi Răsunătoarea-Tainică.

Plecară a doua zi de cu zorĭ Ochi-de-Linx şi Cioc-de-Vultur cerură voie să se intoarcă îndărăt, ca să vadă ce dispoziţiunĭ a luat Castoriĭ, să vadă dacă eĭ se duc să ajungă cea-laltă coloană, orĭ se hotărăsc să taie drumul Europenilor.

Cât despre coloana Europenilor îşĭ urmă drumul.

Când ajunseră la vr'o poştă apropiere de lagăr, zăriră o mulţime de lume care veneaŭ spre eĭ.

Era unchiul Petruş, care venea spre întîmpinarea lor.

Când fură la vr'o sută de metriĭ de coloana unchiuluĭ, Indieniĭ dădură cu puştile.

Champion, ca să răspunză acesteĭ politeţe comandă şi el foc.

Peste puţin eraŭ împreună.

Unchiul şi nepotul avură atâtea de spus, că îndată se retraseră într'un furgon.

Inginerul povesti în amănunt strălucita luĭ expediţiune.

Unchiul Petruş luă cuvîntul.

— Ce'mĭ poveşteştĭ m'ar face să daŭ ordin de a ridica tabăra şi a pleca pe urma Castorilor, dacă nu ne-ar ţine un lucru în loc.

— Ce lucru ? întrebă d-l Champion.

— Lipsa nenorocituluĭ des Rivières şi nesiguranţa în care suntem asupra soarteĭ luĭ.

— De sigur e o raţiune însemnată.

Dar ce mijloc avem noĭ de a ne informa ? Ţi am spus că mariĭ şefi ne-aŭ părăsit, ca să urmărească pe duşmanĭ.

— Dar bine, nu ne rămâne canadianul ?

— Aĭ dreptate, să'l chemăm la sfat nu maĭ de cât.

Dar unchiul Milion îĭ zise :

— Dute tu de'ĭ vorbeşte, că eŭ am alte treburĭ acum.

Ieşiră din furgon şi apucară amîndoĭ pe căĭ diferite.

D-l Champion se întâlni cu Dick Moor.

— Aĭ vĕzut pe Guilom Novet ? întrebă d-l Champion.

— L'am întâlnit la doĭ paşĭ de aicĭ.

— Du-mă la dânsul, zise inginerul.

Ceĭ doĭ prietenĭ luându-se la braţ se depărtară, şi se făcură nevăzuţĭ în dosul furgoanelor.

Nu zăriră pe Răsunătoarea-Tainică care la apropierea lor se ascunsese după o roată.

Nu era singur ; la spatele luĭ se ascundea d-ra Leroux.

Dragostea aceea ciudată, în loc de a se risipi, părea a prinde rădăcinĭ.

Convorbirea celor două personaje, ne va pune de alt-mintrelea în curent cu situaţia.

— D-le Doctor, zicea d-ra Leroux cu glasul eĭ cel maĭ blând şi maĭ drăgăstos, îţĭ jur că nu ştiŭ nicĭ un cuvînt de ceea ce vreĭ să'mĭ spuĭ, nicĭ c'am maĭ auzit vorbindu-se până acum.

— Cu toatea astea, sora mea trebue să deschiză urechile. E vorba de averea şi gloria mea.

— Cum vreĭ să'ţĭ daŭ informaţiĭ de o persoană, de care n'am auzit vorbindu-se nicĭ odată, celeia, căreia îĭ spuĭ Cucuvaia-Neagră e de sigur, tot aşa de necunoscută orĭ căreĭ cucuvae de aicĭ. Căcĭ e sigur că dacă ar fi ştind de o persoană aşa de ciudată, fără îndoială că ar fi vorbit de ea.

— Dacă surorile d-tale albe nu o cunosc, de sigur că dintre bărbaţĭ trebue să fie, care s'o sunoască.

— Ce te face să crezĭ asta ?

— Nu se înşală ast-fel un om de rangul meŭ. Crezĭ că n'am priceput de la început scopul mareluĭ şef ?

— De ce scop vorbeştĭ ? întrebă d-şoara serios.

— Eĭ, de ce ! aţĭ venit prin locurile astea pe unde nu trece picior de om, ca să descoperiţĭ comoarea cea mare şi s'o luaţĭ.

— Te rog nu'mĭ vorbi ast-fel prin enigme ; la ce mare comoară facĭ aluziunĭ ?

— Intreabă pe d. Milion, el ştie foarte bine că numaĭ Cucuvaia-Neagră ştie locul ascunzătoareĭ. Dacă se opreşte aicĭ, e că a aflat că bĕtrâna vrăjitoare locueşte prin împrejurimĭ. Dacă va putea să o întrebe înainte de mine, va trebui să spuĭ un adio veşnic acelor milioane, cu care voiam să te iaŭ pe d-ta de nevastă, şi să te duc dincolo de mărĭ să trăeştĭ bogată şi onorată în mijlocul oamenilor din neamul meŭ.

Cuvintele acestea adînciră pe d-ra Leroux în tot felul de gândurĭ.

Intâia dată îĭ vorbea viitorul eĭ soţ de speranţele luĭ de avere. Cuvîntul acesta de milioane îĭ sună plăcut la ureche, cu toate că nu prea punea preţ şi încredere în cuvintele vrăjitoruluĭ doctor, se gândi să afle maĭ mult.

Cu toată porecla pe care i'o dăduse Indieniĭ, d-ra Leroux ştia că cel maĭ bun mijloc de a face pe cine-va să vorbească, e de a'l contrazice.

—Frate-meŭ, doctorul, rîde de mine, îşĭ zise ea, şi face rĕŭ. Nu sunt o copilă, pe care s'o facĭ să creadă toate basmele. N'a existat nicĭ odată nicĭ comoară ascunsă, nicĭ vrăjitoare crowă.

Şiretenia d-reĭ Leroux isbuti, căcĭ medicul rĕspunse cam înţepat :

— Pasĕrea-cu-cap cărunt face rĕŭ că mĕ contrazice. Toţĭ şefiĭ Crowĭ ştiŭ că există o comoară, cu toate că nu ştiŭ unde aŭ ascuns'o părinţiĭ noştriĭ Comnaşiĭ ; cât despre Cucuvaia Neagră o cunosc aşa de bine, că eŭ am osândit'o la moarte ca vrăjitoare, pentru că n'a vrut să'mĭ spue taina eĭ.

— Aĭ osândit pe nenorocita aceea de femee la moarte ? zise bĕtrâna fată cu un ton sever.

— Da ! dar a scăpat de rĕzbunarea mea, şi de atuncĭ îĭ caut urmele.

— Domnule, zise serios d-ra Leroux, dacă e aşa, e dovadă că eştĭ, după cum a spus unchiu meŭ o fiinţă sĕlbatică şi lacomă. Imĭ retrag făgăduinţele şi vi le înapoez pe ale d-voastră. N'o să fiŭ nicĭ odată femeea unuĭ om acuzat de o ast-fel de crimă.

Zicênd aceste cuvinte fata bĕtrână întoarse spatele doctoruluĭ vrăjitor, şi se făcu nevĕzută ca o umbră, la spate furgonuluĭ.

Răsunătoarea-Tainică stătu o clipă la gândurĭ uimit.

— Din fericire că n'am spus maĭ mult, cu toate acestea Pasĕrea-cu-cap-cărunt ştie destul, va trebui să'ĭ închid gura.

Abia se depărtase când d. Dick Moor, Champion şi Canadianul se întorceaŭ.

Câte'ş treĭ se suiră în micul salon din furgon.

Unchiul Milion îĭ întêmpină, apoĭ adresându-se Canadianuluĭ :

— Am vrea să ştim ce s'a maĭ întêmplat cu d. des Rivières.

— E un secret care nu'mĭ apar ţine de a vi'l destăinui, totuşĭ voiŭ căuta să aflu

— Iĭ veĭ duce şi o scrisoare ?

— In tot cazul i-o voiŭ trimite prin cine-va sigur, zise vînătorul.

Eraŭ să spargă adunarea când se auzi un ciocănit la uşe era d-şoara Leroux.

D. Champion îĭ dădu curtenitor un scaun.

— Aveţĭ ceva de spus ? întrebă d. Milion.

— Ceva ciudat în tot cazul și chiar însemnat poate.

— Vĕ ascultăm d-șoară.

— Maĭ întâiŭ să erţĭ d-le Milion, supărarea pe care va pricinuit'o nebuna mea purtare. Acum când mi-am deschis ochiĭ, nu înţeleg cum am putut, să mĕ fac rĕŭ privită de toţĭ ceĭ care mĕ iubesc saŭ îmĭ poartă vre-un interes.

Nu maĭ este și nu va maĭ fi nicĭodată vorba de acel vrăjitor sălbatec, cu care am crezut că mă voiŭ însoţi vr'o dată.

Unchiul Ion Petruș apucă mâna feteĭ:

— Primește, zise el, felicitările mele.

D-ra Leroux urmă. Spuse în amănunt toate cuvintele schimbate cu d-rul, destăinuirile vrăjitoruluĭ și groaza, pe care i-o insuflase sălbătecia purtăreĭ sale cu necunoscuta femee, a căreĭ singură greșală e de a fi fost discretă.

Toată lumea ascultă cu mult interes povestirea eĭ, dar maĭ cu seamă Americanul, părea căĭ dă o însemnătate deosebită.

— Nu știţĭ, zise el, însemnătatea a ceea ce v'a spus nebuna asta?

— Mi se pare un basm gol.

— Dragă, e poate averea noastră a tutulor, pe care ne-a descoperit'o.

— Prietene, zise inginerul zîmbind, încep a crede că ideile d-tale de avere încep a'ţĭ lua minţile.

— Ce vreĭ? e vina mea dacă nu am putut săţĭ sfîrșesc încă istoria mea?

(Va urma)

Expediţia artică Americană sub ordinele căpit. W. de Long

In anul 1879, d. James Gordon Bennett, celebrul archimilionar American, director-proprietar al ziaruluĭ «New-York-Herald», înarmă și aprovizionă, cu cheltuelile sale, o corabie pentru descoperirĭ polare.

Corabia se numește «Janette», și era pusă sub comanda căpitanuluĭ W. de Long.

Inarmarea de expediţiunĭ de descoperirĭ, trebue să se știe, nu era ceva noŭ pentru ziaristul American; numaĭ pe Stanley îl trimesese de patru orĭ în Africa: întâiŭ, în 1867-68, ca corespondent pe lângă armata luĭ Sir Garnet Wolseley, în rĕzboiul cu Așanţiĭ; a doua oară, în 1871—72, când îĭ încredinţă o excortă de 200 de oamenĭ spre a căuta pe David Livingstone; a treia oară, în 1873—74, când însoţi în rĕzboiul cu Abisinia, armata Engleză sub ordinele luĭ Sir Roberth Napier și, a patra oară, în faimoasa expediţie în care, însoţit de 500 de oamenĭ, Stanley străbătea Africa de la Zanzibar la Congo.

*
* *

Corabia «Janette», echipată cu oamenĭ hotărîţĭ și aprovizionată din belșug, părăsi Statele-Unite, și se îndrumă spre strîmtoarea luĭ Behring.

Găsind strîmtoarea liberă de gheţurĭ, eĭ înaintară mereŭ spre nord.

Și, la 4 Septembrie 1879, ajunse la insula luĭ Wranger unde fu prinsă în gheţurĭ și din carĭ nu trebuia să scape de cât pentru a peri.

Strînsă de toate părţile de banchiza pe care se afla, corabia înainta mereŭ spre miazănoapte, dusă de mâna unuĭ curent-marin necunoscut până atuncĭ, Și, pe când comandantul și echipagiul credeaŭ că șed pe loc, «Janette» mergea, înainta mereŭ spre peire.

Peste două lunĭ, în Noembrie 1879, ea se găsea la 73° lat. nord.

Peste alte două lună, în Ianuarie 1880, înconjurată de toate părţile de munţĭ uriașĭ de ghiaţă, Corabia era la 74° lat. nord. In Iunie, era la 75°; în Septembrie, un an de când fusese prinsă în gheţurĭ, era la 76°; în Ianuarie 1881, era la 76°, și, peste 5 lunĭ, curentul o dusese la 79° lat. Nord.

Intr'una din zilele luĭ Iunie 1881, «Janette» — la aproap 80° de lat. nord — se vĕzu de odată liberată din ghieţurĭ și plutind pe un canal de apă liberă.

Din Septembrie 1879, când fusese prinsă la insula luĭ Wranger, trecuseră 21 de lunĭ.

Și, într'acest timp, pereţiĭ ceĭ netezĭ și dreptĭ aĭ «Janetteĭ» fuseseră, încetul cu încetul, sparţĭ de grozavele presiunĭ ce suferise.

Corabia începu să se lase, și apa să năvălească cu furie prin cabine și prin magaziĭ.

La moment, căpitanul și echipagiul fură pe punte, și lăsară bărcile de apă, se aruncă ceva proviziĭ se începu descinderea. Și pe când comandantul, cel din urmă și cu inima zdrobită de durere, se cobora într'o luntre și da semnalul retrătereĭ, «Janette», cu un zgomot lugubru, plină de apă, își lua adiă de la lume și se afunda în eternitate.

Incă zece minute dacă ar maĭ fi întârziat, bieţiĭ marinarĭ ar fi fost de sigur înghiţiţĭ de valurĭ o dată cu corabia care le fusese azil în cursul atâtor lunĭ.

Ce bine ar fi fost pentru dînșiĭ să se înece!!!... Ar fi fost scutiţĭ, sărmaniĭ, de un drum obositor de 800—900 de kilometri până la coasta Siberiană, unde trebuiaŭ să moară cu toţiĭ de oboseală și de foame...

*
* *

După cincĭ lunĭ de drum obositor, pe ghiaţă și pe apă — aci tîrînd luntrile pe ghiaţă, aci navigând cu ele pe marea liberă — și după ce în cale descoperiseră maĭ multe insule — Bennett, de Long, Jannette, etc. — căpitanul de Long și echipagiul sĕŭ, istoviţĭ de foame, ajunseră în fine pe coasta Siberieĭ, în Octombrie 1881.

Ţărmul nordic al Siberieĭ, cum a fost, este și va fi în vecĭ, nelocuit, neospitalier și înghieţat, nu oferi naufragiaţilor de cât ostenelĭ, chinurĭ și foame.

Puţinele proviziĭ luate de pe «Janette» se sfîrșiseră, și dînșiĭ eraŭ expușĭ a muri de foame.

De Long hotărĭ să înainteze cu oameniĭ sĕĭ spre miază-zi, până va da de un pămênt locuit și de ceva hrană.

După ce înaintaseră câte va zecĭ de kilometri, după ce mâncaseră ultimul pesmet și picior de câine, fierseră uitima foae de ceaĭ și rosese ră ultima piele de urs, singura lor încălţăminte, obosiţĭ, nebunĭ de foame și de frig, eĭ se se resemnară, fiecare la rêndul sĕŭ, să cadă pe aspra zăpadă a Siberieĭ de nord, și să moară unul după altul, blestemând ceasul și ziua când eĭ se îmbarcaseră pentru această expediţie nenorocită.

Singura răsplată pentru căp. de Long, aceea care îĭ va face numele nemuritor, este că, strîmtoarea ce desparte insula Wranger de continent și una din insulele descoperite în timpul retragereĭ îĭ poartă numele:—strîmtoarea de Long—insula de Long.

Cu atât s'a folosit și atâta îĭ rămâne!...

Const. A. Ștefănescu

N.B. — In publicaţiunea noastră, «Episode în călătoria mea la Polul Nord», de Nansen, cititoriĭ își reamintesc că Nansen pomenește de multe orĭ de această nenorocită expediţie a «Janetteĭ.»

Numĕrul 33 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 3 Martie corent.

Abonamente cu premii

De la 1 Martie

Cine se va abona, cu începere de la 1 Martie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineaţa, vă primi următoarele premiĭ:

Pentru 3 lunĭ leĭ 4.80 în toată ţara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 9.30 în toată ţara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat şi ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 19.50 în toată ţara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brăţară, o zaharniţe şi un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 a fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile maĭ sus notate, se maĭ acordă prin tragere la sorţi şi în mod gratuit, la toţĭ abonaţiĭ, alte 3 prrmiĭ în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

Premiate tincturĭ pentru a văpsi pĕrul şi barba.

Se acordă o mie de Leĭ *celuĭ care va arăta că există tincturĭ superioară celor urmĕtoare*:

APA MEXICANĂ redă în câte-va zile barbeĭ şi pĕruluĭ alb şi sur coloarea castanie saŭ blondă perfectă. Curăţă capul de mătreaţă, opreşte căderea pĕruluĭ şi'l face să crească. Leĭ 3 sticla.

APA ENGLES .— Cu această apă orĭ-cine 'şĭ poate vopsi singur pĕrul şi barba negru saŭ castaniŭ închis, întrebuinţând numaĭ zece minute. Cutia cu 2 sticle leĭ 7.

APA AUREA. — Această apă vopseşte la moment în blond pĕrul şi barba. Leĭ 6 cutia.

APA AFRICANA.—Cu aceestă apă se vopseşte la minut pĕrul şi barba în negru şi castaniŭ. Este de preferat fiind o singură sticlă. Leĭ 6.

CERONE AMERICAN. — Această tintură nu este lichidă ci un cosmetic solid, care dă la moment pĕruluĭ şi barbeĭ colorile blondă, castaniŭ saŭ negru dupĕ dorinţă. Leĭ 6.

Depitator Numaĭ în 4 manute cu acest praf nevătămător se poate ridica fără nicĭ o durere toţĭ aceĭ perĭ care se cred netrebuincioşĭ, pe orĭ ce parte a corpuluĭ. 4.50.

De vênzare la adm. ziarul şi «Universul» str. Brezoianu No. 11 Bucureştĭ.

Cassa Dr. Bertelli & C-ie, din Milan, a maĭ descoperit acum douĕ lunĭ cum că renumitele sale hapurĭ de catramină se falşificaŭ în mare cantitate şi apoĭ eraŭ expediate în strĕinătate, Ziarele italiene publică că falşificatoriĭ aŭ fost condamnaţĭ la un an închisoare şi 50.000 de leĭ despăgubire.

Hapurile de catramină, după cum se ştie, se vînd şi în România, prin urmare persoanele carĭ doresc să fie sigure că cumpĕră adevsratele hapurĭ de catramină, sunt înştiinţate că fie-care cutie trebue să poarte pe din afară pecetea administraţieĭ *Universuluĭ* şi pe dinăuntru o instrucţie în limba română tot *cu* pecetea administraţieĭ *Universuluĭ* de oare ce singurul reprezentant al sus-ziseĭ casse este administraţia noastră.

Aceste hapurĭ se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfiresc şi Economu, precum şi la toate farmaciile din ţară.

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur şi în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia şi România.

O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile şi în Bucureştĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la droghería Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 şi la drogheria «Câinele Negru», Ion Ţetzu, strada Lipscanĭ, Bucureştĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucţie în limba română cu stampila administraţieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureştĭ, se vor considera ca falşificate.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administraţia ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50.
Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 şi 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit şi oxidat, pe argint şi de aur, pentru dame şi bărbaţĭ, carĭ se vînd cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deşteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumuseţe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Preţurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 şi leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecţionat, premiat cu cea maĭ înaltă distincţiune la cea din urmă expoziţie specială de ceasornice din Geneva (Elveţia). — Bucata leĭ 170 pe comptant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găseşte un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin şi solid şi de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Acelaşĭ ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 şi de metal oxidat leĭ 19.50

LANŢURĬ de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat şi de aur, pentru dame şi bărbaţĭ, cu preţurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparaţiĭ de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect şi durabil, la atelierul înfiinţat de administraţia ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveţia douĭ lucrătorĭ din ceĭ maĭ experţĭ.—Reparaţiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparaţiunĭ este închis

Typ. UNIVERSUL. Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Aceste dispozițiunĭ luate în grabă Kuranosuke dădu semnalul, lovind într'un taler. La acest zgomot toțĭ roniniĭ se năpustiră; Tșikara cu tovarășiĭ săĭ, spărgând poarta dinapoia caseĭ, alergară în spre partea grădineĭ, pe când alțiĭ se căzneaŭ să pătrundă în palat. Dar oameniĭ de arme aĭ luĭ Kotsuke li se puseră în cale și dintr'o parte și din alta, lupta începu cu furie.

(Sfirșitul în N-rul viitor)

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA
LA
POLUL NORD

VIII

In noptea de Vinerĭ după ora 1 n'a maĭ fost nicĭ o presiune; erĭ seară însă a început din noŭ. Maĭ întâiŭ am auzit eŭ un zgomot din cabina unde stam și citeam, apoĭ d'odată *Fram* primi o lovitură cum n'am maĭ simțit din iarna trecută, așa în cât m'am clătinat pe lada pe care ședeam.

De oare-ce sguduiturile continuaŭ, mă urcaĭ pe punte. La vest și la nord-vest se auzeaŭ bubuiturĭ puternice, carĭ ținură câte-va ore. Să fie salutarea pe care ne-o trimetea ghiața de anul noŭ?

Am petrecut seara de ajunul anuluĭ noŭ în chip plăcut, cu punciŭ, pipe și țigarete; nu trebue să maĭ amintesc că aveam și prăjiturĭ, etc. în belșug și că am vorbit despre anul cel vechiŭ, despre anul cel noŭ și despre zilele viitoare. S'a cântat cu armonia și cu vioara. Sosi apoĭ miezul nopțeĭ. Blessing aduse din depozitul săŭ ce părea inspuisabil o sticlă de «aquavit» și cu acest lichior norvegian închinarăm pentru anul noŭ.

Firește că la schimbarea anuluĭ fuserăm coprinșĭ de tot felul de gîndurĭ, căcĭ era a doua pe care o serbam pe «Fram» și după toate probabilitățile cea din urmă pe care o petreceam cu toțiĭ împreună. Ne-am mulțumit uniĭ altora pentru buna prietenie și camaraderie; de sigur nicĭ unul din noĭ nu se așteptase ca timpul să ne treacă aci atât de bine. Sverdrup își exprimă dorința ca expediția pe care aveam de gînd s'o întreprindem eŭ cu Iohansen în acest an, să fie în toate privințele fericită și să aibă succesul dorit. Apoĭ băurăm pentru sănătatea acelora carĭ aveaŭ să rămână pe bordul «Framuluĭ». Același vînt care șuera deasupra noastră să ne ducă nu numaĭ în regiunĭ necunoscute, ci și la latitudinĭ maĭ înalte de cât a călcat până azĭ picior de om.

Simțeam că anul ce începea acum era să fie epoca cea maĭ importantă a expedițieĭ, și cea maĭ bogată în resultate.

Anul noŭ a început cu același vînt, cu aceleași stele și cu aceiașĭ intunecime ca și până acum. Chiar și pe la amiazĭ nu se vede spre sud nicĭ cea maĭ mică zare de lumină. Erĭ îmĭ închipuiam că văzusem o ușoară dungă luminoasă; dar era de o culoare albă gălbue și prea sus ca să fie lumină de soare; a fost de ajuns lumina polară. Și azĭ cerul la orizon e ceva maĭ deschis, dar de sigur nu poate fi alt ceva de cât lumină boreală.

Aerul a fost erĭ foarte limpede; dar orizonul e în tot-d'a-una cam în ceață. Noaptea am avut o lumină boreală puternică; raze tremurătoare se ridicaŭ în unde pe cerul de la miază-zi până la zenit, iar de-acurmezișul peste aceste raze s'a văzut cât-va timp o dungă lată cu o minunată coroană, al căreĭ reflex se vedea pe ghiață ca acela al luneĭ. Cerul își aprinsese făcliile în onoarea anuluĭ noŭ.

Adesea mă gândesc că lumina boreală e prototipul anuluĭ de la nord...

Joĭ 3 Ianuarie.—Zi neliniștită. Uniformitatea viețeĭ noastre e turburată; ierĭ încă făceam planurĭ pentru viitor și astă zĭ se poate să rămânem cu toțĭ fără adăpost pe ghiață.

Pe la $4^1/_2$ ore s'a produs azĭ dimineață o nouă presiune în crăpătura deschisă îndărătul vaporuluĭ, iar la 5 ore începu una în fața «Framuluĭ». Pe la 8 ore m'am deșteptat în zgomotul pîrîituluĭ ghiețeĭ, ca și când o nouă presiune s'ar fi anunțat. O tremurătură ușoară scutură tot vaporul și se auziră trozniturĭ. Când mă urcaĭ pe punte, văzuĭ cu mare surprindere de-alungul întregeĭ crăpăturĭ din fața «Framuluĭ», abia la 30 urme depărtare, o colină mare de ghiață, pe când crăpăturile de pe lăturĭ ajungeaŭ până la 18 pașĭ de la vapor.

Toate obiectele ce zăceaŭ pe ghiață în partea asta, fură aduse pe bord, scândurile și bârnele carĭ în cursul veriĭ sprijiniseră coliba meteorologilor, precum și coliba pentru instrumente fură desfăcute, de oare ce nu trebuia să pierdem nimic din ele. Funia de sondaj, pe care o lăsasem cu sacul de plasă în adîncime, fusese însă ruptă.

Puțin înainte de amiazĭ, când mă urcaĭ iar pe bord, ghiața începuse fără veste a se grămădi din noŭ. Presiunea era iar în față, unde colina, din cauza apăsăriĭ puternice, se apropiase din ce în ce. Ceva maĭ târziŭ ieși Sverdrup pe punte, dar imediat se întoarse și ne dete de veste că colina de ghiață se apropia repede de noĭ și că dacă ne va ajunge înainte de a se fi desfăcut vaporul din ghiață, lucrul putea să devie foarte îngrijitor. Vaporul era cam aplecat înainte.

Cât ținu dup'amiază se făcură diferite pregătirĭ pentru ca să putem părăsi vaporul în caz extrem. Toate săniile s'aŭ dus pe punte, caicurile s'aŭ pregătit, 20 de lăzĭ cu nutreț pentru câinĭ s'aŭ lăsat pe ghiață și 19 lăzĭ cu pâine s'aŭ scos pe punte; de asemenea și patru bidoane cu petroleŭ,—200 de litri în total. Zece bidoane maĭ micĭ fuseseră umplute cu 100 litri petrol și scoase pe punte de maĭ înainte, cu maĭ multe alte vase.

Când stam la masa de seară, auzirăm același pârâit și scrîșnit al ghețiĭ, care se apropia mereŭ. In cele din urmă auzirăm de odată ghiața pârâind chiar sub locul unde ne aflam. Mă repeziĭ sus. Era o presiune într'o crăpătură maĭ depărtată. Mă întorseĭ decĭ jos și mĭ continuaĭ masa.

Curînd după aceea veni Peder, care plecase pe ghiață și ne zise, rîzînd ca de obiceĭ: «Spărtura nu prea e frumoasă». Ghiața e spartă la o depărtare foarte mică de lăzile cu nutreț pentru câinĭ, și spărtura se întinde până îndărătul «Framuluĭ» Când mă duseĭ afară, văzuĭ că spărtura era în adevăr foarte îngrijitoare; de aceea lăzile cu nutreț pentru câinĭ fură mutate maĭ înainte, pentru maĭ mare siguranță.

In jurul vaporuluĭ am găsit de asemenea maĭ multe crăpăturĭ micĭ.

După aceasta m'am întors jos, am aprins o pipă și vorbeam liniștit cu Sverdrup. După ce stăturăm așa maĭ mult timp, ghiața începu iar să se spargă și a apăsa, și deși nu mi se părea că sgomotul era maĭ mare ca de obiceiŭ, totușĭ întrebaĭ pe ceĭ-l'alțĭ, carĭ jucaŭ cărțĭ în salon, dacă era cine-va pe punte; dacă nu, să se uite unul dintr'înșiĭ unde se grămădea ghiața.

Imediat auziĭ atuncĭ pașĭ grăbițĭ pe punte. Era Nordahl care anunță că presiunea era în față; ar fi maĭ bine să stea mereŭ cine-va pe punte. Peder și eŭ ne urcarăm numaĭ de cât sus și maĭ mulțĭ din ceĭ-l'alțĭ ne urmară. Peder îmĭ strigă de sus: «Trebue să dăm drumul câinilor; uite colo e deja apă pe ghiață!»

Era timpul suprem să intervenim; apa intrase în cușcile câinilor și era deja mare. Peder umbla până în genunchĭ în apă și deschise ușa cuscilor. Ceĭ maĭ mulțĭ câinĭ se repeziră afară și alergaŭ de apa sărea în stropĭ marĭ; alțĭ câțĭ-va însă s'aŭ ghemuit prin colțurile cuscilor și nu voiaŭ să iasă, așa că aŭ trebuit scoșĭ cu forța. Bietele animale! Cum le-o fi venit când aŭ văzut apa pătrunzând în căsuliile lor închise și urcându-se mereŭ?.. Cu toate astea

n'aŭ făcut maĭ mult zgomot ca de obiceiŭ.

După ce căiniĭ fură puşĭ în siguranţă, mă învîrtiĭ în jurul luĭ *Fram* ca să văd ce se maĭ întâmplase.

Ghiaţa era spartă de-alungul vaporuluĭ şi din această crăpătură ţîşnise apă înapoĭ, unde banchiza era apăsată de colinele de ghiaţă carĭ se grămădeaŭ mereŭ. Crăpătura ameninţa făurăria noastră, care trebui să fie transportată pe o sanie pe banchiza cea mare din faţă. Tot acolo transportarăm şi 11 lăzĭ cu pemmikaŭ, cum şi lăzile cu nutreţul căinilor şi cele 19 lăzĭ cu pâine.

Avem aşa dar în acest moment acolo un adevărat depozit, sperăm că în deplină siguranţă, de oare ce ghiaţa e atât de groasă încât nu credem să cedeze. Aceasta a maĭ înviorat niţel pe oamenĭ; aŭ eşit cu toţiĭ pe punte.

După ce am maĭ scos patru bidoane de petroleŭ pe punte, ne puserăm pe lucru şi aduserăm 21 de lăzĭ cu pâine şi o altă provizie de pemmikaŭ, precum şi făina de ciocolată, unt, etc., etc., după socoteala noastră provizii destule pentru 200 de zile. De asemenea scoaserăm pe punte corturile, aparatul de fiert şi altele,—aşa că acum totul era în ordine şi puteam să ne culcăm liniştiţĭ. Până ce făcurăm însă toate pregătirile acestea, trecuse de miezul nopţiĭ.

Tot maĭ sper că temerile nu se vor realiza şi că aceste pregătirĭ le-am făcut de geaba; datoria noastră e însă să prevedem tot posibilul.

Afară de aceasta s'a recomandat oamenilor de pază cu tot dinadinsul să fie cu băgare de seamă la căinĭ şi să observe când ghiaţa s'ar sparge sub lăzile noastră saŭ când presiunea ar începe din noŭ. Dacă era să se întâmple ceva, toţĭ trebuiaŭ deşteptaţĭ imediat, — maĭ bine prea curând decât prea târziŭ.

Pe când staŭ încă aci şi scriŭ, aud pîrîitul şi trosnetul reîncepând afară; se produc deci nouĭ presiunĭ.

De alt-fel toţĭ oamenii sunt bine dispuşĭ şi se pare chiar că le face plăcere această schimbare în monotonia vieţiĭ noastre. E însă $1^1/_2$ după miezul nopţiĭ. Cred că e maĭ bine să mă culc; sunt obosit şi D-zeŭ ştie cât de curînd voĭ fi deşteptat iarăşĭ.

Vinerĭ 4 Ianuarie. — Noaptea ghieţurile aŭ rămas liniştite, dar toată ziua aŭ trosnit iarăşĭ şi s'aŭ grămădit în intervale. Astă seară ghiaţa s'a maĭ spart în câte-va locurĭ, şi pe la 9 ore şi maĭ târziŭ am avut maĭ multe presiunĭ. Cât-va timp ele se repetară uşoare la intervale regulate, une orĭ cu o lovitură fără veste şi cu un adevărat bubuit; apoĭ deveneaŭ iar maĭ slabe şi iar începeaŭ să bubuie.

Intr'acestea colina e tot maĭ mare şi se apropie mereŭ, încet când presiunile sunt maĭ scurte, repede când ţin maĭ mult. Aproape se poate vedea cum înaintează; acum, la 1 oră, e abia la 5 paşĭ de colina de zăpadă. De aci până la vapor nu sunt maĭ mult de vr'o 3 metri, aşa că nu va maĭ fi mult până ne va ajunge.

Intr'acestea ghiaţa continuă a se crăpa, pe când masa solidă în care suntem prinşĭ devine tot maĭ mică şi înainte şi îndărăt. Maĭ multe crăpăturĭ ajung până la *Fram*. Sub greutatea colineĭ ghiaţa se pleacă şi apa curge peste ghiaţa nouă formată din apa cursă ierĭ.

Dacă va merge tot aşa, e răŭ. Dar dacă *Fram* ne va face plăcerea să se libereze din ghiaţă nu mă maĭ tem. Vom avea însă de luptat până atuncĭ.

M'am dus să văd colina maĭ de aproape. Cu câtă siguranţă înaintează! M'am uitat şi la crăpăturile din ghiaţă, cum se întindeaŭ în jurul vaporuluĭ; ascultaĭ cum pîrîia şi trosnea ghiaţa sub picioarele mele şi par'că nu'mĭ venea să mă întorc în cabină până nu voiŭ vedea pe *Fram* cu totul liberat din ghiaţă.

Pe când staŭ încă aci, aud cum ghiaţa porneşte spre un noŭ atac şi lărmuieşte şi apasă, de pe ceea ce cunosc că colina se apropie din ce în ce...

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

LXI

— E vr'o legătură între asta şi ceea ce ţi a spus d-ra Leroux?

— Atâta legătură, că una fără alta nu se poate.

— Imĭ daĭ de gândit.

— Bine, veĭ vedea şi d-ta. Până atuncĭ te rog să nu maĭ vorbeştĭ nimănuĭ de ceea ce ţi-a spus d-şoara asta. Impedic'o dacă se poate, ca niciĭ ea să nu vorbească.

— Dragă, de şi îmĭ vorbeştĭ prin enigme, ţin la d-ta destul, ca să fac tot ceea ce doreştĭ.

Se aşezară la masă cu toţiĭ, care fusese pusă în mijlocul lagăruluĭ, împrejurul unuĭ foc mare care de câte-va zile nu se maĭ stingea din pricina temperatureĭ mereŭ descrescânde.

Un adevărat ospăţ de Sardanapal fu servit.

Bucătarul fusese ajutat şi de frumoasa slujnicuţă Paulina Danbzy, cât şi de d-şoara Raymond, care graţie unor cutiĭ de lapte concentrat, făcură o mulţime de plăcinte dulcĭ, carĭ fură primite cu mare bucurie.

Proviziunile în loc să scadă, se înmulţeaŭ pe fie-care zi, graţie vânatuluĭ şi pescuituluĭ.

D. Dick se miră de atâta belşug. Dar d. Milion răspunse:

— Toate astea nu sunt de cât rezultatul uneĭ marĭ prevederĭ. Aĭ fi vrut poate ca doamnele acestea să fie reduse să mănânce pesmeţĭ putrezĭ saŭ carne uscată la soare? Când m'am gândit să poftesc nuntaşiĭ nepoateĭ mele, să facă o călătorie lungă, mi am luat însărcinarea de a'ĭ hrăni şi a'ĭ ţine bine.

— Şi când te gândeştĭ, zise d. Moor că sunt dobitocĭ, carĭ spun, că numaĭ englejiĭ ştiŭ să 'şĭ procure lucrurĭ plăcute!...

LXII

Cum se cheltueşte 86.000 francĭ

După masă d. Dick Moor luă pe inginer la o parte.

— Destăinuirile bătrâneĭ domnişoare, zise el, mă silesc să 'ţĭ cer o întrevedere.

— Drace! reluă el zîmbind, 'mĭ spuĭ asta aşa de ceremonios, că mă sperĭĭ.

— Vroiŭ să'ţĭ sfârşesc povestirea cu păţăniile mele.

Să plecăm dar spre cortul meŭ.

— Bine, făcu inginerul.

D. Dick Moor dădu un şuerat, calul săŭ Black alergă, tot aşa făcu şi Champion pentru calul săŭ Cucurigu.

Ajunseră la corturile d-luĭ Moor.

Luară fie care câte o ţigară şi d. Dick Moor, începu:

— Dacă aşĭ fi putut să merg maĭ departe cu povestirea păţăniilor mele nu aĭ fi mirat de emoţiunea pe care mi a pricinuit'o cuvintele d-reĭ Leroux.

Rămasem cred, când descoperisem o comoară mare şi văzusem nevoia de a asocia şi pe alţiĭ, la locul meŭ.

In coloana noastră era un om, care ţinea maĭ mult la mine. Mă hotărâĭ să-ĭ vorbesc luĭ maĭ întâĭ. Cea maĭ mare parte din oamenĭ plecară în altă parte, cu gândul de găsi terenurĭ maĭ bogate, dar Salmon, aşa era numele credinciosuluĭ meŭ, rămăsese la locul săŭ.

Când mă văzu îmĭ arătă o mare bucurie căcĭ, zise el, lipsa mea lungă îĭ pricinuise o mare grijă.

Am să spuĭ ceva foarte de seamă, şi care cere mare discreţiune îĭ ziseiŭ eŭ.

Păru cam mirat de vorbele mele.

— Vino în bordeiul meŭ, zise el.

După ce isprăviĭ de vorbit:

— Cu ce te pot servi? zise el.

— Dar să te ducĭ la San-Francisco să cauţĭ materialul şi oamenii trebuitorĭ transportuluĭ.

— La ce preţ puĭ ajutorul meŭ?

— Dar, îĭ ziseĭ eŭ, m'am gândit să te iaŭ ca tovarăş, şi să împărţim.

— E prea mult, nu primesc asta răspunse el.

— Dar ce vreĭ?

— Aĭ găsit, zicĭ cincĭ-zecĭ și treĭ de pepite?

— Da.

— Eĭ bine, cer ca salar aceea dintr'însele, care cântărește maĭ puțin. Tot îmĭ va fi o avere pentru care ar fi trebuit să muncesc două-zecĭ de anĭ, ca s'o capăt.

— Dragă Salomon, e un tîrg făcut îĭ ziseiŭ eŭ întinzându'ĭ mâna, eștĭ un prieten cum se cade.

După sfatul meŭ, el luă o sapă pe umăr, o lopată și câte-va unelte.

Părea îngrijat în timpul drumuluĭ. Il întrebaiŭ:

— Domnule Dick, zise el, gândiți-vĕ încă înainte de a'mĭ arăta comoara d-tale.

— Pentru ce să mĕ gândesc?

— Fiind-că nu vreaŭ să fiŭ învinovățit vr'odată, că m'am folosit de situația d-tale și am cerut maĭ mare plată de cât mi se cuvenea.

Fuseiŭ mișcat de atâta delicateță și'l liniștiĭ.

Pătrunse în peșteră, și când îĭ arătaiŭ pepita pe care o descoperisem întêiŭ, stătu uimit de mărimea aceea de aur, pe care n'o maĭ vĕzuse nicĭ n'o maĭ visase.

— Prietene, îĭ ziseiŭ, ne va trebui sume importante, cu care să cumpĕrăm de la San Francisco materialul necesar la transportarea aceste comorĭ. Am aicĭ pentru vr'o zece miĭ de francĭ de praf de aur, pe care l'am recoltat de la venirea noastră în Arizona.

— Pot să'țĭ pun și eŭ atât la dispoziție, zise cinstitul Salomon.

— Nu ne va fi de ajuns.

— Ce'ĭ de făcut atuncĭ?

— Nimic maĭ simplu. Iĭ arătaĭ ferĕstrăul meŭ.

Să sfărîmăm o bucată din aurul acesta care ne va aduce vr'o treĭ-zecĭ, patru zecĭ de miĭ de francĭ, cu care veĭ cumpĕra care și catârĭ, veĭ tocmi oamenĭ pentru transport, fără a le spune anume ce aŭ de transportat, îĭ veĭ arma ast fel, ca să poată lupta cu jefuitoriĭ, care sunt tot-d'a-una gata de a ataca orĭ ce convoiŭ.

Ne puserăm la lucru, dar mergea foarte încet. Ne trebui două zile, ca să tăem din bucata principală o bucată maĭ mică, care cântărea zece saŭ douĕ-spre zece chilo, și a căreĭ valoare trebue să fi fost de treĭ-zecĭ de miĭ de francĭ.

Dăduĭ luĭ Salomon alte instrucțiunĭ:

La sosirea luĭ la San Francisco, trebuia să găsească un negutător de aur francez, pe care 'l cunoșteam, și căruĭ îĭ dădusem adresa. Acolo va schimba praful de aur și drugul sĕŭ, cu banĭ sunătorĭ. Mĕ gândiĭ la lucrurile, care ne vor trebui să ridicăm pepitele noastre greoae și făcuiŭ luĭ Salomon o listă de obiectele carĭ ne trebuiaŭ: Ascensor, cântar, schelă, etc.

Praful de aur fu pus într'un brîŭ, care 'l purta pe piele, iar drugul fu pus într'un sac plin cu zdrențe și cu câte-va proviziunĭ de mâncare. Călĕtorind ast-fel de prost la arătare, nu va deștepta lăcomia hoților de la drumul mare.

Ce să'țĭ maĭ spun? urmă americanul.

După plecarea luĭ Salomon, stătui o lună întreagă într'o așteptare ne răbdătoare. Intr'o zi în sfîrșit, zăriĭ la orizont oare-care mișcare. Nu mĕ îndoiam că era convoiul, pe care 'l așteptam.

Intr'adevĕr, după o oră, cu toate greutățile drumuluĭ, patru care greoae soseaŭ de se așezaŭ în fața intrăreĭ peștereĭ.

Trăsurile acestea eraŭ trase fiecare de câte douĭ catârĭ frumoșĭ.

Zece oamenĭ suițĭ pe catârĭ și înarmațĭ din cap până în picioare ca niște bandițĭ, însoțeaŭ carele.

Salomon suit pe un catâr frumos și ținênd pe altul de căpăstru sosea la urmă.

Veni la mine, îmĭ strânse mâna, dar vĕzênd că vreaŭ să'l întreb, duse degetul la gură, ca și cum ar fi vrut să'mĭ spună să tac.

Catâriĭ deshămațĭ și împedicațĭ, fură lăsațĭ să pască. Pe când uniĭ se duceaŭ să strângă lemne uscate pentru foc, alțiĭ așezaŭ trăsurile ca să facă un fel de lagăr.

După ce se făcu foc oameniĭ începură să'șĭ gătească mâncarea, Salomon veni până la mine, și începu să'mĭ vorbească.

Atuncĭ începu să'mĭ dea seamă de însărcinarea luĭ.

— Dragă domnule Dick, zise el, cu toată greutatea pe care o aveam în spate, am ajuns la San Francisco după șease zile. M'am dus după cum m'ațĭ îndreptat la d. Gervais, negustorul de aur, pe care 'l științĭ; i'am spus că vin din partea d-tale, și nu se împotrivi de loc să'mĭ schimbe în banĭ praful și drugul de aur. Totul da o sumă de 52.633 francĭ, ceva maĭ mult de cât prețuisem eŭ, marfa mea.

Mĕ întrebă de d-ta și păru încântat când îĭ spuseiŭ fără multe destăinuirĭ, că averea d-tale e făcută.

— Spune d-luĭ Dick Moor, că sunt la serviciul d-sale chiar de acum; dacă aĭ nevoe de parale pentru d-sa sunt gata să'l servesc.

— Zĕŭ, d. Gervais a fost așa de bun?

— Și veĭ vedea că asta nu era numaĭ o vorbă.

M'a ajutat cu 40.000 de francĭ, cu care ne-am isprăvit tîrguelile.

— In ce condițiĭ te-a împrumutat?

— Cât se poate de bune pentru California: m'a pus să iscălesc pentru suma de 35 miĭ, o poliță de 50 miĭ, plătibilă peste două lunĭ.

— Bine, toate merg strună!

— Imĭ rămâne, d-le Dick, a vă da socoteala de cheltuelĭ.

Degeaba protestaĭ, strigaiŭ, nu vruseiŭ să'l ascult, el nu se lăsă.

Cheltuise ast-fel suma rotundă de 86,000 fr. împreună și cu cheltuelele luĭ de hrană cât stătu la San-Francisco.

O mâncare bună și o odihnă bună, întremară pe toțĭ aceștĭ oamenĭ obosițĭ de un drum lung. A doua zi, după ce aŭ ajuns, fie-care era la postul sĕŭ, gata să facă ceea ce i se va cere.

Salomon avusese fericita idee de a aduce și doĭ mecanicĭ printre oameniĭ escorteĭ. Concursul lor ne fu prețios pentru așezarea ascensoruluĭ pe care îl stabilirăm chiar la intrarea peștereĭ.

Cum era netrebuitor ca oameniĭ aceștia să cunoască natura încărcătureĭ noastre, avurăm grija, de a așeza drugurile, pe măsură ce le desgropam, în coșurĭ marĭ solide de bambu, care se închidea și se lega cu frînghiĭ înainte d'a se pune în ascensor.

Lucrul acesta de încărcătură se îndeplini înainte d'a se înopta.

Declaraiŭ oamenilor, care mă ajutaseră, că la San Francisco, le voiŭ da ca titlul de gratificsțiĭ, suma de 20 dolarĭ saŭ 100 de leĭ.

A doua zi, de cu zorĭ, pornirăm pe drum. Timpul era măreț; drumul greŭ la suiș, era ușor la scoborîș și ne prorocia o călătorie fără multe sdruncinelĭ.

Mergeam pe un drum natural croit în zigzag, pe coastele unuĭ lanț muntos; catiriĭ obișnuițĭ a merge prin stâncĭ și maĭ ascuțite, mergeaŭ cu un pas încet dar sigur, și înaintam cu totul liniștițĭ în aceste pământurĭ pustiĭ.

Ajunserăm ast-fel la intrarea defileuluĭ așa de strîmt că două căruțe n'ar fi putut merge alăturĭ. Salomon, care când se dusese, studiase bine drumul, mergea în frunte, pe când eŭ mergeam în urmă și vegheam ca nicĭ unul din oameniĭ aceia să nu se depărteze.

Nu vorbisem de natura mărfeĭ, pe care o transportam, asupra natureĭ, dar era în escorta noastră oamenĭ deștepțĭ, mecanicienĭ cărora greutatea coșurilor noastre putea să le dea de bănuit.

Priveam dar ca un lucru de seamăn, să nu las pe nicĭ unul să se depărteze, să se pue în relație cu vr'o bandă de jefuitorĭ, așa de groaznicĭ în locurile acelea.

Când ajunserăm aproape la jumătatea drumuluĭ a defileuluĭ se auzi un strigăt mare în care recunoscuĭ glasul luĭ Salomon.

— Toțĭ jos, strigă el, culcați-vă.

In acea clipă o ploae de săgețĭ curgea asupra noastră, fără a ne da seama de unde veneaŭ.

N'avuiŭ de cât vremea d'a luneca de pe catîrul meŭ, și a mĕ adăposti sub o căruță.

Conductoriĭ se apropiară de căruțe și dădură drumul catârilor, care sub ploaea de săgețĭ, o luară fuga prin pădurĭ.

De o dată un strigăt groaznic răsună așa de ascuțit că ne asurzíră.

Din toate părțile, în față, la spate, prin părțĭ, răsăriră miĭ de indienĭ purtând costumele și zugrăvelele lor de răzbăiŭ.

In orĭ-ce altă împrejurare, aș fi judecat orĭ-ce împotrivire cu neputință, dar aveam de scăpat comoara mea, și mă găseam în fața neîndurătorilor Comașĭ.

— Organizaĭ apărarea.

Pe când Salomon scotea din furgoane arme și munițiunĭ, eŭ așezaiŭ oameniĭ în pătrat, ca să poată rezista de orĭ-ce parte ar fi venit atacul.

Mă întorseiŭ și eŭ spre fundul defileuluĭ, unde se întemeiase dușmaniĭ noștri.

Dăduĭ semnal și sloboziĭ glonțul, nu fără a fi recomandat trupeĭ mele, să tragă tot la țintă și să economisească munițiunile.

Aveam o carabină cu șase focurĭ, și deja pe vremea aceea, îmĭ făcusem reputația de trăgaciŭ bun.

Țintisem un șef care ședea cam la o parte și se credea destul de departe, ca să înfrunte gloanțele noastre.

Il atinseiŭ în frunte, între sprîncene; se învîrti în loc și căzu ca o piatră.

Oameniĭ meĭ mă înțeleseseră foarte bine; se începu un tir în toată regula, și de orĭ care parte întorceam capul, vedeam dușmanĭ mușcând praful.

Salomon, avênd o armă asemenea ca a mea, făcea fața Indienilor din partea cea-l'altă.

Numaĭ noĭ amândoĭ am fi putut să ținem pe dușmanĭ în respect, orĭ cât ar fi fost de numeroșĭ. Pozițiunea și armele noastre superioare, eraŭ un avantaj pentru noĭ.

Inceputul lupteĭ ne fu așa de favorabil, dușmaniĭ perdură o mulțime dintr'înșiĭ, pe când noĭ n'aveam nicĭ un rănit, așa că puteam nădăjdui în victorie.

XLIV

Propozițiunĭ de pace

Dar de odată glasul luĭ Salomon rĕsună:

— Băgațĭ de seamă zise el.

Mĕ uitaiŭ la dreapta, la stânga și vĕzuiŭ că vicleniĭ noștriĭ dușmanĭ schimbă tactica.

Cele două povârnișurĭ repezĭ ale defileuluĭ eraŭ mărginite de mărăcinĭ de spinĭ, după care se ascundeaŭ dușmaniĭ.

Vĕzuĭ că din aceĭ mărăcinĭ se ridică un fum negru.

Draciĭ aceia dădură foc tufișurilor și în curênd trebuia să ne găsim într'o mare de flacărĭ.

Dăduiŭ repede un ordin.

Cum nu maĭ aveam de așteptat vr'un atac despre tufișurĭ, așezaiŭ lângă mine pe două rîndurĭ oameniĭ de la dreapta, și pe ceĭ-l'alțĭ iĭ trimeseiŭ luĭ Salomon.

— Curaj! prietenĭ strigaiŭ eŭ; să plouăm asupra acestor hoțĭ cu o grindină de gloanțe, și să forțăm trecătoarea orĭ de o parte, orĭ de alta.

Pădurile aprinse eraŭ verzĭ, în cea maĭ mare parte, și aveam timp până să ardă cu flăcărĭ.

Dăduiŭ piida și focul nostru fu așa de omorîtor, că dușmaniĭ nu întârziară de a fugi, într'o dezordine neînchipuită.

Eram stăpânĭ pe deplin și dacă am fi avut catârĭ, nimic nu ne-ar fi împedicat de a eși adăpostindu ne sub căruțe și să încercăm a da busna prin rîndurile dușmaniior, care de sigur că păziaŭ cele două intrărĭ ale închisoreĭ noastre.

Salomon, care era un om de inițiativă, fugi înainte, dar dobitoacele noastre înspăimântate, căzuseră de sigur în mâna dușmanilor, căcĭ nu putu să aducă de cât un catâr zdravăn, pe care îl zărise prins între două stâncĭ.

Eŭ puseiŭ să se scoboare două coșurĭ din furgon, le legaiŭ zdravăn unul de altul, și le agățarăm de șeaua catâruluĭ, mânuchiul fu apucat de patru oamenĭ. ceĭ-l'alțĭ înconjurând catârul cu puștile în mână, se așezară sub acel adăpost improvizat.

Făcuiŭ semn luĭ Salomon să se apropie.

— Aĭ să încercĭ a eși prin cea-l'altă parte a defileuluĭ. Sunt sigur că acela e punctul pe unde dușmaniĭ sunt maĭ puțin numeroșĭ.

— Și d-ta ce veĭ face în acest timp?

— Voiŭ rĕmânea și voiŭ veghea, ca dușmaniĭ să nu vĕ urmărească.

— Dar singur, n'aĭ să te poțĭ împotrivi la atâțea miĭ de oamenĭ.

— Trebue cu toate astea, vreaŭ.

— Fie! zise Salomon, dar e o curată nebunie.

Strânseiŭ mâna tovarășilor meĭ.

— Dacă isbuteștĭ de a ajunge în San-Francisco, veĭ realiza valoarea a două bucățĭ, și veĭ plăti pe d-nu Gervais, apoĭ mĕ veĭ aștepta.

Dădu din cap ca și cum mi-ar fi spus că are să stea mult să mĕ aștepte. Simțeam și eŭ că eram deja un om perdut, dar pentru nimic în lume nu mi-așĭ fi părăsit bogăția din furgoanele mele.

După câte va clipe coloana plecă. Auziĭ la o depărtare niște împușcăturĭ bine întreținute, dar nu ținură de cât un sfert de oră.

Oameniĭ meĭ eraŭ scăpațĭ, saŭ prinșĭ, nu puteam ști.

Eram înconjurat de flacărĭ, din toate părțile.

Mă duseiŭ la furgon, luaiŭ patru revolvere, îmĭ umpluiŭ brîul cu gloanțe, și plecaiŭ.

Știam că toțĭ Indieniĭ aŭ respect de steagul parlamentar.

Pe altă parte eŭ cunoșteam limba Comașilor.

Ridicaiŭ steagul în sus; un șef ieși din rîndurile celor-lalțĭ și se apropiă de mine.

— Ce vrea fratele alb, zise el.

— Cer pace.

— Fratele e războinic mare, a omorît mulțĭ voinicĭ de aĭ noștriĭ, ca să maĭ poată spera că'l vom ierta.

— Dacă frate-meŭ m'ar cunoaște, ar ști că oameniĭ din neamul luĭ m'aŭ poreclit Uraganul, și că nu cer ertare nicĭ odată.

— Oh! frate meŭ e un viteaz, am avut dovada. Dar vom vedea dacă va arăta tot tăta bărbăție la stîlpul chinurilor.

Mă mulțumiĭ a zîmbi, șeful urmă.

— De ce tovarășiĭ frateluĭ nostru n'aŭ venit cu el să ne plece armele, și să ceară pacea?

— Șef, iĭ răspunseiŭ cu un ton demn, tovarășiĭ meĭ nu cer pacea; numaĭ eŭ vin către voi cu steagul alb în mână, și vin să aflu de ce ațĭ atacat o sută pe unul.

— Ha ha! strigă Indianul, frate meŭ are limba despicată; crede că sunt încrezător ca femeile.

— Cu ce v'am putut face rĕŭ?

— Frate-meŭ nu știe că și-a încărcat căruțele, cu comoara strămoșilor noștriĭ?

— De sigur! am găsit o comoară ascunsă într'o peșteră nelocuită. Legile țăreĭ mele, îmĭ dă voie s'o iaŭ.

— Legea Comașilor a declarat aceste bucățĭ galbene sfinte. Cine pune mâna pe ele, e mort.

— Metalul acesta, cu care Comașiĭ nu fac nimic, reprezintă la albĭ neprețuite valorĭ. Dacă frațiĭ vor să se înțeleagă cu mine, le voiŭ da în schimbul acestuĭ aur, arme pentru eĭ, stofe scumpe și gătelĭ pentru femeĭ.

Indianul păru a sta la gândurĭ.

— Ursul-Cenușiŭ zise el n'are drept să încheiă ast fel de târg. E dreptul luĭ Lup-Bălțat care e șeful suprem al Comașilor.

— Cum o să vorbesc cu Lup-Bălțat?

— Mă veĭ urma până în pămîntul strămoșilor noștri, și marele șef se va rosti asupra soarteĭ tale.

— Sunt sigur eŭ de a avea viața teafără până în momentul când voiŭ vorbi cu Lup Bălțat.

— Veĭ ajunge teafăr.

— Imĭ veţĭ da voe, sa'mĭ păstrez armele?

— Păstrează le.

— Ce soartă vor avea tovarăşiĭ meĭ, dacă sunt saŭ vor fi prizonieriĭ voştri.

— Vor păţi şi eĭ, ce veĭ păţi şi tu.

— Dar căruţele mele?

— Căruţele tele vor merge cu noĭ.

Intinseiŭ mâna în semn de învoire, şeful mi o întinse pe a sa. Incheiasem tîrgul.

Toţĭ războiniciĭ mă împresurară. Mulţĭ dintre eĭ nu văzuseră om alb şi nicĭ arme de foc.

Auziĭ pe unul care spunea lângă mine arătând cu degetul carabina, că e un «cuib de tunet».

Stătură acolo până seara. Câţĭ-va războniciĭ se încercară dacă oameniĭ meĭ maĭ sunt acolo cu trăsurile lor, dar era acolo atâta fierbinţeală, că băteaŭ în retragere.

Şi eŭ mă întrebam cu grijă, oare n'a luat foc furgoanele mele?

Puţin înainte de noapte, fumul des, care până atuncĭ se înălţase necontenit, începu să se maĭ rărească. Indieniĭ încercară din noŭ să intre în defileŭ.

In timpul lipseĭ lor, văzuĭ cu plăcere că eĭ trimiseră catăriĭ noştri prizonierĭ.

Când mica trupă trimise în recunoaştnre se întoarse, părea grozav de mâhniţĭ.

Numaĭ atuncĭ îşĭ făcură o idee de perderile lor.

Maĭ mult de o sută de cadavre zăceaŭ din partea mea, iar în cea l'altă parte cincĭ zecĭ de cadavre eraŭ carbonizate. Aceste ştirĭ întunecară obrazul şefuluĭ, dar crezu de datoria luĭ de a nu arăta nicĭ o mânie.

(Va urma)

Varietăţi

Lumînările în Senegal. — Navigatorul veneţian Cadamosto, unul din ceĭ maĭ îndrăzneţĭ voiajorĭ din secolul al XV-lea, era în serviciul infantuluĭ don Henrique.

Prinţul îl însărcină cu o misiune în Africa. Plecând din Portugalia, Cadamosto trebuia să conturneze coastele Maroculuĭ şi ale Sudanuluĭ, pentru a se opri în Senegal.

Când el ajunse în această ţară, fu primit foarte bine de unul din suveraniĭ acesteĭ regiunĭ, regele Bisboror, care voi să primească pe trimisul acesta în locuinţa sa. Prinţişorul senegalez, tratâ foarte somptuos pe Cadamosto, care, între noĭ fie zis, nu prea fu încântat de bucătăria africană. Dar diplomaţia are exigenţele sale, carĭ nu vor să ţie seamă de neplăcerile stomaculuĭ.

Regele Bisboror, mulţumit de musafirul săŭ, voi să'l conducă până la bastimentul săŭ.

Mateloţiĭ de gardă, aşteptaŭ pe punte întoarcerea căpitanuluĭ lor, şi cum se făcuse noapte, aprinseseră pe frînghiĭ felinare.

La vederea acestora, regele Bisboror rămase înmărmurit de admiraţie, şi întreagă curtea sa, împărtăşi extazul săŭ. Pe vremea aceea Senegaleziĭ nu cunoşteaŭ lumînările. Nu că materia din care se prepară ele le era necunoscută, căcĭ albinele eraŭ foarte abondente în ţara lor. Mierea o mâncaŭ de o stingeaŭ, dar ceara o asvârleaŭ.

Cadamosto o adună, şi în faţa lor fabrică câte-va lumînărĭ pe carĭ le aprinse în faţa lor. După aceea, entusiasmul lor se prefăcu în delir, şi, după cum spune un vechiŭ autor, «începură să zică că toată ştiinţa era în spiritul creştinuluĭ».

De atuncĭ, Senegaleziĭ nu-şĭ maĭ leapădă ceara.

—x—

Strigoiĭ.—In toate timpurile, Strigoiul, această fiinţă supra-naturală şi palpitantă, emblema pasiunilor omeneştĭ, a poftelor diavoleştĭ, a figurat în tradiţia faptelor miraculoase, carĭ releveazâ credulitatea publică.

In cea maĭ mare parte a Germanieĭ, în Ungaria, în Polonia, în tot cursul Dunăreĭ şi până departe în Turcia, poporul crede în strigoĭ, adică în morţiĭ, carĭ în timpul nopţiĭ ies din mormintele lor pentru a chinui pe ceĭ viĭ, fie sugându-le sângele pe la gât, fie strângându-i de gât până ce'ĭ omoară.

Ceva maĭ mult, prin aceste părţĭ se crede că, nenorociţiĭ carĭ aŭ fost vizitaţĭ de aceste fiinţe răŭ-făcătoare, la rândul lor devin strigoĭ, după moarte şi urmează să facă acelaş lucru ca ceĭ-l'alţĭ.

In toate părţile, unde se crede în strigoĭ, s'a luat obiceiul de a se desgropa cadavrele bănuite, pentru a le descânta şi a le scăpa de aceastâ fatală aplecare, obiceiŭ care variază după locurĭ, dar care în fond este la fel.

Don Calmet, care trăia prin secolul al XVIII lea, povesteşte în al săŭ *Tratat asupra apariţiunilor spiritelor şi strigoilor*, că un oare care haiduc din Medrelga numit Arnold, fusese sdrobit de o căruţă cu fân. Treĭ zecĭ de zile dupe moartea luĭ, patru persoane muriră subit, în felul în care mor—dupe tradiţiile ţăreĭ—aceĭ carĭ sunt omorâţĭ de strigoĭ.

«Atuncĭ îşĭ aduseră aminte, urmează autorul acesteĭ curioase lucrărĭ, că acest Arnold povestea adesea că în apropiere de Cassova, de frontiera Serbieĭ turceştĭ, fusese pradă a o mulţime de chinurĭ insuportabile, ep atât de misterioase pe cât de dese, dar de care isbutise să se vindece, mâncând pământ dupe mormîntul strigoiuluĭ şi frecându-se cu sângele luĭ, precauţiune care, nu'l împedică, ca dupe moarte să se facă strigoĭ, căcĭ, desgropându'l dupe patru-zecĭ de zile se găsi pe cadavrul săŭ toate urmele unuĭ strigoi. Tot corpul săŭ era poleit, părul şi unghiile crescute iar vinele eraŭ pline de un sânge curgător, care păta peste tot linţoliul în care era înfăşurat.

«*Hadnagi*, adică judecătorul în prezenţa căruia se făcuse desgroparea, şi care era un om expert în ale strigoilor, puse,— dupe obiceiŭ,— să se bată în inima mortuluĭ un ţăruş foarte ascuţit, care'ĭ trecu prin inimă dintr'o parte în alta, cea ce făcu, zicese, ca mortul să dea un ţipĕt spăimântător ca şi cum ar fi fost viu».

Apoĭ îĭ tăie capul şi arse restul. Aceiaşĭ operaţie se făcu pe cele patru victime făcute de Arnold, de teamă de a nu face şi eĭ la rîndul lor aceleaşĭ victime.

Şi la noĭ sunt, prin popor, credinţe de strigoĭ, dar noĭ nu am auzit nicĭ odată ca Româniĭ noştrĭ să bată ţăruşe în inima morţilor şi să'ĭ desgroape. S'ar crede că un sacrilegiu, maĭ ales că această credinţă, dispare pe zi ce merge, perde din teren şi din domeniul de altă dată şi s epticul ţăran român, îl auzĭ răspunzându-ţĭ când îĭ vorbeştĭ de strigoĭ: «Păĭ de... ştiŭ şi eŭ!?... Multe se zic da'.....».

Il ghiceştĭ, îl vezĭ, îl simţi că nu crede. Şi străiniĭ, luîndu-se dupe spusele unor orăşenĭ carĭ nicĭ habar n'aŭ de ţăranĭ, ne pun pe socoteala noastră un mare, foarte mare număr de mostruozităţĭ de acestea.

—x—

Dansul Struţilor.—Struţiĭ aŭ pentru dans un gust foarte pronunţat. In Africa, la revărsatul zorilor, eĭ încep, în câ̆rd, să facă un pas regulat şi în cadenţă care seamănă cu pasul de vals.

Incetul cu încetul, dansatoriĭ îşĭ iuţesc mişcările, se excită; devin nervoşĭ şi nu arare orĭ se vede câte unul din eĭ rupêndu-şĭ un picior saŭ chiar amêndouă.

Acest vals al struţilor, executat în libertate în mijlocul pustiurilor Africeĭ, costă viaţa a zece la sută din eĭ. Rupêndu-se piciorul unuĭ struţ, fatalmente el este condamnat a muri.

Numĕrul 34 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 6 Martie corent.

Abonamente cu premii

De la 15 Martie

Cine se va abona, cu începere de la 15 Martie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premiĭ:

Pentru 3 lunĭ leĭ 5 30 în toată țara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 10.30 în toată țara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 21.50 în toată țara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharniță și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 a fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile ma sus notate, se maĭ acordă prin tragere a sorțĭ și în mod gratuit, la toțĭ abonațiĭ, alte 3 premiĭ în obiecte de mare valoare.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminecile, prețul abonamentuluĭ s'a scumpit cu puțin.

Apa dentifrice Elixir pentru dințĭ și pentru boalele gureĭ. — Această apă e cel maĭ puternic preservativ pentru igiena gureĭ și pentru a face plăcut mirosul rĕsuflăreĭ. E cel maĭ bun leac pentru a preveni durerea dinților și stricarea lor. E foarte potrivit pentru ca să curățe și să întărească dințiĭ și pentru ca să păstreze curat smalțul lor; întărește gingiile și e chiar un puternic leac contra inflamațiunilor. Flaconul leĭ 1.90 — De vînzare la adm. ziaruluĭ «Universul», str. Brezoianu No. 11, Bucureștĭ.

5 Banĭ în toată țara

Universul politic ce apare în fie-care zi de dimineață publică știrile și depeșile cele maĭ nouĭ și importante din țară și streinătate și romanele cele maĭ sensaționale. Acum publică importanta operă «Note asupra viețeĭ M. S. Regeluĭ Carol». *Universul politic* este unicul ziar care sosește dimineața în provincie, cu darea de seamă complectă a Corpurilor legiuitoare.

Cassa Dr. Bertelli & C-ie, din Milan, a maĭ descoperit acum două lunĭ cum că renumitele sale hapurĭ de catramină se falsifică în mare cantitate și apoĭ eraŭ expediate în streinătate. Ziarele italiene publică că falsificatoriĭ aŭ fost condamnațĭ la un an închisoare și 50.000 de leĭ despăgubire.

Hapurile de catramină, după cum se știe, se vînd și în România, prin urmare persoanele carĭ doresc să fie sigure că cumpĕră adevăratele hapurĭ de catramină, sunt înștiințate că fie-care cutie trebue să poarte pe din afară pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* de oare ce singurul reprezentant al sus-ziseĭ casse este administrația noastră.

Aceste hapurĭ se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfirescu și Economu, precum și la toate farmaciile din țară.

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

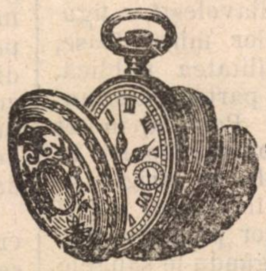
O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în Bucureștĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanĭ, Bucureștĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrațieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureștĭ, se vor considera ca falsificate.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50.
Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 și 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbațĭ, carĭ se vind cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deșteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 și leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea maĭ înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata leĭ 170 pe complant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin și solid și de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 și de metal oxidat leĭ 19.50

LANȚURI de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat și de aur, pentru dame și bărbațĭ, cu prețurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția douĭ lucrătorĭ din ceĭ maĭ experțĭ.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparațiuni este închis

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 34. 5 BANI IN TOATA ȚARA Bucureşti, Sâmbătă, 7 Martie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « 1/2 « « «
Abonațiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARȚEA şi VINEREA

CEI 47 RONIN D'AKO. — (Vezĭ explicația)

Cei 47 Ronin d'Ako

— Urmare şi fine —

IV

In cele din urmă roniniĭ rămaseră stăpânĭ pe palat: corpurile lor eraŭ acoperite de rănĭ, sângele curgea prin spărturile armurelor lor, dar toţĭ eraŭ în picioare, pe când adversariĭ lor, îşĭ daseră toţĭ sufletul pentru apărarea domnuluĭ lor.

Kotsuke nu luase parte la luptă, ba nicĭ nu se arătase. Roniniĭ se împrăştiară prin palat în căutarea luĭ, dar în zadar; chiar în apartamentele cele maĭ retrase, nu întîlniră de cât femeĭ şi copiĭ amuţiţĭ de spaimă, şi ne răspunzând nimic vorbelor lor, ca şi samuraiĭ palatuluĭ, cărora, în timpul lupteĭ, le strigaseră în zadar: «Noĭ nu suntem inamiciĭ voştri. Lăsaţi-ne să trecem, căcĭ tot al nostru va fi el, viŭ saŭ mort.» Dar femeile şi copiĭ, ca şi soldaţiĭ, preferaŭ maĭ bine moartea de cât să trădeze pe stăpânul lor, şi roniniĭ nu eraŭ oamenĭ carĭ să facă rĕŭ acestor fiinţe fără apărare.

Când se strânsese la un loc, după atâtea căutărĭ fără folos, aceştĭ bravĭ ronin fură apucaţĭ de o temere grozavă: toată truda lor, atâta curaj desfăşurat, atâta sânge vărsat, toate acestea pentru nimic!... Câţĭ-va propuseră să se sinucidă cu toţiĭ imediat, dar Kuranosuke ceru o nouă sforţare. Ducându-şĭ tovarăşiĭ în camera de culcare a senioruluĭ, el constată că patul era încă cald. In momentul ataculuĭ Kotsuke era în palat, şi nu putuse eşi. Trebuia să fie ascuns unde-va.

Perchiziţiunile reîncepură. Inţepând cu vîrful lănceĭ mobilele şi draperiile, un ronin descoperi o trecere secretă, strimtă şi întunecoasă, care ducea într'o curte mică unde era un şopron plin cu lemne şi cu cărbunĭ. Roninul voind să intre în el, doĭ oamenĭ, cu săbiile în mână, năvăliră pe el. La strigătele sale alergând alţĭ roninĭ, îĭ supuseră şi începură să caute printre lemne. Zărind ceva alb, unul din eĭ dete cu lancea: se auzi un ţipăt de durere, şi un om se ridică, cu pumnalul în mână. Il prinseră şi'l dezarmară.

Adus în faţa luĭ Kuranosuke el fu examinat la lumina unuĭ felinar. Era un om de o fire mândră, de vr'o 60 de anĭ şi îmbrăcat într'un halat de mătase albă, pătat de sângele care curgea din înţepătura făcută de lance. Il întrebară dacă nu era el Kotsuke, dar el păstra tăcerea. Insă Kuranosuke cunoştea foarte bine pe bĕtrân, şi nu se putea înşela, şi de altmintrelea, arătă tovarăşilor săĭ, cicatricea de pe frunte, făcută de sabia regretatuluĭ lor senior.

Atuncĭ şeful roninilor, îngenuche înaintea luĭ, şi foarte umil îĭ zise: «Monseniore, noĭ suntem fideliĭ servitorĭ aĭ luĭ No-Takumi-No-Kami, prinţ d'Ako. Anul trecut, Senioria Voastră s'a certat cu ilustrul nostru stăpân în palatul Şhogunal; rezultatul fu, că scumpul nostru senior fu silit să moară şi ţinutul Ako fu ruinat. Ca servitorĭ credincioşĭ şi dreptĭ, trebue să'l răsbunăm, pentru aceasta am venit aci. Rugăm pe Senioria Voastră să observe că am procedat conform dreptăţeĭ şi acumMonseniore, vă rugăm să vă sinucideţĭ. Eŭ, Kuranosuke, voĭ avea onoarea de a vă fi *secund*, după toate regulele, şi când voĭ primi capul SenioarieĭVoastre, cu toată umilinţa şi respectul ce se cuvine, îl vom depune pe mormîntul prinţuluĭ nostru».

Kotsuke rămase mut şi tremura. In zadar întrebuinţară toate metodele a,l face să moară ca un om de inimă, ca un nobil. Timpul trecea şi răbdarea roninilor se sfîrşise. Atuncĭ îl siliră să se pue în genunchĭ şi Kuranosuke îĭ tae capul, cu acelaş pumnal cu care se omorîse prinţul d'Ako.

V

Nu maĭ rămânea de cât ca aceştĭ roninĭ să'şĭ îndeplinească ultima dorinţă. Locuitoriĭ din mahala păstraseră cea maĭ strictă neutralitate, sinchisindu-se prea puţin de un senior, care era urât de toţĭ, din pricina mojicieĭ şi avariţieĭ luĭ; dar se temeaŭ de un atac din partea rudelor luĭ Kotsuke. Ceĭ 47 vitejĭ, veselĭ că le aŭ reuşit încercarea, puseră pe o tavă acest sângeros trofeŭ şi se îndreptară spre cartierul Takanawa, unde era mormântul domnuluĭ lor. Inainte de a eşi din palat, avură grijă de a stinge toate luminele ca să nu se întâmple vr'un incendiŭ.

Mergând în ordine, şi gata a resista or-căruĭ atac, eĭ înaintaŭ în mijlocul uneĭ mulţimĭ enorme şi entusiaste, care alergase în drumul lor şi care'ĭ saluta cu miĭ de aclamaţiĭ. Curagiul şi fidelitatea lor meritaŭ acele aplauze şi eĭ, ceĭ 47 de bravĭ, treceaŭ liniştiţĭ şi gravĭ fără grabă şi fără teamă. Cu veştmintele lor pline de sânge, cu armurele turtite, cu rănile descise, cu aerul superb şi mândru, eĭ făceaŭ admiraţia mulţimeĭ.

Aproape de Takanawa, se întâlniră cu soldaţiĭ din Sendai pe carĭ seniorul de acolo îĭ trimetea în ajutorul lor. Prinţul d'Ako fusese printre cadeţiĭ acesteĭ case puternice şi prinţul Sendai, aflând de întâmplările din noaptea trecută, îşĭ manifestase satisfacţia sa. Ceva maĭ mult, pe când trupa trecea prin faţa palatuluĭ prinţuluĭ, unul din consilieriĭ săĭ se prezentă în faţa şefuluĭ lor şi zise: «Seniorul stăpânul meŭ Matsutaira Oki-No-Kami, prinţ de Sendai laudă şi admiră gloriasa voastră faptă; dar, cugetând că voĭ trebue să fiţĭ obosiţĭ, vă roagă să intraţĭ toţĭ în palatul săŭ pentru a vă repauza. Eŭ sunt unul din consilieriĭ Monseniorului şi m'a însărcinat în adins a vă invita».

Kurauosuke primi şi înconjurat de mulţimea samurailor din Sendai, roniniĭ se aşezară la masa preparată. Fără a întârzia, eĭ plecară apoĭ spre templul din Sengakudji.

Ajunşĭ pe «dealul primăvereĭ» fură primiţĭ de superiorul monăstireĭ care 'ĭ conduse la mormîntul prinţuluĭ d'Ako. Capul luĭ Kotsuke, spălat, fu depus cu sfinţenie pe mormînt şi preoţiĭ spuneaŭ rugăciunĭ.

Işĭ îndepliniseră datoria faţă de stăpânul lor, acum trebuiaŭ să'şĭ îndeplinească datoria lor faţă de legile statuluĭ. Nici unul nu se gândi să fugă. Aşteptară sentinţa pe care o ghiceaŭ. Kuranosuke dete preoţilor toţĭ baniĭ ce'ĭ avea, zicându-le:

«Când noĭ, ceĭ 47 servitorĭ credincioşĭ ne vom omorĭ, să ne facĭ o înmormîntare onorabilă. Darul care vi 'l fac este nedemn, dar te rog a'l primi pentru odihna sufletelor noastre.

VI

Dupe cum se aşteptaŭ, tribunalul suprem hotărî ca toţĭ să moară sinucişĭ şi dupe lege, toţĭ se spintecară în faţa funcţionarilor delegaţĭ de guvern ca să asiste la execuţie. Eĭ se omorîră într'un chip nobil şi fără teamă, iar copurile lor fură înmormîntate în jurul mormîntuluĭ prinţuluĭ lor.

Pe veştmintele fie-căruia, conservate cu sfinţenie până astă-zĭ, este câte o scrisoare, semnată de fie care din eĭ, prin care expun motivele şi cauza purtăreĭ lor.

VII

Nu s'a uitat că un samurai din Satzuma, întâlnind pe Kuranosuke beat mort pe stradă, i a dat cu piciorul şi l'a scuipat în faţă. Când a aflat de fapta vitejilor ronini, acest gentilom se duse imediat în cimitirul din Sengakudji şi dând la o parte lumea care venise acolo ca la un pelerinaj, îngenuche pe mormîntul luĭ Kuranosuke şi zise: «Când te-am văzut beat mort pe stadă, nu credeam că tu preparĭ răzbunarea domnuluĭ tăŭ. Ţi am dat cu piciorul şi te-am scuipat în faţă. Astă-zĭ îţĭ cer ertare şi trebue să'mĭ ispăşesc insulta pe care ţi am făcut'o pe nedrept». Şi zicând acestea, scoase pumnalul şi se sinucise pe mormîntul şefuluĭ roninilor. Preoţiĭ din Sengakudji, îl înmormîntară printre ceĭ 47 de eroĭ.

Negu-Yen-Thaich-Y.

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

VIII

Ne-am pregătit cu toate pentru cazul când am fi siliţi să părăsim vaporul. Astăzĭ am scos şi hainele etc. şi le am pus în sacĭ, gata pentru fie-care.

Ciudată situaţie! Posibilitatea există negreşit ca toate planurile noastre să fie sfărâmate prin evenimente neprevĕzute; dar nu prea e verosimil. Eŭ nu mă tem; aş vrea numaĭ să ştiŭ dacă în adevăr ar trebui să transportăm toate pe ghiaţă saŭ nu. E însă trecut de 1, şi de aceea cred că lucrul cel maĭ cuminte ce pot să 'l fac, e să mă culc şi să dorm.

Omul de pază are ordin să mă deştepte îndată ce colina de ghiaţă se va apropia de *Fram*. E noroc că avem lună, aşa că vedem cel puţin ceva din toată grozăvia asta.

Alaltăierĭ am văzut luna pentru întâia oară de-asupra orizontuluĭ; erĭ a lucit cât-va timp, iar azĭ o avem pe cer zi şi noapte. O împrejurare foarte favorabilă. E aproape 2 ore, trebue să mă culc. Aud că presiunea a devenit iarăşĭ maĭ tare.

Sâmbătă 5 Ianuarie. — Astă noapte toţĭ dormim îmbrăcaţĭ; obiectele cele maĭ necesare le avem în apropiere saŭ legate în spate; fie-care e gata să sară pe ghiaţă la cel dintĕĭ strigăt de alarmă.

Toate cele-l'alte de lipsă, proviziĭ, îmbrăcăminte, saŭ de dormit, etc., s'aŭ transportat deja pe ghiaţă. A trebuit să lucrăm toată ziua; acum însă toate sunt în ordine şi putem în orĭ-ce moment să părăsim vaporul în caz de lipsă. Cum cred însă aceasta nu se va întîmpla, de oare ce presiunea erĭ a fost aşa de rea, cum maĭ rea nu poate să fie.

Am dormit bine şi m'am trezit numaĭ odată; am ascultat atuncĭ la sgomotul făcut de ghiaţă, până ce am adormit iar. Pe la $5^1/_2$ dimineaţa am fost deşteptat de Sverdrup care 'mĭ dete de veste că colină de ghiaţă a ajuns acum la «Fram» şi că se apasă cu putere spre noĭ.

Nu păstraĭ multă vreme îndoială în această privinţă. de oare-ce abia deschisesem ochiĭ când auziĭ trosnind şi bubuind afară, ca şi când ar fi venit ziua judecăţiĭ din urmă.

Săriĭ în sus. Nu maĭ rămânea alt ceva de făcut, de cât să deşteptăm pe toţĭ oameniĭ, să scoatem toate cele l'alte proviziĭ pe ghiaţă, iar blănile şi cele-l'alte obiecte pe punte, aşa că în caz de lipsă să le putem arunca în tot momentul peste bord.

Ast-fel se petrecu ziua,—dar ghiaţa rămase tiniştită. In cele din urmă lăsarăm şi luntrea cea mare jos şi o tîrîrăm pe banchiza cea mare

Pe la 8 ore seara, când credeam că presiunea a cedat, trosnetele şi bubuitul reîncepură maĭ rĕŭ ca orĭ când înainte. Când mĕ urcaĭ sus, mase marĭ de zăpadă şi ghiaţă căzură înaintea mea. Dar Peder, care veni şi el, luă o lopată şi începu a căra ghiaţa şi zăpada.

Mĕ grăbiĭ să mĕ încredinţez despre starea lucrurilor. Nu'mĭ plăcu ce vĕzuĭ. Era o nebunie să luptĭ contra unuĭ asemenea duşman cu lopata. Chemaĭ pe Peder şi ĭ ziseĭ: «Maĭ bine să transportăm toate pe ghiaţă».

Abia ziseĭ aceste vorbe şi ghiaţa se năpusti cu o nouă forţă, trosnind şi bubuind. Peder zise: «cât p'aci era să mă ia dracu cu lopată cu tot»,— şi rîdea în hohote!

Alergaĭ îndărăt şi întâlniĭ pe Mogstad, care venea şi el cu o lopată. Dar îl trimeseĭ îndărăt. Bucăţile de ghiaţă cădeaŭ în cantităţĭ marĭ, în cât mĕ temeam că vor înfunda cu totul intrarea.

Mă coborîĭ jos şi strigĭ: «toţĭ oameniĭ pe punte». Maĭ întâiŭ trebuiaŭ scoşĭ toţĭ saciĭ din salon şi apoĭ ceĭ de pe punte trebuiaŭ puşĭ în siguranţă. Trebuia să ne grăbim, de oare-ce ghiaţa putea să ne închidă ambele ieşirĭ şi să ne prindă ca într'o cursă de şoarecĭ.

Alergaĭ iar afară ca să daŭ drumul câinilor pe carĭ îĭ închisesem în nişte cuşcĭ pe punte, în partea din dărăt a vaporuluĭ. Chiăunaŭ şi urlaŭ teribil, de oare ce blocurile de ghiaţă ameninţaŭ în tot momentul să spargă cuşcile şi să îngroape câiniĭ de viĭ. Tăiaĭ în grabă legăturile uşilor şi le deschiseĭ. Imediat maĭ mulţĭ din câinĭ alergară în goană pe partea de la cârmă a punţiĭ.

Intr'acestea, oameniĭ începuseră cu scoaterea sacilor.

Nu era nevoie să'ĭ grăbesc. Treaba asta o făcea ghiaţa, care apăsa asupra pereţilor vaporuluĭ aşa, încât credeam că totul se sfîrşise. Era, în întuneric, o harababură, cu atât maĭ mare, cu cât pilotul, în grabă, lăsase să se stingă lămpile. Trebuiĭ să mă cobor încă odată să încalţ ceva, de oare-ce încălţămintea mea fineză o pusesem în cabină să se usuce. Când am ajuns jos, presiunea şi-a ajuns culmea; bârnele de asupra mea pîrîiaŭ de credeam că acu-acu o să mĭ cadă în cap.

In curând salonul şi cabinele fură golite, de asemenea şi puntea; după aceasta începurăm să tîrîm lucrurile maĭ departe pe ghiaţă. Aceasta mugea şi pîrîia cu atâta putere spre peieţiĭ vaporuluĭ, încât abia ne auzeam vorba. Dar totul se petrecu cu bine şi peste puţin timp întregul nostru bagaj era în siguranţă.

Pe când târam saciĭ după noĭ, presiunea gheţiĭ încetase în sfîrşit, şi totul deveni liniştit ca şi maĭ nainte.

Ce spectacol! Partea dindărăt a «Framuluĭ» era cu totul îngropată în zăpadă; singurul lucru ce se putea vedea era acoperişul cortuluĭ ce ridicasem acolo. Dacă luntrea cu petroleŭ ar fi rĕmas la locul eĭ, unde era acum câte-va ore, de sigur ar fi fost nimicită. Pentru a doua oară scapă de peire; cine ştie ce are să i se maĭ întêmple?

Trebue să mărturisesc că a fost o scenă iritantă când situaţia era maĭ rea, când am găsit neapărat de lipsă a scoate saciĭ din salon cu cea maĭ mare grabă. Cum îmĭ povesteşte Sverdrup acum, el era tăcmaĭ să ia o bae şi se desbrăcase de tot, când m'a auzit strigând: toată lumea pe punte! De oare ce aceasta nu se maĭ întêmplase niciĭ odată, el înţelesese că se întêmplase ceva serios şi se îmbrăcă în cea maĭ mare grabă.

Amundsen a fost cel dintêiŭ care a eşit pe punte cu sacul luĭ. Eŭ dădusem ordinul ca toţĭ să iasă pe uşa dinainte; în zăpăceală însă el n'a înţeles saŭ a uitat ordinul şi a eşit pe uşa dindărăt, unde a înţeles apoĭ de ce am dat eŭ acel ordin. A căzut foarte rĕŭ şi zicea că după ce s'a desmeticit nu cuteza maĭ mult timp să se ridice temêndu-se că în tot momentul cortul avea să se prăbuşească cu toată ghiaţa de pe el peste dînsul.

Tot ce am crezut că ne ar putea fi de vre-un folos am scos afară. Ba pilotul nostru se îngriji chiar să ia şi toate paharele, cuţitele, etc. Cuţitele şi le atârnase de haine şi cum alerga ţăncăneaŭ de se auzea departe. Tot cel vechiŭ a rĕmas şi în această împrejurare.

Seara începură toţĭ a'şĭ mânca proviziile de prăjiturĭ, dulceţurĭ şi altele de felul acesta; apoĭ aprinseră pipele şi petreceaŭ în cea maĭ bună dispoziţie. De sigur îşĭ ziceaŭ, că nu se ştie dacă vor maĭ ajunge vremurĭ aşa de bune de bordul «Framuluĭ» şi de aceea credeaŭ maĭ bine să profite de ocazie.

Stăm acum pe picior de răsboĭ cu ghiaţa în cuibul nostru gol.

Pentru orĭ ce precauţiune, am deschis biblioteca şi coridorul care ne servea de bibliotecă şi pe care, pentru aceasta, îl ţineam închis şi ţineam de asemenea deschise toate uşile, aşa că în tot-d'a-una avem siguranţa de a putea scăpa afară, chiar dacă s'ar frînge ceva la vapor.

Nu ne-ar prea veni la socoteală dacă ghiaţa ar înfunda eşirile.

«Fram» e fără îndoială un vapor puternic. Avem, în partea dindărăt a vaporuluĭ, o colină mare de ghiaţă şi e tocmaĭ timpul presiunilor. Vaporul s'a inclinat maĭ mult ca orĭ când, aproape la 7°, dar după ultima presiune pe care a suferit'o s'a ri-

dicat iar niţel, aşa că trebuia să se fi desfăcut din ghiaţă. Acum fără îndoială a trecut or ce primejdie. Toată istoria o să se sfîrşească cu multă gălăgie pentru nimic.

Vaporul a început să se îndrepteze.

Duminecă 6 Ianuarie. -- O zi liniştită; de ierĭ seară nicĭ o presiune. Ceĭ maĭ mulţĭ din oamenii noştri aŭ dormit azĭ dimineaţă bine. Dup'amiazĭ aŭ fost cu toţiĭ foarte ocupaţĭ cu desgroparea «Framuluĭ» de sub ghiaţă; am înaintat destul de mult cu acest lucru, dar n'am terminat încă. Ghiaţa s'a grămădit pe unele locurĭ de metriĭ întregĭ. Nu înţeleg cum de nu s'a prăbuşit cortul; dar e bine că a resistat, căcĭ alt-fel nu ştim ce s'ar fi întâmplat cu mulţĭ câinĭ.

Azĭ dup'amiazĭ, Hansen făcu socoteala că ne aflăm la 83° 34 latitudine nordică. Ura! Am mers bine spre nord, 13 minute de lunĭ şi am ajuns la cea maĭ mare latitudine la care a pătruns până acum fiinţă omenească. Nu trebue să maĭ spun că acest eveniment s'a sărbătorit cu punciŭ, compoturĭ, prăjiturĭ şi ţigărĭ oferite de doctor.

Aseară alergam cu saciĭ în spinare ca să ne mântuim viaţa, iar viaţa, iar azĭ bem punciŭ şi benchetuim; aşa se schimbă soarta.

Toată mugirea ghieţeĭ din zilele din urmă n'a fost poate de cât un salut pentru serbarea ajungereĭ noastre la o latitudine atât de mare! Dar asta trebue s'o recunoaştem că ghiaţa ne-a făcut cinste deplină cu salutul acesta.

Eĭ! nu face nimic, pârâe şi mugească orĭ-cât o vrea, numaĭ să ajungem tot maĭ înainte spre nord. *Fram* are să reziste. Până acum nu are absolut nicĭ o stricăciune. Totuşĭ astă seară toţĭ oamenii se culcă îmbrăcaţĭ, gata a se refugia în orĭ-ce moment pe ghiaţă.

Lunĭ, 7 Ianuarie.—In cursul zileĭ a fost puţină presiune, dar n'a ţinut mult; apoĭ a urmat iar linişte completă. De sigur ghieţurile nu s'aŭ potolit încă, aşa că vecinul nostru din partea de dindărăt a vaporuluĭ, tot ne cam face grijĭ; în tot cazul, ne-ar veni maĭ bine la socoteală să nu 'l avem.

Se pare că presiunea şi a schimbat direcţia de când vêntul s'a întors spre sud-vest. Acum vine maĭ mult din 'nainte, pe când colina de dindărăt stă nemişcată.

Astă zĭ am continuat cu desgroparea *Fram*-uluĭ; vaporul prezintă, în lumina luneĭ, un aspect impozant. Orĭ-câtă cunoştinţă să avem de puterea noastră, nu putem să nu privim cu respect şi la forţa adversaruluĭ. Probabil că ne va maĭ ataca încă; dar *Fram* va şti să reziste. Adevĕrul e că nicĭ un alt vapor n'ar fi eşit biruitor dintr'o asemenea încercare. Dar ghiaţa poate să ridice alăturĭ şi d'asupra noastră un zid din care, ca să ieşim, ne-ar trebui o lună de muncă şi poate şi maĭ mult.

E ceva gigantic în toată această luptă; e ceva ca o luptă între un pitic şi un uriaş, în care însă piticul prin şiretenie ştie să scape din mâinile uriaşuluĭ viŭ şi nevătămat. *Fram* e vaporul pe care piticiĭ l'aŭ construit cu şiretenie ca să poată susţine lupta cu uriaşul; şi piticiĭ lucrează ca nişte furnicĭ pe bord, pe când uriaşul numaĭ din când în când se învîrteşte pe o parte saŭ pe alta. Dar de câte orĭ se învîrteşte, în tot-d'a-una se pare că găoacea de nucă are să fie sfărîmată şi înecată.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

XLIII

Din ordinele sale, se aprinse focurĭ marĭ, şi după ce luă o mâncare rea nesuferită, fie care se culcă pe pământ şi adormi cum putu în faţa flacărilor şi a tăciunilor. Eram în acelaş timp aşa de mulţumit de scăparea tovarăşilor meĭ, şi aşa de îngrijat asupra soarteĭ mele, că nu putuiŭ închide ochiĭ.

In momentul când se lumină de ziuă, aruncaiŭ ochiĭ în jurul meŭ. Toată lumea dormea adînc, şi'mĭ veni în gînd să fug.

Dar avariţia nu mă lăsă nicĭ de astă dată.

Inţeleseiŭ cât de folositor era să'mĭ creez prieteniĭ.

Mĕ îndreptaiŭ fără de zgomot spre şeful adormit, şi puseiŭ încetişor mâna pe braţul sĕŭ.

Deschise ochiĭ şi mĕ privi.

Iĭ făcuĭ semn cu mâna să mĕ urmeze.

Se ridică tăcut şi umblă câţĭ-va paşĭ.

Când furăm departe de lagăr.

— Unde mĕ ducĭ? mĕ întrebă.

— La căruţă.

— Ce vreĭ să facĭ?

— Să te rĕsplătesc pentru bunătatea şi justiţia pe care aĭ avut'o faţă de mine.

Nu răspunse şi mĕ urmă.

Il duseĭ la furgonul în care eraŭ provisiunile noastre de arme, şi puseĭ în mâna luĭ o carabină asemenea cu a mea, un revolver şi o sabie lungă de cavalerie.

— Ce? zise el, îmĭ daĭ acest cuib de tunete şi cu copilul sĕŭ (aşa spunea el revolveruluĭ).

— Iţĭ daŭ astea şi maĭ târziŭ dacă vreĭ să fiĭ prietenul meŭ, îţĭ voiŭ maĭ da şi altele.

Nu'mĭ răspunse, dar îmĭ strânse mâna cu putere.

— Dacă am avea oamenĭ cu noĭ, le-am da să ducă la lagăr, proviziunĭ de mâncare, din care s'ar putea face un ospĕţ bun.

El mĕ înţelese căcĭ băgă două degete în gură şi scoase un şuerat.

După câte-va clipe veniră douĭ rĕzboinicĭ, pe care îĭ încărcaiŭ cu alimente şi sticle cu vin.

Arătaiŭ luĭ Urs Cenuşiŭ toate proviziunile mele de arme şi de mâncare, şi'ĭ spuseiŭ că eram gata să le dăruesc luĭ şi luĭ Lup-Bălţat

Imĭ rĕspunse cu şiretenie:

— Toate astea sunt deja ale noastre, prin drept de rĕzboiŭ.

— Te 'nşelĭ, îĭ spuseĭ eŭ.

Treseiŭ atuncĭ de la brâul meŭ un revolver asemenea cu acela pe care i'l dădusem, şi'ĭ făcuĭ semn să mĕ imite.

Iĭ arătaiŭ un mic buchet de frunze plecate de-asupra uneĭ stâncĭ ascuţite şi care scăpase prin minune de incendiŭ.

— Am să taiŭ ramura aceea zise eŭ. Când o veĭ vedea căzênd veĭ trage la rândul tĕŭ, şi veĭ vedea că nu'ĭ de ajuns să aĭ arme bune, dar trebue să ştiĭ leacul cum să le întrebuinţezĭ.

Ţintiĭ şi trăseiŭ: buchetul de frunze căzu la picioarele noastre.

Vru să facă şi el asemenea, şi a păsă cocoşul.

Dar nu se auzi nicĭ o detunătură.

Trăseiŭ din noŭ şi rupseiŭ altă ramură.

Mĕ privi nedumerit.

— Pot urma aşa vecînic, îĭ spuseiŭ eŭ foarte serios.

Incercă din noŭ, dar revolverul sĕŭ, pe care avusesem grije să nu'l încarc, stetea mut.

— Fratele meŭ m'a înşelat, zise el, mi-a dat cuibul cel rĕŭ ca să şi'l oprească pe cel bun.

Iĭ dăduĭ arma mea descărcată, şi pe când el o examina îngrozit şi curios, puseiŭ pe a luĭ la brâŭ, înlocuind-o prin alt revolver încărcat.

— Trage, iĭ spuseĭ eŭ.

Se supuse, dar arma rĕmase tăcută.

— E rîndul meŭ, ziseĭ eŭ. Şi cu arma pe care o luasem, făcuĭ să rĕsune în vĕzduh şeapte detunăturĭ succesive.

Imĭ înapoiă revolverul.

— Micul tunet nu poate să 'mĭ slujească, zise el, îl daŭ frateluĭ meŭ, care ştie ce să facă cu el.

Luaĭ arma spunându-ĭ:

— Dacă fratele meŭ Ursul Cenuşiŭ şi tatăl meŭ Lup-Bălţat vor să fie prieteniĭ meĭ, le voiŭ da doctoria care face să iasă tunetul din acest tub de fier.

Pe când ne întorceam la lagăr, încărcaiŭ iar amêndouĕ revolverele. Ursul Cenuşiŭ sta gânditor lângă mine: de odată ridică fruntea.

— Urs Cenuşiŭ va fi prietenul tĕŭ dacă 'ĭ daĭ doctoria.

— Nu pot să 'ţĭ daŭ doctoria de cât cu o condiţiune. Dacă nu te ţiĭ de cuvînt şi minţĭ, nu va maĭ putea sluji.

Zicênd aceste cuvinte, pregătiĭ un revolver şi i 'l dăduĭ.

— Trage, iĭ ziseĭ atuncĭ.

Glonţul ieşi, iar Indianul sări de bucurie. Şease detunăturĭ se auziră.

— Opreşte! iĭ ziseĭ.

— De ce?

— Pentru că doctoria nu va maĭ servi. Te-aĭ gândit chiar acum că nu maĭ aĭ nevoe să 'mĭ fiĭ prieten, fiind-că eştĭ stăpân pe secretul meŭ.

Sĕlbatecul plecă ochiĭ, apoĭ ridică arma şi se încărcă a trage.

Revolverul se făcuse mut.

— Vĕd că nimenĭ nu poate înşela pe fratele meŭ. Il voiŭ ajuta şi 'l voiŭ iubi.

Apoĭ după câte-va momente de gândire:

— Pentru o armă ca asta, tatăl meŭ Lup-Bălţat nu va sta la îndoială ca să 'ţĭ dăruiască viaţa.

Aveam un aliat serios, aşa dar nu 'mĭ perdusem timpul.

Spre seară Camaşiĭ ridicară tabăra şi pornirăm, cu cele patru care şi cu catăriĭ meĭ.

XLIV

Regina Câmpiilor

Satul locuit de Comaşĭ era destul de departe, ne trebuiră douĕ zile şi jumĕtate de mers, de-abia întrerupte prin câte-va ore de odihnă noaptea, ca să ajungem

In timpul acesteĭ călĕtoriĭ, o duseiŭ bine cu bărbaţiĭ. Dar când ajunseĭ la lagăr, femeile şi fetele celor căzuţĭ în luptă, cerură să mĕ scoată, să mĕ facă bucăţĭ.

Din fericire Lup Bălţat avea autoritate; mĕ închise pe mine şi adună pe toţĭ şefiĭ şi bĕtrâniĭ să ţie sfat.

Mĕ înfăţişaĭ la judecată.

Mi se dădu cuvîntul de apĕrare.

Le-am spus că am fost atacat pe neaşteptate, fără să mi se fi declarat rĕsboiŭ, şi fără să ştiŭ pentru ce. Cât despre comorĭ le arătaiŭ că eĭ n'aŭ maĭ mult drept de cât mine asupra lor. De altmintreiea la ce le ar putea servi acest aur, preţins pentru mine? Mĕ siliĭ să le arăt că a cele bucăţĭ de aur, eraŭ fabricate de strămoşiĭ meĭ, şi'ĭ desfideam de a fi în stare să maĭ producă şi eĭ aşa ceva.

Ursul Cenuşiŭ pe drum îmĭ spusese o legendă, de care căutaiŭ să mĕ folosesc, iat'o:

— Altă dată, zicea el, de mult, pe vremea când indieniĭ stăpâneaŭ toate pămênturile de vînat, douĕ fiinţe Dumnezeeştĭ se scoborîră din din cer, aduse pe nourĭ.

Eraŭ frumoase ca lumina zileĭ, de de şi pielea lor eraŭ de culoarea bronzuluĭ; împărţiră la toţĭ oameniĭ tribuluĭ, la carĭ steteaŭ tot felul de lucrurĭ folositoare şi scumpe; şi începură a învĕţa naţiunea Comaşilor atuncĭ maĭ numeroasă de cât stelele pe cer.

Invĕţară pe oamenĭ să estragă ferul din petrele, care 'l cuprind şi a fabrica vîrfurĭ de săgeţĭ, lame de săbiĭ şi fiare de lăncĭ, arătară femeilor arta de a recolta bumbacul din copacĭ, lîna animalelor şi a ţese hainele calde.

Eĭ aŭ adus cele dintâĭ grăunţe de porumb şi păsat, şi mulţumită lor foamea n'a maĭ fost de temut.

Oameniĭ aceştia ajunseră idoliĭ naţiuneĭ. Dar cu toate că li se făcuse un cort foarte frumos în mijlocul satuluĭ, le plăcea să umble prin câmpie, să se agaţe până pe vîrfurile cele maĭ înalte şi a trăi singuratecĭ.

Eĭ aŭ strîns aceste bucăţĭ de aur, pe care d-ta vreĭ să le eĭ. Dar naţiunea Comaşă le-a luat spre păstrare şi le vor păzi cu credinţă, până când ceĭ doĭ oamenĭ Zeĭ vor veni să le ceară.

Asta era legenda; iar eŭ căutaiŭ să-ĭ fac să creadă, că aceĭ oamenĭ eraŭ strămoşiĭ meĭ, şi că nu mi-am părăsit locaşul meŭ de cât spre a veni, să 'mĭ reclam moştenirea.

După ce tăcuiŭ, un şef se sculă. Urs-Cenuşiu mi-l'arătase, de la venirea noastră, ca pe unul din oameniĭ ceĭ maĭ de seamă aĭ naţiuneĭ.

Era Bufniţa-Albă, care ca şi Răsunătoarea-Tainică, exersa tripla însărcinare de preot, medic şi vrăjitor.

— Dacă frate-meŭ e într'adevăr ceea ce spune, zise el, să ne arate doctoria ştiută, şi fără de care noĭ nu putem crede nimic.

Avuĭ o clipă de încurcătură.

— Tatăl meŭ nu ştie că ceĭ doĭ strămoşĭ n'a putut să mĭ lase doctoria, fiind-că le-a căzut în apă din norul, care i-a ridicat sus?

— Ştiam asta, zise vrăjitorul, dar am vrut sĭ încerc pe frate meŭ. Dar cum pretinde frate-meŭ să-mĭ probeze drepturile la moştenirea, pe care o cere?

O idee ciudată îmĭ trecu prin minte.

Aveam atîrnat printre lucruşoarele de la ceasornicul meŭ, un mic medalion, rămăşiţa uneĭ nebuniĭ de tinereţe.

In medalion era fotografia miniatură a uneĭ frumoase actriţe de la teatrul din New-York.

Era înfăţişată sub forma unuĭ fluture; trupul iĭ era acoperit de un jerseu strîmt în care părea tot aşa de gol ca al Eveĭ după păcăt, daca n'ar fi avut o pereche de aripĭ de gaz atîrnate pe umerĭ.

— Iată, ziseĭ eŭ, figura strămoaşeĭ mele. Bufniţă-Albă s'o privească, să spue dacă nu-ĭ ăsta chipul bine făcătoareĭ Comaşilor.

— Da, este, zise vrăjitorul, numaĭ eŭ din toţĭ mediciĭ ştiŭ că a avut aripĭ.

Credeam că am scăpat.

Dar Lup Bălţat se sculă îndată.

— Obrazul alb, prizonierul nostru poate să aibă în stăpânirea luĭ figura bine făcătoareĭ sale, fără a fi din neamul eĭ. Dacă scoboară de la dînsa, să ne arate aripele luĭ. Copiiĭ păserelor aŭ aripĭ, copiiĭ urşilor aŭ păr. Dacă n'are aripĭ e un înşelător şi trebue să 'l tratăm după cum merită.

Vruseĭ să reiaŭ cuvîntul, să ofer o desbăgubire mare, dar îmĭ spuse că sfatul era sfîrşit.

Toţĭ plecară, rămăseĭ numaĭ cu Lup-Bălţat. Când se asigură că nimenĭ nu 'l ascultă.

— Eştĭ prizonierul meŭ şi 'mĭ veĭ plăti cu viaţa, cea maĭ mică încercare de fugă.

Imĭ spuse atuncĭ că legea rĕsboiuluĭ era formată, că orĭ ce prizonier, va fi maĭ întâĭ chinuit şi apoĭ omorît.

Tot ce'ţĭ pot face, e sĭ te ţin în bordeiul meŭ, atât cât voiŭ putea maĭ mult, zise şeful. Te voiŭ lăsa în paza Regineĭ-Câmpiilor.

In acel moment, o fată tînĕră intră în celulă.

Era de o frumuseţe desăvîrşită. De când trăiam nu văzusem, nu numaĭ o indiană, dar nicĭ o albă, care să se apropie de ast fel de perfecţiune.

— Cine e acest prieten? zise ea.

— Vaĭ! nu e un prieten, răspunse tatăl, e un prizonier, pe care îl vom

chinui și omorî.

— Ce-a făcut? întrebă ea. Nu pare a fi un om răŭ?

— S'a împotrivit răsboinicilor noștri; după raportul luĭ Urs Cenușiŭ, maĭ mulțĭ de cincĭ zecĭ din vitejiĭ de ai noștri aŭ fost omorîțĭ de el.

— Dacă obrazul alb a fost atacat, găsesc că a făcut bine că s'a apărat.

Se apropie de mine și'mĭ întinse mâna.

— Frate-meŭ e un viteaz, zise ea.

La contactul aceleĭ mâinĭ fine, e legante, simțiĭ un fior de plăcere cuprinzîndu mĕ din cap până în pi cioare.

Vru să'mĭ vadă armele și să'ĭ ex plic întrebuințarea lor.

Mĕ grăbiĭ să o mulțumesc.

Regina-Cîmpiilor era un copil rĕsfățat. Tatăl sĕŭ o mânca cu ochiĭ.

Veselia copileĭ se reflecta pe figura tată-săŭ, și cel maĭ mic nor de pe fruntea eĭ, întuneca obrazul tată-sĕŭ.

Ințelesei că prin ea poate să'mĭ vie vr'o scăpare

Atuncĭ îmĭ veni în minte o idee bună:

Scoseĭ din buzunar un toc de revolver de damă, pe care i'l întinseĭ feteĭ.

Când îl deschise dădu un țipăt de admirație:

— Ce frumoasă jucărie, zise ea. Cât e de delicată și micuță!

— Sunt fericit de a da acest mic tunet soreĭ mele.

Mă privi neîncrezătoare:

— Frate meŭ vrea să rîdă de mine, zise ea.

— Micul tunet e al soră-meĭ împreună cu leagănul luĭ, ziseĭ fără a mă cedi.

Inchise cutia, o acoperi cu sărutărĭ, o luă în brațe, o legănă ca pe un copil, îĭ pregăti un mic pat de blană într'un colț.

Nicĭ odată nu vĕzusem bucurie maĭ nevinovată și maĭ desăvîrșită.

Bătrânul șef fericit de fericirea feteĭ îmĭ aruncă o privire înduioșată.

Văzuiŭ că mi-am câștigat doĭ prietenĭ.

A doua-zi, spre marea lor uimire și bucurie, îĭ învățaĭ cum să se servească cu armele mele.

Lup-Bălțat începu să mă îndrăgească din ce în ce maĭ mult și tot mereŭ amîna momentul când trebuiam să încerc legile războiuluĭ.

In sfîrșit, sosi ziua fatală, și fuĭ legat sdravăn de stâlpul chinurilor.

Pregătirile, pe care le vedeam făcându-se sub ochiĭ meĭ nu aveaŭ nicĭ o prevestire veselă, dar pentru nimic în lume nu mi'așĭ fi arătat grija.

Virtutea cea maĭ onorată la Piele-Roșiĭ e stoicismul. Omul, care știe să sufere martirul, fără a se plânge e un eroŭ nediscutabil.

XLV

Căsătoria cu o indiană

Toată națiunea Comașă păruse a'șĭ fi dat întâlnire și a juca un rol printre călăiĭ meĭ.

Până la loviturĭ, înjurăturile ploaŭ asupra mea.

Eŭ răspundeam numaĭ printr'un zîmbet de dispreț.

Deodată văzuiŭ în fața mea, șezînd lângă tată săŭ pe Regina-Câmpiilor; era uimitoare, și vedeam atâta bucurie în figura eĭ că mă simțiĭ mișcat, și dacă n'așĭ fi fost stăpânit de orgoliu, aș fi lăsat să'mĭ curgă lacrămile.

Fata asta așa de frumoasă, n'avea oare inimă? De ce dar îmĭ arătase mult timp o dragoste, care în cea-laltă lume ar fi fost compromițătoare? Făcea să nască în mine atâta amărăciune, că viața mi se păru un nimic, și așteptam moartea cu resemnare.

Cunoșteam mersul ceremonieĭ.

Când fu dat semnalu, purtătoriĭ de arcurĭ se așezară în cerc, și țintind în spre mine aruncară o mulțime de săgețĭ.

Știam că acum nu'ĭ nicĭ un pericol, și că agerimea trăgătoruluĭ, e de a înfinge săgeata cât se poate maĭ aproape de victimă, fără însă a o atinge.

Tocmaĭ îmĭ părea răŭ că nu se găsește unul maĭ puțin ager să mă străpungă la inimă, când se produse o mare mișcare în mulțime.

Regina Câmpiilor se ridică și veni spre mine.

— Omul acesta e al meŭ, zise ea, îl iaŭ de bărbat.

Un murmur amenințător se auzi în mulțime.

Tatăl frumoaseĭ Indiane fă u semn că vrea să vorbească.

— Regina Campiilor invoacă legea strămoșilor, zise el.

Frate-meŭ Bufnița Albă, marele medic, să spue ce avem de făcut.

Vrăjitorul se prezintă, îmbrăcat în costumul luĭ ciudat și fantastic de la marele ceremoniĭ.

— Legea e formată, zise el, e voința Mareluĭ-Spirit, chiar. Regina-Câmpiilor are drept să ia prizonierul și să și'l facă bărbat, cu condițiune acesta să se prindă de a sta cu noĭ atât timp cât va sta și ea.

Fie-care tăcu în fața acestuĭ oracol, și fata se apropiă de mine și cu un topor tăia legăturile care mă țineaŭ de stîlp, apoĭ îmĭ întinse brațele, iar eŭ o strînseiŭ pe inimă, vărsînd lacrimĭ de bucurie.

Atuncĭ bătrînul se apropiă de mine și luând mâna feteĭ o puse într'a mea spunînd:

— Regina-Câmpiilor e nevasta ta, jură că veĭ sta aicĭ, cât timp va sta și ea.

— Iți jur, răspunseiŭ eŭ solemn. Dar de ce acest jurămît? Frumusețea și grația tinereręĭ mele soțiĭ sunt destulă garanție, ca să mă ție lângă dânsa.

Trecurăm prin mulțime ast-fel, fără a întâlni vr'o rezistență.

Din ziua aceea făcuiŭ parte din trib Comanșiĭ eraŭ în timp de pace; dar dacă ar fi fost în războiŭ, n'așĭ fi stat la gândurĭ să'ĭ agit chiar și împotriva Europenilor.

Carele mele cu aur stăteaŭ în mijlocul satuluĭ, fără să se atingă nimenĭ de ele.

Mă gândiĭ să întreb într'o zi pe marele șef, socrul meŭ.

La cel dintĕiŭ cuvînt mă opri.

— Asta nu mă privește nicĭ pe mine nicĭ pe războiniciĭ meĭ, zise el. Numaĭ mediciĭ Comașĭ aŭ misiunea d'a veghea comoara strămoșilor. Bufnița-Albă a convocat pe colegiĭ săĭ, ca să ție sfat asupra măsurilor de luat.

Fiul meŭ va face bine să se adreseze Bufnițeĭ Albe.

A doua-zi mă duseiŭ la cortul doctoruluĭ.

Era singur, putuiŭ să'ĭ vorbesc după plac. Imĭ răspunse:

— Frate meŭ are dreptate să'mĭ vorbească, numaĭ eŭ știŭ secretul care'l privește.

Știŭ că două bucățĭ de metal lipsesc, știŭ că în carul unde am fost maĭ sunt patru la fel.

— Ce? îĭ spuseiŭ eŭ, de bună voe a lăsat Bufnița Albă, acest aur la placul meŭ.

— Bufnița-Albă, nu'ĭ trădător, răspunse el, își iubește prieteniĭ.

Iĭ strînseĭ mâna cu putere.

Această hotărîre neașteptată a Bufnițeĭ-Albe, mă umplea de bucurie, căcĭ îmĭ asigura deja o avere enormă.

Il întrebaĭ ce hotărîse sfatul celor l'alțĭ doctorĭ.

— Nu pot să'țĭ spun, zise el, veĭ ști însă că aceste comorĭ nu le vom ține la noĭ, căcĭ Europeniĭ știind asta sunt în stare să vie cu o armată puternică, să ni le ia.

Scoseĭ ceasornicul din buzunar. Il puseĭ la ureche. Tictacul luĭ îl uimi

Iĭ arătaĭ mersul acelor, și fu cuprins de un adevĕrat entusiasm, când deschizînd capacele, îĭ arătaiŭ mașinăria.

Pentru el, era fără îndoială o ființă, de și făcută din metal.

Iĭ explicaiŭ rolul acelor relativ la mersul timpuluĭ.

— Frate-meŭ vrea să facă un schimb? îmĭ zise el cu ochiĭ aprinșĭ de lăcomie.

— Care? ziseiŭ eŭ.

— Cu riscul de a fi omorît, dacă sunt descoperit, zise el, îĭ maĭ las două bucățĭ din aurul, pe care sunt însărcinat să'l dus de aicĭ.

— Nu pot să primesc oferta frate-meŭ, ziseiŭ eŭ. Aceste boclucurĭ sunt prea greoaie, ca să fie scoase din care fără să se știe. Trebue pentru asta sforțările a opt până la zece oamenĭ. Dar am alt ceva de propus.

— Ce?

— Dacă vrea frate meŭ să'mĭ spue că nu voiŭ maĭ descoperi nimănuĭ locul unde va ascunde comoara, ceasornicul acesta e al luĭ.

Nu stătu la gândurĭ.

— N'am fost nicĭ odată acolo, e departe, foarte departe, trebue maĭ multe lunĭ de mers până acolo, voĭ ajunge pe marginile unuĭ lac mare unde voiŭ găsi un trib Indian de Crowĭ, aliaţĭ de mult cu Comaşiĭ. Marele şef al acestuĭ trib se numeşte «Fulgerul» şi medicul săŭ «Nourul-Negru».

După ce 'ĭ voiŭ găsi mă voĭ duce în regiunea munţilor unde este săpată o peşteră în stîncă, acolo vom ascunde comoara.

Aceste deslușirĭ eraŭ foarte incomplecte, dar eraŭ destul de seamă.

Eĭ plecară cu comoara şi stătură multă vreme absenţĭ.

Intre acestea vorbeam mereŭ nevesteĭ de viaţa albilor, de plăcerile care procură bogăţia, de cultul care se are acolo pentru frumuseţe. Iĭ spuneam cât voiŭ fi de fericit şi de mîndru ş'o prezint prietenilor meĭ, şi să o duc la balurile, priveliştile, spectacolele, de care nu 'şĭ putea face, de cât o idee nehotărîtă.

Adesea îmĭ spunea visătoare:

— Vezĭ priene, dacă n'aşĭ şti că aşĭ omorî pe tata, am plecat în ţara ta.

Dar o împrejurare neaşteptată grăbi această soluţiune.

Socrul meŭ muri subit într'o noapte fără să fi fost câtuşĭ de puţin indispus.

Regina Câmpiilor 'mĭ zise într'o zi:

— Prietene, nu ne maĭ ţine nimic aicĭ, putem pleca în ţara noastră.

(Va urma)

Ospitalitate ciudată

Afganistaniĭ sunt renumiţĭ de oamenĭ foarte ospitalierĭ.

Cel maĭ mare afront care se poate face unuĭ Afganistan este să ĭ ieĭ musafirul. Supărarea sa nu se îndrepteazā spre streinul care i-a părăsit domiciliul, ci spre acela care i-a luat oaspele.

Un diplomat englez, aparţinând administraţieĭ Indieĭ, sir Eduard B***, fuse, acum câţĭ-va anĭ, însărcinat cu o misiune în Afganistan. Cu o suită puţin numeroasă şi cu o escortă de câţĭ-va indigenĭ, el luă drumul spre Cabul, reşedinţa Emiruluĭ.

La Kandahar, englezul se opri. Secretarul luĭ Sir Eduard, avu buna idee de a cere ospitalitatea bătrânuluĭ Akram, un om bogat, fanatic, cu o înfăţişare austeră şi supărăcioasă, şi a căruĭ bună voinţă, ascundea cu greŭ dispreţul ce i-l inspiră un om care nu e nicĭ de aceiaşĭ rasă, nicĭ de aceiaşĭ religie cu el.

Foarte evlavios, Akram îşĭ făcea de 5 orĭ pe zi rugăciunea: prima înainte de revărsatul zorilor şi ultima după apusul soareluĭ.

Ca ceĭ maĭ mulţĭ muntenĭ afganitanĭ, el era hain, bănuitor, sgârcit, foarte ignorant şi superstiţios, crezând în vrăjĭ.

In casă se maĭ afla şi fiul săŭ, un tînăr de 25 de anĭ aproape, numit Fatteh, care şezuse maĭ mult timp în Guzerata şi vorbea destul de bine englezeşte. Se pricepea la vînătoare la călărie, la tragere în ţintă şi la creşterea ereţilor.

Secretarul se făcu în curînd prieten cu acest tânăr. Cu toate că era tratat de infidel, secretarul se bucura, în faţa lor, de consideraţia care se dă orĭ căruĭ *ahl-i Kotalo*, adică om de cărţĭ: un om de vază, un savant.

In casa acea ospitalieră, treĭ zile trecură repede, şi bine întrebuinţate.

In prima zi, localitatea fusese ameninţată de molimă. Secretarul văzu cum, cu mare ceremonie, toate păcatele comunităţeĭ, se pun pe capul unuĭ bivol, care în urmă fu gonit spre pustiŭ, însoţit de blestemele preoţilor şi speriat de tobele şi strigătele populaţieĭ.

A doua zi, un blestemat fu omorît cu pietre în faţa autorităţilor locale. Se zicea de acest nenorocit, că era nebun şi lucrul prinse atâta temeĭ, în cât, într'o zi s'aŭ alta, se va ridica un mormînt frumos, la care vor veni clucerniciĭ să-şĭ facă rugăciunile.

A treia zi, secretarul asistă la o mică zaveră, produsă de preoţĭ. Aceştia, însoţiţĭ de popor, întâlniră un convoĭ funebru al unuĭ Indostanez. Afganistaniĭ, aţâţaţĭ, se aruncară asupra luĭ, risipiră lumea şi corpul îl asvîrliră într'un lac.

In fine, veni vremea plecăreĭ. Sir Eduard îşĭ luă ziua bună de la toată lumea, mulţumindu-le pentru primirea ce le-o făcuse. Ca amintire, englezul voi să le dea o pereche de pistoale foarte frumoase, lucrate în argint. Pe când fiul săŭ le examina de aproape, Akram nicĭ nu voi să audă, şi pronunţând de treĭ orĭ numele luĭ D-zeŭ: «Ualah! Bilah! Tilah!» se jură că nu voia să primească nimic. Zicea că el este destul de plătit prin graţia de sus ce i-o trimete D-zeŭ—«Inhalah.»

Văzând englezul că nu e chip, încălică pe cal, şi era să plece, când Akram îl opri cu un gest impozant: «fatihah!».

Era să uite de fatihah: acesta e primul verset din Coran, şi nimenĭ nu trebue să plece la drum fără a'l fi recitat.

Englezul se pregătea să spue că el nu e mahomedan, dar Akram şi începuse cu voce tare: «Laude luĭ D-zeŭ, stăpânul tuturor creaturilor, cel Foarte Mizericordios, Regele zileĭ judecăţeĭ: Te iubim şi 'ţĭ cerem sprijinul...» şi aşa maĭ încolo.

După un ceas Sir Eduard mergea pe o potecă îngustă, urmat de secretarul şi de călăuza sa.

De odată, în urma lor se auzi galopul maĭ multor caĭ. Englezul întorcênd capul, văzu o trupă de călăreţĭ în fruntea căreia mergea fiul luĭ Akram.

Sir Eduard îşĭ opri calul, crezênd că acesta vine să 'ĭ spue ceva din partea tatăluĭ săŭ.

Fatteh veni lângă el, şi înainte ca acesta să 'l poată întreba ce vrea, îĭ spuse:

— Inhalah! Bine că te-am întêlnit.

— Ce doreştĭ, amice?

— Pistoalele..... pistoalele acelea frumoase pe carĭ voiaĭ să le daĭ tati...

— Eĭ bine?

— Acum le pot primi, fără să fie atinsă legea ospitalităţeĭ.

Vorbind ast-fel, Fatteh fu ajuns de treĭ călăreţĭ zdravenĭ, cu nasurile cocârjate. Eĭ eraŭ armaţĭ cu puştĭ lungĭ, cu pumnale şi pe spate cu o manta înfăşurată.

Englezul văzu cursa ce i se întinsese şi surîse.

— Dacă e aşa, iata pistoalele, zise el, scoţêndu-le din tocul lor. Sunt bune de tot; şi pentru a da o probă de justeţea lor saŭ poate pentru a'şĭ arăta îndemânarea, englezul ochi o plantă, al căruĭ trunchiŭ creşte drept ca o lumînare.

Cocoşul căzu, dar pistolul nu luă foc. Acum era rîndul luĭ Fatteh să surîdă. Sir Eduard, cam palid, observă că lipseaŭ capsele de la pistoale: Fatteh le scosese în timpul când le examina şi pe când, în casa lor, Akram nu voia să le primească.

— Na'ţi le, ia-le.

— Sunt pentru tata, zise Fatteh, să dea D-zeŭ să trăiască, precum şi tu, Inhalah!... Şi pentru mine... n'aĭ nimic să 'mĭ daĭ?

— Vreĭ punga mea? zise Englezul cu atâta ironie, în cât ceĭ treĭ Afganistanĭ porniră pe rîs.

— Poţĭ să 'mĭ daĭ punga ta, Ferighi (aşa le zic eĭ tuturor Europenilor). Nu veĭ avea nevoe de ea atâta cât veĭ călĕtori printre noĭ.

— Aşa e! Ţine, este a ta.

Şi englezul aruncă înaintea luĭ Fatteh punga sa.

Ast-fel Englezul scăpă cu viaţă, după ce a plătit cam scump ospitalitatea ce i-o dase Afganistaniĭ.

Lector.

Numĕrul 35 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 10 Martie corent.

Abonamente cu premii

De la 15 Martie

Cine se va abona, cu începere de la 15 Martie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premiĭ:

Pentru 3 lunĭ leĭ 5.30 în toată țara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 10.30 în toată țara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 21.50 în toată țara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharniț̆e și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 a fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile ma sus notate, se maĭ acordă prin tragere a sorțĭ și în mod gratuit, la toțĭ abonațiĭ, alte 3 premiĭ în obiecte de mare valoare.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminecile, prețul abonamentuluĭ s'a scumpit cu puțin.

Mica publicitate

5 Banĭ cuvîntul

De oare-ce *Universul politic* apare și în toate Duminicile, vom rezerva în acest număr un spațiŭ în pag. IV pentru **Mica publicitate**, în care vom publica, pentru prețul de 5 banĭ cuvîntul, anunciurĭ de oferte și cererĭ de funcțiĭ; închirierĭ și vînzĕrĭ de case, locurĭ, etc.; oferte și cererĭ de banĭ; cererĭ și oferte de profesorĭ, guvernante, administratorĭ de moșiĭ, bone, servitorĭ, servitoare, etc.; corespondențe, etc.

Cassa Dr. Bertelli & C-ie, din Milan, a maĭ descoperit acum două lunĭ cum că renumitele sale hapurĭ de catramină se falșificaŭ în mare cantitate și apoĭ eraŭ expediate în strĕinătate. Ziarele italiene publică că falșificatoriĭ aŭ fost condamnațĭ la un an închisoare și 50.000 de leĭ despăgubire.

Hapurile de catramină, după cum se știe, se vînd și în România, prin urmare persoanele carĭ doresc să fie sigure că cumpĕră adevsratele hapurĭ de catramină, sunt înștiințate că fie-care cutie trebue să poarte pe din afară pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* de oare ce singurul reprezentant al sus-ziseĭ casse este administrația noastră.

Aceste hapurĭ se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfiresc și Economu, precum și la toate farmaciile din țară.

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

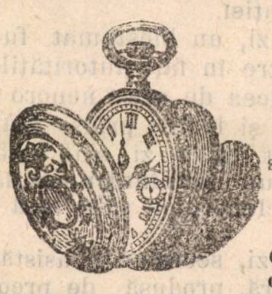
O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în Bucureștĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 și la drogheria «Câinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanĭ, Bucureștĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrațieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureștĭ, se vor considera ca falșificate.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucuresci.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50.
Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 și 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbațĭ, carĭ se vind cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deșteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 și leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea maĭ înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata leĭ 170 pe complant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin și solid și de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 și de metal oxidat leĭ 19.50

LANȚURI de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat și de aur, pentru dame și bărbațĭ, cu prețurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparațiĭ de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția două lucrătorĭ din ceĭ maĭ experțĭ.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparațiunĭ este închis

*Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzia**v**llan, Strada Brezoianu No. 11, Bucuresci.*